

Belgische Senaat

Gewone Zitting 2000-2001

2-74

Plenaire vergaderingen
Donderdag 26 oktober 2000

Namiddagvergadering

Handelingen

Sénat de Belgique

Session ordinaire 2000-2001

Annales

Séances plénières

Jeudi 26 octobre 2000

Séance de l'après-midi

2-74

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Afkortingen - Abréviations

AGALEV	Anders Gaan Leven
CVP	Christelijke Volkspartij
ECOLO	Écologistes
PRL-FDF-MCC	Parti Réformateur Libéral – Front Démocratique des Francophones – Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	Parti Socialiste
PSC	Parti Social Chrétien
SP	Socialistische Partij
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs.

Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Inhoudsopgave

Inoverwegingneming van voorstellen.....	6
Mondelinge vragen	6
Mondelinge vraag van mevrouw Jacinta De Roeck aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over «de mobbing op de werkvloer» (nr. 2-360).....	6
Mondelinge vraag van de heer Georges Dallemagne aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het voorleggen van de resultaten van een aids-test als voorwaarde voor het verkrijgen van een Belgisch visum» (nr. 2-363).....	8
Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de kampen voor asielzoekers die de regering gepland heeft» (nr. 2-358).....	10
Mondelinge vraag van de heer Didier Ramoudt aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over «de uitvoeringsbesluiten bij de wet op de kansspelen» (nr. 2-359)	12
Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de vergoeding van de bureauleden in de Antwerpse districten» (nr. 2-356).....	13
Verwelcoming van een buitenlandse delegatie.....	14
Mondelinge vragen	14
Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de financiering van een openbare navelstrengbloedbank» (nr. 2-361).....	14
Mondelinge vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de toekomst van de telecomsector» (nr. 2-350).....	16
Mondelinge vraag van de heer Olivier de Clippele aan de minister van Financiën over «de regionalisering van de registratierechten» (nr. 2-354).....	21
Mondelinge vraag van mevrouw Erika Thijs aan de minister van Financiën over «het arrest van het Hof van Cassatie inzake de fiscale aftrekbaarheid van beschrijfkosten» (nr. 2-362).....	22
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de acute aidsproblematiek» (nr. 2-230).....	23
Vraag om uitleg van	

Sommaire

Prise en considération de propositions	6
Questions orales	6
Question orale de Mme Jacinta De Roeck à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur «le harcèlement moral sur le lieu de travail» (n° 2-360).....	6
Question orale de M. Georges Dallemagne au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'exigence de production de résultats d'un test de dépistage du SIDA pour l'obtention d'un visa belge» (n° 2-363).....	8
Question orale de M. Wim Verreycken au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre de l'Intérieur sur «les camps prévus par le gouvernement pour les demandeurs d'asile» (n° 2-358)	10
Question orale de M. Didier Ramoudt au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale sur «les arrêtés d'exécution de la loi sur les jeux de hasard» (n° 2-359).....	12
Question orale de M. Johan Malcorps au ministre de l'Intérieur sur «le traitement des membres des bureaux des districts anversois» (n° 2-356).....	13
Bienvenue à une délégation étrangère	14
Questions orales	14
Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «le financement d'une banque publique de sang de cordon ombilical» (n° 2-361)	14
Question orale de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «l'avenir du secteur de la télécommunication» (n° 2-350)	16
Question orale de M. Olivier de Clippele au ministre des Finances sur «la régionalisation des droits d'enregistrement» (n° 2-354)	21
Question orale de Mme Erika Thijs au ministre des Finances sur «l'arrêt de la Cour de cassation concernant la déductibilité fiscale des frais de description» (n° 2-362).....	22
Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le problème aigu du sida» (n° 2-230).....	23
Demande d'explications de	

de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen en aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «het alcoholgebruik en -misbruik» (nr. 2-229)	27	M. Vincent Van Quickenborne à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration et au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «l'usage et l'abus de l'alcool» (n° 2-229)	27
Vraag om uitleg van de heer Georges Dallemagne aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de hervorming van de civiele veiligheid» (nr. 2-233)	31	Demande d'explications de M. Georges Dallemagne au ministre de l'Intérieur sur «la réforme de la sécurité civile» (n° 2-233)	31
Mondelinge vraag	33	Question orale	33
Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over «het wegwerken van de gerechtelijke achterstand en de toestand in de gerechtelijke arrondissementen Brussel en Luik» (nr. 2-340).....	33	Question orale de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur «la lutte contre l'arriéré judiciaire et la situation dans les arrondissements judiciaires de Bruxelles et de Liège» (n° 2-340)	33
Vraag om uitleg van de heer Jean-Pierre Malmendier aan de minister van Landsverdediging over «de toestand van de Belgische militairen die ziektes hebben opgelopen na het vervullen van humanitaire of vredesmissies in het buitenland en de diverse vormen van schadevergoeding die de Staat aan die militairen verleent» (nr. 2-234)	37	Demande d'explications de M. Jean-Pierre Malmendier au ministre de la Défense sur «la situation des membres des forces armées belges ayant contracté des maladies après l'accomplissement de missions humanitaires ou pacificatrices à l'étranger et les diverses formes d'indemnisation accordées par l'État à ces militaires» (n° 2-234).....	37
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Justitie over «de follow-up van het Wereldcongres tegen commerciële en seksuele uitbuiting van kinderen, Stockholm 1996» (nr. 2-225).....	40	Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune au ministre de la Justice sur «le suivi du Congrès mondial contre l'exploitation commerciale et sexuelle des enfants, Stockholm 1996» (n° 2-225)	40
Vraag om uitleg van de heer Mohamed Daif aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over «de toepassing van de bepalingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit» (nr. 2-221).....	50	Demande d'explications de M. Mohamed Daif au ministre de l'Intérieur et au ministre de la Justice sur «l'application des dispositions du Code de la nationalité belge» (n° 2-221).....	50
Vraag om uitleg van de heer Michiel Maertens aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «de veiligheidsmaatregelen rond de terugkeer van het ruimtestation MIR in de dampkring» (nr. 2-227)	53	Demande d'explications de M. Michiel Maertens au ministre de l'Intérieur et au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «les mesures de sécurité en rapport avec le retour de la station spatiale MIR dans l'atmosphère» (n° 2-227).....	53
Vraag om uitleg van de heer Georges Dallemagne aan de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking over «de noodhulp en de ontwikkelingssamenwerking in Palestina» (nr. 2-232)	58	Demande d'explications de M. Georges Dallemagne au secrétaire d'État à la Coopération au développement sur «l'aide d'urgence et la coopération au développement en Palestine» (n° 2-232).....	58
Regeling van de werkzaamheden	59	Ordre des travaux	59
Berichten van verhindering.....	60	Excusés.....	60
Bijlage		Annexe	
Indiening van voorstellen	61	Dépôt de propositions.....	61
In overweging genomen voorstellen.....	61	Propositions prises en considération	61
Vragen om uitleg	62	Demandes d'explications	62
Brusselse Hoofdstedelijke Raad	63	Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale	63
Commission communautaire française	63	Commission communautaire française.....	63
Gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest	63	Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-Capitale	63
Indiening van een wetsontwerp	63	Dépôt d'un projet de loi	63

Arbitragehof – Prejudiciële vragen.....	63	Cour d’arbitrage – Questions préjudicielles	63
Centrale Raad voor het Bedrijfsleven.....	64	Conseil central de l’Économie.....	64
Europees Parlement	64	Parlement européen	64

Voorzitter: de heer Armand De Decker

(De vergadering wordt geopend om 15.05 uur.)

Inoverwegingneming van voorstellen

De voorzitter. – De lijst van de in overweging te nemen voorstellen werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangewezen.

(Instemming)

(De lijst van de in overweging genomen voorstellen wordt in de bijlage opgenomen.)

Mondelinge vragen**Mondelinge vraag van mevrouw Jacinta De Roeck aan de vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid over «de mobbing op de werkvloer» (nr. 2-360)**

Mevrouw Jacinta De Roeck (AGALEV). – Deze week nog las ik in de krant een artikel over een onderzoek naar de waarden die de Belgen belangrijk vinden. Men peilde daarin onder meer naar wat ze belangrijk vinden op hun werk. Een prettige werksfeer scoort daar het hoogst, met het hoogste percentage dat in heel het onderzoek voorkomt, namelijk 74,5%.

Dezelfde week las ik ook verschillende artikels over mobbing, pesten op het werk. Dat kan gaan van roddelen en flauwe grappen tot het isoleren van iemand en zelfs het saboteren van iemands werk. De mensen op de werkvloer beseffen vaak niet de draagwijdte van hun gedrag, voor hen zijn het vaak maar kleine voorvalletjes zonder enige betekenis. Tot er zich een pijnlijk drama voordoet zoals dat van vorige week. Dan schiet iedereen plots wakker, dan komt mobbing plots op het voorplan in de media.

Mobbing doet denken aan pesten op school. Ook daar werd dit lang genegeerd. Jarenlang werden pestproblemen van tafel geveegd met doodoeners als “je wordt daar weerbaar van”, “de gepeste lokt het zelf uit”, en dergelijke meer. Niets is minder waar.

De voorbije jaren zijn scholen meer aandacht beginnen schenken aan deze problematiek. Er wordt hard aan gewerkt om pesten op school tegen te gaan, onder meer door het op te nemen in de eindtermen en in de ontwikkelingsdoelstellingen. Sommige scholen hebben in hun schoolreglement zelfs sancties opgenomen voor pesten. Iedereen die op een of andere manier met pesten te maken kan krijgen, wordt gesensibiliseerd en opgeleid. Dat is dan niet alleen de pestkop, ook de andere leerlingen, de begeleiders en zelfs het onderhoudspersoneel van de school worden daarin betrokken. In de klas wordt de aanpak van het pesten afgestemd op de drie groepen die zich daarbij steevast vormen: de pestkop, de gepeste en de middengroep. Deze laatste zijn de leerlingen die het pesten wel zien gebeuren, maar er niet rechtstreeks bij betrokken zijn. Ze ondernemen geen enkele actie en nemen

Présidence de M. Armand De Decker

(La séance est ouverte à 15 h 05.)

Prise en considération de propositions

M. le président. – La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées à la commission indiquée par le Bureau. *(Assentiment)*

(La liste des propositions prises en considération figure en annexe.)

Questions orales**Question orale de Mme Jacinta De Roeck à la vice-première ministre et ministre de l'Emploi sur «le harcèlement moral sur le lieu de travail» (n° 2-360)**

Mme Jacinta De Roeck (AGALEV). – Il ressort d'un sondage publié récemment dans la presse sur les valeurs que les Belges privilégient qu'au niveau du travail, une bonne atmosphère de travail est l'élément le plus souvent cité.

La presse a également largement évoqué le mobbing en raison du drame de la semaine dernière. Ceux qui le pratiquent ne sont souvent pas conscients de la portée de leurs actes.

Le mobbing est comparable au harcèlement dont sont victimes certains élèves. Cette problématique longtemps niée fait actuellement l'objet de plus d'attention dans les écoles. Elles essaient de contrer ces pratiques notamment en prévoyant des sanctions dans leur règlement. Certains établissements inscrivent la lutte contre cette forme de harcèlement dans leurs objectifs. On assiste dès lors à une sensibilisation de tous : la victime, l'auteur des faits mais aussi l'ensemble du personnel et les autres élèves. Cette approche me paraît intéressante à appliquer sur le lieu de travail. En effet, les écoles sensibilisent aussi les élèves qui assistent au harcèlement sans y être impliqués et qui souvent n'interviennent pas et ne prennent pas parti.

Disposons-nous de chiffres relatifs au mobbing ? Dans quels secteurs apparaît-il ? Constate-t-on des différences en fonction de l'âge, du sexe ou de l'ancienneté des victimes ?

La Ministre a-t-elle des contacts avec les groupes d'entraide qui encadrent les victimes comme Helpende Handen ?

Quelle est son approche du problème ? Soutiendra-t-elle la proposition de loi déposée par certains sénateurs ?

geen standpunt in.

Bij mobbing op het werk komt die middengroep bijna nooit ter sprake. Daarom lijkt het me belangrijk dat de aanpak die op de scholen de voorbije jaren ingang heeft gevonden en daar vaak succes kende, ook in de werksituatie wordt toegepast.

Bestaan er cijfers over mobbing? In welke sectoren komt dit meer voor? Is er een verschil naargelang van het geslacht, de leeftijd of de anciënniteit van de gepeste?

Staat de minister in contact met zelfhulpgroepen zoals *Helpende Handen* die slachtoffers van mobbing begeleiden?

Wat is ze van plan te ondernemen om dit probleem aan te pakken? Zal ze het wetsvoorstel over mobbing dat enkele senatoren hebben ingediend en dat we weldra zullen behandelen, ondersteunen?

Mevrouw Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid. – Pesten op het werk is een gekend fenomeen. Meerdere malen hebben slachtoffers daarvan zich tot mij gewend om mij hun pijnlijke ervaringen te vertellen. Zoals mevrouw De Roeck terecht zegt, gaat het niet om een nieuw fenomeen. Alleen doet het zich sinds enige tijd op een nieuwe manier voor.

Cijfers over pesterijen op het werk zijn niet voorhanden. Ter gelegenheid van een colloquium dat mijn departement op 23 oktober laatstleden organiseerde, heeft een vertegenwoordiger van de Europese Stichting voor de verbetering van de levens- en arbeidsvoorwaarden, de resultaten voorgesteld van de derde Europese enquête die tijdens het voorjaar 2000 werd gehouden in vijftien lidstaten van de Europese Unie. De eerste resultaten tonen aan dat 2% van de werknemers, dat zijn 3 miljoen mensen, het voorwerp uitmaakt van lichamelijk geweld van hun collega's.

Zes miljoen werknemers, 4%, maakten het voorwerp uit van gewelddadig gedrag vanwege personen vreemd aan het bedrijf; drie miljoen, 2%, maakten het voorwerp uit van ongewenste intimiteiten en 13 miljoen, 9%, van intimidatie of mobbing.

Vrouwen vertegenwoordigen daarin het grootste percentage, namelijk 10%. De sectoren waar het verschijnsel het meest voorkomt zijn: de openbare besturen 14%, de horeca 13%, handelszaken en diensten 13%.

Er worden eveneens nationale verschillen vastgesteld, maar volgens de Stichting van Dublin geven die de juiste omvang van de problemen niet weer. Dat de sensibilisatie in bepaalde landen intenser wordt gevoerd dan in andere, verklaart de vastgestelde verschillen.

Het pesten op het werk is een vorm van gewelddadig gedrag en moet worden beteugeld. Het is echter niet de enige vorm. Ik denk daarbij onder meer nog aan ongewenste seksuele intimiteiten. Ik meen dat wij voor elk fenomeen eenzelfde beleid moeten voeren.

Met mijn bestuur bereid ik een actieplan voor dat een preventief hoofdstuk zal bevatten. Ik ben ervan overtuigd dat de informatie en sensibilisering van de partners in het bedrijf de beste preventiemiddelen zijn. Ik ben bovendien van oordeel dat er in het bedrijf zelf zoveel mogelijk interne oplossingen moeten worden uitgewerkt. Het is slechts

Mme Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de l'Emploi. – Le mobbing est un phénomène connu et des victimes de ces pratiques sont venues à plusieurs reprises me parler de leur expérience pénible. Mme De Roeck a dit à juste titre que le phénomène n'est pas neuf. Ces derniers temps, il revêt une forme nouvelle.

Nous ne disposons pas de chiffres à ce sujet. Toutefois, il ressort d'une enquête menée au printemps 2000 dans les quinze États membres de l'Union européenne que 2% des travailleurs sont victimes de violence physique de la part de leurs collègues.

Quatre pour cent sont victimes de comportements violents de la part de personnes étrangères à l'entreprise, 2% de harcèlement sexuel et 9% d'intimidation ou de mobbing.

Les femmes représentent le pourcentage le plus élevé : 10%. Les secteurs les plus touchés sont les administrations publiques avec 14%, l'horeca avec 13% ainsi que les commerces et les services avec 13%.

On constate des différences entre les pays qui s'expliquent par le fait que la sensibilisation est plus importante dans certains États.

Le mobbing au travail est une forme de violence qu'il faut contrer tout comme le harcèlement sexuel.

Je prépare un plan d'action qui comprendra un volet de prévention car la sensibilisation et l'information des acteurs de l'entreprise me paraissent les meilleurs instruments de prévention. Je pense que les entreprises doivent aussi prévoir des procédures internes et que le recours à une procédure externe ne doit s'appliquer que lorsque les procédures internes ne fonctionnent pas.

À cet égard, la personne de confiance ou le conseiller en charge de la prévention devra avoir un rôle plus important à l'avenir.

Enfin, je crois que nous devons nous baser sur la loi du 7 mai 1999 sur l'égalité de traitement entre les hommes et les femmes pour élaborer un instrument adapté permettant de juguler les comportements violents.

Je ferai connaître ma politique en cette matière fin novembre. L'association Helpende Handen a pris contact avec mon cabinet et je vais la recevoir.

wanneer interne procedures niet werken dat naar een externe procedure moet worden gegrepen.

Ik ben ook de mening toegedaan dat de vertrouwenspersoon of de preventieadviseur in de toekomst een meer essentiële rol zal moeten spelen. Hij moet in de procedure een belangrijke schakel worden. Tot slot ben ik ervan overtuigd dat de wet van 7 mei 1999 over de gelijkheid van behandeling tussen mannen en vrouwen een inspiratiebron moet zijn in de uitwerking van een aangepast instrument om gewelddadige gedragingen te beteugelen.

Einde november zal ik mijn beleid inzake gewelddadige gedragingen op het werk bekend maken. De vereniging "Helpende Handen" heeft contact opgenomen met mijn kabinet. Zij wordt binnenkort ontvangen.

Ik volg de acties die door dergelijke verenigingen worden gevoerd, maar ook de initiatieven die door de sociale partners zijn genomen. Zij hebben beslist dat dit thema op de agenda van de Nationale Arbeidsraad moet worden gezet. Ik verheug me over deze keuze, want ik ben er stellig van overtuigd dat er geen doeltreffende strijd kan worden gevoerd zonder de steun van de vakbonds- en werkgeversorganisaties. (*Applaus*)

Mevrouw Jacinta De Roeck (AGALEV). – Het gaat hier ten eerste hoofdzakelijk om psychologisch geweld, dat geen zichtbare lichamelijke letsels achterlaat en bij meldingen bijgevolg ook moeilijk kan worden bewezen.

Het is dan ook erg belangrijk dat alle partners bij de sensibilisatie worden betrokken. Er moet vooral een manier worden gevonden om de middengroep te sensibiliseren. Daarmee bedoel ik de partners die geen directe betrokken partij zijn, maar die het rondom hen wel allemaal zien gebeuren. Zij kunnen een zekere controle of druk uitoefenen om te verhinderen dat de zaken nog meer escaleren en uiteindelijk onhandelbaar worden. Er zal ongetwijfeld altijd nog wel worden gepest op het werk, ook met een goede sensibilisatie, en bijgevolg is ook het melden belangrijk.

Ik raad aan de vertrouwenspersoon buiten de werkkring aan te wijzen. Als leerkracht heb ik altijd ervaren dat leerlingen minder snel melden in de eigen school omdat ze bang zijn dat iedereen er weet van krijgt. Misschien geldt dat ook voor meldingen van pesterijen op het werk.

Ik raad de minister aan het actieplan "Pesten op School" eens grondig te bestuderen. Het kan een inspiratie zijn voor haar actieplan "Pesten op het Werk".

Mondelinge vraag van de heer Georges Dallemagne aan de vice-eerste minister en minister van Buitenlandse Zaken en aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «het voorleggen van de resultaten van een aids-test als voorwaarde voor het verkrijgen van een Belgisch visum» (nr. 2-363)

De heer Georges Dallemagne (PSC). – Een deel van mijn vraag is gericht tot de minister van Buitenlandse Zaken. Zal mevrouw Aelvoet op het geheel van de vraag antwoorden?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Ja.

Je suis les actions menées par ces associations tout comme les initiatives des partenaires sociaux. Ils ont décidé de mettre ce point à l'ordre du jour du Conseil national du travail et je me réjouis de ce choix car je pense qu'un combat efficace ne peut être mené sans le soutien des partenaires sociaux.

Mme Jacinta De Roeck (AGALEV). – *Il s'agit en l'occurrence essentiellement de violence psychologique qui ne laisse pas de traces physiques et qui est donc difficile à prouver en cas de plainte.*

Il est par conséquent important d'impliquer tous les partenaires sociaux dans la sensibilisation. Il faut surtout trouver un moyen de sensibiliser le groupe de ceux qui ne sont pas directement impliqués mais qui assistent à ces actes. Ces personnes peuvent en effet exercer un certain contrôle ou une pression pour empêcher l'escalade.

Je conseille de désigner la personne de confiance en dehors du milieu de travail. Je sais de par mon expérience d'enseignante que les élèves se plaignent moins vite dans leur propre école par crainte que tout le monde ne soit au courant. Peut-être ceci est-il aussi vrai sur le lieu de travail.

Je conseille à la ministre de lire attentivement le plan d'action élaboré pour les écoles en cette matière.

Question orale de M. Georges Dallemagne au vice-premier ministre et ministre des Affaires étrangères et à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «l'exigence de production de résultats d'un test de dépistage du SIDA pour l'obtention d'un visa belge» (n° 2-363)

M. Georges Dallemagne (PSC). – Je voudrais savoir si Mme la ministre compte répondre à l'ensemble de ma question, une partie de celle-ci étant adressée au ministre des Affaires étrangères.

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Je répondrai à l'ensemble.

De heer Georges Dallemagne (PSC). – *Brazilianen die in België verblijven, hebben mij laten weten dat de Belgische consulaire diensten te Sao Paulo voor het afleveren van een Belgisch verblijfsvisum systematisch de voorlegging van het resultaat van een HIV-test eisen.*

Hun beweringen worden gestaafd door documenten van het Belgische consulaat te Sao Paulo, die ik bij de tekst van mijn vraag heb gevoegd.

Onder meer de sociale dienst voor de vreemdelingen te Brussel bevestigt mij dat de eis van een HIV-test bij een visumaanvraag veel ruimer verspreid is dan men denkt. Dit geldt onder meer voor beursstudenten, maar ook voor kandidaten tot gezinshereniging.

Over welke inlichtingen beschikt de minister van Buitenlandse Zaken met betrekking tot deze praktijk, met name bij het genoemde Belgische consulaat? Hoe wordt de praktijk verantwoord?

Is de eis tot voorlegging van een HIV-test voor de aflevering van een visum van enig nut in de bestrijding van aids? Is het geen onaanvaardbare discriminatie ten opzichte van seropositieven en van de betrokken vreemdelingen?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – *Ik zal eerst in eigen naam antwoorden en dan de inlichtingen meedelen die ik van mijn collega van Buitenlandse Zaken heb gekregen.*

Ik was verbaasd te vernemen dat de voorlegging van een aids-test werd gevraagd. Iedereen weet dat dit vanuit het oogpunt van de volksgezondheid zinloos is. Sommige landen hadden hier eerder al om gevraagd, met name de Verenigde Staten, maar toen ze inzagen dat dit geen zin had, hebben ze ervan afgezien.

Ik ben het met u eens dat deze maatregel niet gerechtvaardigd is. Op de webstek van de federale regering vindt men trouwens de lijst van de landen die de test wel vragen en België is daar niet bij.

Een aids-test kan niet geëist worden van Belgen en een dergelijke maatregel opleggen aan vreemdelingen kan dus als een discriminatie worden beschouwd.

De kabinetschef van de minister van Buitenlandse Zaken heeft mij duidelijk bevestigd dat helemaal geen opdracht werd gegeven om een aids-test te vragen aan mensen die naar België wensen te komen.

Mijn gesprekspartner bij Buitenlandse Zaken was net zo verbaasd als ik over de tekst van het consulaat-generaal te Sao Paulo.

Het feit dat deze eis ook geldt voor beursstudenten heb ik aan mijn collega Boutmans gesignaleerd met de vraag dit te willen onderzoeken.

Kortom, officieel bestaat deze eis helemaal niet.

M. Georges Dallemagne (PSC). Des ressortissants brésiliens résidant en Belgique m'ont informé, voici quelques jours, que les services consulaires belges à Sao Paulo exigeraient systématiquement, pour la délivrance d'un visa de séjour en Belgique, la présentation du résultat d'un test HIV.

Ils m'ont fourni des documents du consulat belge à Sao Paulo, qui corroborent leurs affirmations. J'ai joint ces documents au texte écrit de ma question.

Les contacts que j'ai eus, notamment avec le service social des étrangers à Bruxelles, me confirment que l'exigence d'un test HIV serait plus répandue qu'on ne le croit pour la délivrance de visas. Elle vaudrait notamment pour les étudiants boursiers, mais aussi pour les personnes candidates au regroupement familial.

Pourriez-vous, madame la ministre, nous communiquer, au nom de votre collègue des Affaires étrangères, les éléments d'information dont vous disposez concernant la demande de résultat d'un test HIV formulée notamment par notre consulat à Sao Paulo et les raisons qui justifieraient une telle demande ?

Une telle exigence de présentation du résultat d'un test HIV, préalable à la délivrance du visa, a-t-elle une quelconque efficacité dans la lutte contre le SIDA ? Cette pratique ne crée-t-elle pas une discrimination inacceptable vis-à-vis des personnes séropositives et des ressortissants étrangers visés ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – Je répondrai d'abord en mon nom et je vous communiquerai ensuite les renseignements que j'ai pu obtenir de la part de mon collègue des Affaires étrangères.

J'ai été très surprise d'apprendre qu'un test HIV était demandé. Comme tout le monde le sait, une telle pratique n'a aucun sens en termes de santé publique. Un certain nombre de pays avaient d'ailleurs déjà formulé cette exigence de test. Je pense plus particulièrement aux États-Unis qui s'étaient illustrés en cette matière. Cependant, ils ont abandonné l'idée, ayant constaté qu'elle ne menait à rien.

Je suis tout à fait d'accord sur le fait que cette mesure ne se justifie pas. J'ai d'ailleurs consulté le site web du gouvernement fédéral, reprenant la liste des pays qui demandent le test et la Belgique n'y figure pas.

Un test HIV ne peut être imposé à des Belges et donc une telle mesure prise vis-à-vis d'étrangers pourrait être considérée comme discriminatoire.

Par ailleurs, j'ai contacté le chef de cabinet du ministre des Affaires étrangères qui m'a confirmé clairement qu'aucune instruction n'avait été donnée pour imposer un test HIV aux personnes qui souhaitent venir en Belgique.

Mon correspondant aux Affaires étrangères s'est déclaré tout aussi surpris que moi du texte émanant du Consulat général de Sao Paulo, où figure clairement l'exigence d'un test HIV.

Cette exigence, qui entre aussi dans le cadre de l'octroi des bourses d'études, m'a surprise. Je l'ai signalé à M. Boutmans et lui ai demandé de bien vouloir examiner la question.

Donc, sur le plan officiel, cette exigence n'existe pas pour le site web ni pour d'éventuelles instructions en provenance du

De heer Georges Dallemagne (PSC). – *Ik dank de minister voor haar zeer duidelijk antwoord. Ik ben het met haar eens dat deze maatregel ondoeltreffend en discriminatoir is. Hij heeft uiteraard voor ongenoegen gezorgd bij de Braziliaanse gemeenschap in ons land.*

Ik ben ook blij dat de minister bevestigt dat de Belgische regering daartoe geen opdracht heeft gegeven, wat ik verwachtte, aangezien ik dit zelf op de webstek al had opgezocht.

Ik heb in dit verband trouwens nog een aantal andere websites geraadpleegd. Slechts een tiental landen, waaronder China, Belize en Saoedi-Arabië eisen nog een aids-test voor de aflevering van een visum, meestal van langere duur. België mag niet op die lijst voorkomen. Naar verluidt zouden mensen van andere nationaliteiten in andere landen ook met hetzelfde probleem geconfronteerd worden. Ik zal dit verder onderzoeken.

Wij rekenen op de regering om de al te ijverige diplomatieke posten tot de orde te roepen. Volgende week vertrekt een parlementaire delegatie naar Sao Paulo. Ik heb aan een aantal deelnemers gevraagd deze zaak ter plaatse met de Belgische ambassadeur te bespreken.

Mondelinge vraag van de heer Wim Verreycken aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie en aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de kampen voor asielzoekers die de regering gepland heeft» (nr. 2-358)

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Het Vlaams Blok heeft er zowel in de commissie als in de plenaire vergadering op gewezen dat de massale regularisatie voor een aanzuigeffect zou zorgen in de landen van herkomst van de asielzoekers. De regering heeft dit aanzuigeffect altijd ontkend, maar volgens de media zouden maandelijks vijftienduizend asielzoekers naar België komen.

Wij hebben er ook reeds op gewezen dat het zogenaamde bevel tot het verlaten van het grondgebied zonder effectieve terugvoering van de afgewezenen naar zijn land van herkomst, is verworpen tot een bevel tot onderduiken in de illegaliteit. De geplande Verhofstadt-kampen zullen het probleem evenmin oplossen. Daarvoor zullen onze voorstellen moeten worden uitgevoerd. Die voorstellen worden overigens gesteund door de heer Coveliers die erop gewezen heeft dat maandelijks 2.500 afgewezen asielzoekers naar hun land van herkomst zouden moeten worden teruggevoerd.

Kan de minister mij meedelen hoeveel asielzoekers er vandaag in België aanwezig zijn? Hoeveel afgewezen asielzoekers werden er dit jaar reeds teruggevoerd? In welke vorm van inspraak wordt er voorzien voor de gemeenteraden en de burgers van de gemeenten waar de containerdorpen, die ik Verhofstadt-kampen heb genoemd, zijn gepland?

We stellen vast dat het aantal asielzoekers dat naar ons land komt voortdurend toeneemt. Waar zal de regering de grens leggen? Of moeten we onbeperkt asielzoekers blijven toelaten?

ministère des Affaires étrangères.

M. Georges Dallemagne (PSC). – Je vous remercie pour votre réponse on ne peut plus claire et nette en la matière. Je partage entièrement votre avis quant à l'inefficacité et au caractère discriminatoire de cette mesure qui a, bien entendu, choqué la communauté brésilienne de notre pays, dont certains membres ont dû subir le test en question.

Je suis très heureux également de vous entendre me confirmer – j'ai moi-même visité le site web – que le gouvernement belge n'a formulé aucune instruction en ce sens, ce qui, d'ailleurs, ne me surprend pas.

Par ailleurs, j'ai consulté d'autres sites web pour en savoir plus. Seuls une dizaine de pays, dont la Chine, le Belize et l'Arabie Saoudite, imposent encore le test HIV préalablement à l'octroi d'un visa, de longue durée dans la plupart des cas. La Belgique ne doit pas figurer sur la liste. On me dit que d'autres ressortissants seraient confrontés au même problème dans d'autres pays. Je vais me renseigner à ce sujet.

Nous comptons sur le gouvernement pour abroger ce qui apparaît comme étant un excès de zèle de la part de certains postes diplomatiques. Une délégation parlementaire doit se rendre à Sao Paulo la semaine prochaine. J'ai pris contact avec certains de ses membres pour leur demander d'aborder la question sur place avec l'ambassadeur de Belgique.

Question orale de M. Wim Verreycken au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale et au ministre de l'Intérieur sur «les camps prévus par le gouvernement pour les demandeurs d'asile» (n° 2-358)

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Le Vlaams Blok avait souligné tant en commission qu'en séance plénière qu'une régularisation massive aurait un effet d'aspiration dans les pays d'origine des demandeurs d'asile. Le gouvernement a toujours nié cet effet mais les médias indiquent que 5000 demandeurs d'asile arrivent en Belgique tous les mois.*

Nous avons aussi dit que l'ordre de quitter le territoire s'il ne s'accompagne pas d'un rapatriement effectif dans le pays d'origine revient à un ordre d'entrer dans la clandestinité et l'illégalité. Les camps envisagés par Verhofstadt ne résoudront pas davantage le problème. Il faut, pour ce faire, appliquer nos propositions qui sont d'ailleurs soutenues par M. Coveliers, lequel a fait observer que 2500 demandeurs d'asile devraient être ramenés dans leur pays d'origine tous les mois.

Le Ministre peut-il me dire combien de demandeurs d'asile sont présents dans notre pays aujourd'hui ? Dans quelle mesure les conseils communaux et les citoyens des communes où l'on prévoit l'implantation des villages constitués de conteneurs que j'ai appelés les camps Verhofstadt, seront-ils consultés ?

Nous constatons une augmentation constante du nombre de demandeurs d'asile dans notre pays. Devons-nous autoriser une augmentation illimitée ou le gouvernement prévoit-il une limite ?

J'aimerais que le ministre nous indique la répartition des lieux d'accueil des camps Verhofstadt dans les différentes

Graag vernam ik van de minister hoe het aantal opvangplaatsen van de Verhofstadt-kampen per regio zullen worden verdeeld.

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – Blijkbaar kan de heer Verreycken het niet laten over kampen te spreken.

Zodra wordt besloten dat er in een bepaalde gemeente een centrum komt, wordt het gemeentebestuur op de hoogte gebracht. Indien het betrokken gemeentebestuur het niet eens is met de beslissing en medewerking weigert, zullen we rechtstreeks contact opnemen met de bevolking. Het gemeentebestuur wordt dan niet verder ingelicht en het wordt ook niet meer betrokken bij het verloop van de gebeurtenissen.

Indien de gemeente positief reageert, zullen we samen een communicatieplan opstellen en de praktische problemen samen oplossen. Ik verwijs in dit verband naar het voorbeeld van de gemeente Wingene. Zodra de aanvankelijke bezwaren met betrekking tot de opening van een centrum daar waren overwonnen, hebben we afspraken gemaakt over het verloop van de communicatie en het oplossen van de problemen.

De regering wil dat elke asielzoeker van wie het dossier ontvankelijk wordt verklaard, opgevangen wordt. Die opvang zal in de komende maanden geregeld worden.

De overige vragen over de asielproblematiek kan ik niet beantwoorden omdat zij betrekking hebben op een materie die niet tot mijn bevoegdheid behoort.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Mijn vraag, die tot de minister van Binnenlandse Zaken was gericht, werd door de diensten van de Senaat naar een andere minister doorverwezen, die ze niet kan beantwoorden omdat hij zegt niet bevoegd te zijn. Dat is hallucinant, een hoogst eigenaardige manier van werken. Ik ben bereid aan te nemen dat minister Vande Lanotte niet bevoegd is, maar dat men mij dan de kans geeft mijn vraag te stellen aan de minister van Binnenlandse Zaken, die volgens mij wel bevoegd is. Voortaan stel ik mijn vragen wellicht beter aan de regering in haar geheel, in de hoop dat ze aan de bevoegde minister worden toegewezen.

Uit het antwoord van de minister heb ik begrepen dat hij van plan is zich rechtstreeks tot de bevolking te richten indien het gemeentebestuur – toch de democratische vertegenwoordiging – het voorstel om asielzoekers op te vangen, afwijst. Ofwel respecteert de minister op basis van het subsidiariteitsprincipe de beslissingen van de democratische vertegenwoordigers in de gemeenten, ofwel negeert hij de rol van het gemeentebestuur en richt hij zich rechtstreeks tot de bevolking in de hoop ze te kunnen overtuigen. Het is het een of het ander. Met andere woorden, ik heb een probleem met de gevolgde procedure.

Wat mijn andere vragen betreft, dring ik erop aan dat de bevoegde minister, tot wie ik mijn vraag had gericht, mij een antwoord bezorgt. Ik begrijp uiteraard dat er communicatiestoornissen kunnen bestaan binnen de regering. Ik ken andere coalities met ongeveer dezelfde partners die eveneens met dat probleem hebben af te rekenen. Daarvoor ben ik echter niet verantwoordelijk, maar ik verwacht wel een

réions.

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – Apparemment M. Verreycken ne peut s'empêcher de parler de camps.

Dès que la décision d'implanter un centre dans une commune sera prise, l'administration communale en sera avisée. Si elle n'est pas d'accord et refuse de coopérer, nous prendrons directement contact avec la population. L'administration communale ne sera dès lors plus informée de l'évolution de la situation et n'y sera plus impliquée.

Si la commune réagit positivement, nous rédigerons un plan de communication et résoudrons les problèmes pratiques ensemble. Je souligne à cet égard l'exemple de la commune de Wingene. Dès que l'on a pu vaincre les réticences à l'égard de l'installation d'un centre, nous nous sommes mis d'accord sur les modalités de communication et la façon de résoudre les problèmes.

Le gouvernement souhaite que tout demandeur d'asile dont le dossier est recevable soit accueilli. Cet accueil sera organisé dans les prochains mois.

Je ne puis répondre aux autres questions car elles ne relèvent pas de mes compétences.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – Ma question qui s'adressait au ministre de l'Intérieur a été transmise par les services du Sénat à un autre ministre, lequel dit qu'il ne peut y répondre car cela ne relève pas de ses compétences. C'est hallucinant. Je suis disposé à accepter le fait que M. Vande Lanotte ne soit pas compétent mais que l'on me donne la chance de poser ma question au ministre de l'Intérieur qui lui l'est. J'adresserai désormais mes questions à l'ensemble du gouvernement avec l'espoir qu'elles soient transmises au ministre compétent.

Il ressort de la réponse du ministre qu'il a l'intention de s'adresser directement à la population si l'administration communale refuse d'accueillir les demandeurs d'asile. Ou le ministre respecte les décisions des représentants démocratiques sur la base du principe de subsidiarité ou il nie le rôle de l'administration communale et s'adresse directement à la population dans l'espoir de la convaincre. C'est l'un ou l'autre. La procédure adoptée me pose problème.

J'insiste pour obtenir une réponse du ministre compétent à mes autres questions. Je souhaite une réponse écrite du ministre de l'Intérieur.

schriftelijk antwoord van de minister van Binnenlandse Zaken.

Mondelinge vraag van de heer Didier Ramoudt aan de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over «de uitvoeringsbesluiten bij de wet op de kansspelen» (nr. 2-359)

De heer Didier Ramoudt (VLD). Het aantal gokverslaafden bij jongeren neemt hallucinante proporties aan. Uit een enquête blijkt dat niet minder dan 50 tot 60% van de scholieren, van wie sommigen 12 tot 13 jaar zijn, wekelijks op gokautomaten speelt, meestal in cafés. Ook op de bedragen die ingezet worden, staat nauwelijks nog een rem.

De hulpverlenende instanties trekken aan de noodrem. Nochtans beschikt de overheid over het ideale instrument om deze situatie een halt toe te roepen. In december 1999 verscheen namelijk de wet op de kansspelen in het *Belgisch Staatsblad*. Tot op heden zijn er evenwel geen uitvoeringsbesluiten voor deze wet. Het uitblijven van deze uitvoeringsbesluiten is de voornaamste oorzaak van de onmacht om de kinderen te beschermen tegen de verderfelijke invloed van het spel.

Initieel bleek de verantwoordelijkheid voor deze situatie bij het ministerie van Justitie te liggen, maar volgens recente persberichten zou de minister van Begroting verantwoordelijk zijn. In mei laatstleden werd de toezegging gegeven om zes personeelsleden voor de commissie aan te werven. De budgetten voor deze commissie werden door de minister echter pas vrijgemaakt midden september met als gevolg dat de commissie haar werkzaamheden nog steeds niet kon aanvatten.

Waarom heeft de minister nagelaten de kansspelencommissie operationeel te maken door de vereiste middelen ter beschikking te stellen? Dat zou er voor gezorgd hebben dat die commissie de mogelijkheden had om te helpen de noodzakelijke uitvoeringsbesluiten op te maken.

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – Op de begroting 2000 is 31 miljoen ingeschreven. Het budget is dus beschikbaar. Op 5 mei is het akkoord verleend om zes personen aan te werven. Zij moeten de uitvoeringsbesluiten schrijven en zijn daar mee begonnen. Zij konden op 1 juni in dienst treden.

In september is dan het akkoord verleend om personen aan te werven die de uitvoeringsbesluiten moeten toepassen. Het is evident dat we geen toestemming gaven in april mensen aan te werven om iets uit te voeren dat nog niet bestond. Vanaf november zouden de uitvoeringsbesluiten er zijn. Daarna zullen de nieuwe personeelsleden worden aangeworven.

Er is dus geen sprake van vertraging op het vlak van de begroting. Men mag evenmin zeggen dat iemand verantwoordelijk is voor enige vertraging. De commissie is gestart. Sommige leden ervan hebben ontslag genomen. De leidend ambtenaar moest worden vervangen. De personen die de besluiten moeten schrijven, werden aangenomen. Wie denkt dat sluitende besluiten op één maand kunnen worden geschreven, vergist zich. In de pers werd het onderscheid tussen de eerste aanwerving van contractuele ambtenaren, die

Question orale de M. Didier Ramoudt au vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale sur «les arrêtés d'exécution de la loi sur les jeux de hasard» (n° 2-359)

M. Didier Ramoudt (VLD). – *Le nombre de jeunes qui s'adonnent au jeux de hasard prend des proportions hallucinantes. Il ressort d'une enquête que 50 à 60% des élèves dont certains ont 12 à 13 ans s'y adonnent toutes les semaines, le plus souvent dans les cafés. Les montants mis en jeu sont aussi en augmentation.*

Le signal d'alarme a été tiré. Le gouvernement dispose de l'instrument idéal pour mettre un frein à cette situation. En décembre 1999, la loi sur les jeux de hasard a été publiée au Moniteur belge.

A ce jour, aucun arrêté d'exécution n'a cependant été pris. L'absence d'arrêtés d'exécution nous empêche de protéger les enfants contre l'influence pernicieuse du jeu.

Il semblait à l'origine que la responsabilité en incombait au ministre de la justice mais des articles de presse récents indiquent que le ministre du Budget en serait responsable. En mai dernier, l'autorisation de procéder au recrutement de six membres de la commission a été donnée. Cependant les budgets nécessaires à cette commission n'ont été libérés par le ministre qu'à la mi-septembre de sorte que la commission n'a toujours pas pu entamer ses travaux.

Pourquoi le ministre a-t-il négligé de rendre la commission des jeux de hasard opérationnelle en lui accordant les moyens nécessaires ? La commission aurait ainsi eu la possibilité d'aider à l'élaboration des arrêtés d'exécution.

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – *31 millions sont inscrits au budget 2000. Le budget est donc disponible. L'autorisation de recruter six personnes a été donnée le 5 mai. Elles doivent rédiger les arrêtés d'exécution et ont commencé à le faire. Elles pouvaient entrer en service le 1er juin dernier.*

En septembre, l'autorisation de recruter les personnes chargées de l'application des arrêtés d'exécution a été donnée. Il est évident que nous n'avons pas voulu donner en avril, l'autorisation d'engager des personnes chargées d'appliquer quelque chose qui n'existait pas ! Les arrêtés d'exécution devraient être prêts en novembre et de nouveaux membres du personnel seront alors engagés.

Il n'y a donc pas de retard au niveau du budget. Personne n'est responsable d'un retard. La commission a démarré. Certains de ses membres ont démissionné. On a dû remplacer le fonctionnaire dirigeant. Les personnes chargées de la rédaction des arrêtés ont été engagées. On ne peut rédiger des arrêtés en un mois. La presse a confondu le premier recrutement – celui des personnes en charge de la rédaction des arrêtés – avec le second – celui des personnes chargées

de besluiten moeten schrijven, en de tweede aanwerving van personen die de uitvoering moeten doen, door elkaar gehaspeld. Ik ontken met klem dat pas in september budgetten werden vrijgemaakt.

De heer Didier Ramoudt (VLD). – De zaak is al heel wat duidelijker geworden, maar er blijft een verschil tussen de aanwerving van personen die uitvoeringsbesluiten moeten schrijven, en de tweede aanwerving van personen die moeten zorgen voor de uitvoering. Ik vermoed dat de besluiten nu, na vijf maanden, toch ongeveer klaar moeten zijn. Ik meen dat de aanwerving van personen die moeten zorgen voor de uitvoering, simultaan met de andere aanwervingen had kunnen lopen.

De heer Johan Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie. – De tweede aanwerving is maar op 24 mei gevraagd.

Mondelinge vraag van de heer Johan Malcorps aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de vergoeding van de bureauleden in de Antwerpse districten» (nr. 2-356)

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Ingevolge het nieuwe artikel 332, §4, 2°, van de gemeentewet, zoals ingevoegd bij wet van 19 maart 1999 tot oprichting van districtsraden, moet een uitvoeringsbesluit verschijnen dat de wedden van de leden en de voorzitter van het bureau van die districtsraden vastlegt. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de omvang van de bevoegdheden die aan de districten worden toegekend.

In Antwerpen zijn op 8 oktober voor het eerst rechtstreeks districtsraden gekozen. In de districten worden nu gesprekken gevoerd over de vorming van de bureaus. Maar dit wordt fors bemoeilijkt door het feit dat de mensen die eventueel een dergelijke verantwoordelijkheid wensen op te nemen, geheel niet weten op welke vergoeding zij kunnen rekenen. Nochtans heeft het Antwerpse college al enige tijd geleden de bevoegdheden vastgelegd die aan de districten worden overgedragen en recent ook de daarbij horende middelen.

Het is dan ook onbegrijpelijk dat dit uitvoeringsbesluit zo lang op zich laat wachten. In feite hadden die mensen al voor de verkiezingen zicht moeten hebben op de exacte omvang van deze vergoeding. Uiteraard moet de wedde vastliggen voor 1 januari. Liefst sneller, want de komende weken moeten ze beslissen of ze een dergelijk mandaat kunnen opnemen en wat dit concreet betekent voor hun persoonlijk leven.

Kan de minister mij meedelen waarom het zo lang duurt om dit besluit uit te vaardigen en wanneer dit het er uiteindelijk komt? Is er al zicht op de omvang van de wedde in vergelijking met schepenweddes voor gemeenten met eenzelfde aantal inwoners als de betrokken districten?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – Zoals het geachte Lid terecht opmerkt, bepaalt de wet dat de Koning bij het bepalen van de wedde van de voorzitter en de leden van het bureau rekening kan houden met de omvang van de bevoegdheden die aan de districten zijn toegewezen, alsook met het aantal inwoners van het district. Hoewel er vooralsnog enkel in Antwerpen districtsraden gekozen zijn, moet het uitvoeringsbesluit een

de leur application – Je déments formellement que les budgets n'auraient été dégagés qu'en septembre.

M. Didier Ramoudt (VLD). – *Les choses sont beaucoup plus claires. Je suppose qu'en cinq mois, les arrêtés doivent quasiment être prêts. Je pense qu'on aurait pu procéder au recrutement des personnes chargées de leur application en même temps que les autres recrutements.*

M. Johan Vande Lanotte, vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Économie sociale. – *Le second recrutement n'a été demandé que le 24 mai.*

Question orale de M. Johan Malcorps au ministre de l'Intérieur sur «le traitement des membres des bureaux des districts anversois» (n° 2-356)

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Conformément au nouvel article 332, §4, 2°, de la loi communale, tel qu'inséré par la loi du 19 mars 1999 créant les conseils de districts, un arrêté d'exécution fixant les traitements des membres et du président du bureau de ces districts doit être pris. A cet égard, il convient de tenir compte de l'étendue des compétences confiées aux districts.*

Le 8 octobre dernier, des conseils de districts ont été pour la première fois élus directement à Anvers. Des discussions sont actuellement en cours au sein de ces districts sur la constitution des bureaux. Celles-ci se heurtent toutefois à une difficulté de taille : les gens qui souhaitent éventuellement assumer une telle responsabilité ne savent pas quel traitement ils peuvent espérer. Pourtant, il y a déjà un certain temps que le collège anversois a fixé les compétences qui seront transférées aux districts et, récemment, les moyens financiers y afférents.

Il est incompréhensible qu'un arrêté d'exécution se fasse attendre si longtemps. En fait, ces gens auraient déjà dû avoir une idée exacte de leurs émoluments avant les élections. Il va de soi que le traitement doit être fixé avant le 1er janvier, mais le plus tôt serait le mieux parce que les gens doivent décider s'ils acceptent un tel mandat en fonction de ce qu'il représente dans leur vie personnelle.

Le ministre peut-il nous dire quand paraîtra enfin cet arrêté ? A-t-on déjà un ordre de grandeur du traitement en comparaison du traitement des échevins de communes comptant le même nombre d'habitants que les districts concernés ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Comme l'a fait remarquer à juste titre l'honorable membre, la loi dispose que le Roi peut fixer le traitement du président et des membres du bureau en tenant compte de l'étendue des compétences attribuées au conseil de district et du nombre d'habitants de ce dernier. Bien que l'élection de conseils de districts n'ait jusqu'à présent eu lieu qu'à Anvers, l'arrêté d'exécution doit avoir une portée générale et s'appliquer à*

algemene draagwijdte hebben die toepasbaar is op alle huidige en toekomstige districtsraden. Hierbij moet rekening worden gehouden met de diverse aspecten van het statuut van de mandataris van de districtsraden die ook een weerslag zullen hebben op de financiën van de betrokken steden. Uit wat voorafgaat blijkt dat de voorbereiding van het uitvoeringsbesluit een uitgebreid onderzoek en overleg met de betrokken instantie vergde. De voorbereidingsfase is nagenoeg afgerond en het besluit kan thans worden besproken met de Antwerpse beleidsverantwoordelijken. Hierna zal het aan de Koning ter ondertekening worden voorgelegd en bekendgemaakt. Het zal waarschijnlijk in de week van 21 november 2000 worden gepubliceerd.

De heer Johan Malcorps (AGALEV). – Ik dank de minister voor zijn concreet antwoord. Ik ben blij dat deze zaak op korte termijn wordt geregeld, want ik meen dat de betrokken personen ruim vóór nieuwjaar moeten weten wat ze kunnen verwachten.

Verwelkoming van een buitenlandse delegatie

De voorzitter. – Ik begroet een delegatie van het parlement van Namibië. Ik wens haar een vruchtbaar verblijf in ons midden toe. *(Algemeen applaus)*

Mondelinge vragen

Mondelinge vraag van mevrouw Mia De Schamphelaere aan de minister van Sociale Zaken en Pensioenen over «de financiering van een openbare navelstrengbloedbank» (nr. 2-361)

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CVP). – De geboorte van de reageerbuisbaby Adam in Denver, Verenigde Staten, begin oktober heeft ook in ons land een wetenschappelijk en ethisch debat losgemaakt. De baby werd in het leven geroepen om zijn aan leukemie lijdende zus Molly te redden met donormateriaal uit de navelstreng.

De inzichten in de prenatale genetica vandaag roepen belangrijke ethische vragen op. Het is duidelijk dat in de toekomst embryo-selectie op basis van gezondheidsskenmerken en andere kenmerken een toegankelijke optie dreigt te worden voor de mensheid. Er zijn ook ethische implicaties met betrekking tot het verantwoord ouderschap en de uniciteit van elk kind, wanneer een kind wordt verwekt om een ander kind te redden.

Dat onze publieke opinie huiverig staat ten overstaan van manipulatie en selectie van embryo's wordt bevestigd door het recente onderzoek van de stichting European Value Study dat aantoont dat 82% van de Belgische bevolking wetenschappelijke experimenten met menselijke embryo's afwijst.

De wetenschappelijke onderbouwde alternatieven voor embryo-selectie moeten dan ook verder worden uitgebouwd en worden gefinancierd. Vanuit de universitaire wereld wordt bevestigd dat op een termijn van vijf jaar bijna 95% van de leukemiepatiënten kan worden geholpen wanneer ons land zou beschikken over een openbare navelstrengbloedbank.

tous les conseils de districts actuels et futurs. Il faut aussi tenir compte des divers aspects du statut des mandataires des conseils de districts qui auront des répercussions sur les finances des villes concernées. Il ressort de ce qui précède que la préparation de l'arrêté d'exécution nécessite une concertation minutieuse avec les instances concernées. La phase préparatoire est pratiquement terminée et l'arrêté peut à présent être discuté avec les responsables politiques anversois. Ensuite, il sera soumis à la signature du Roi et publié, probablement dans le courant de la semaine du 21 novembre 2000.

M. Johan Malcorps (AGALEV). – *Je remercie le ministre pour sa réponse concrète. Je suis heureux d'apprendre que cette affaire sera réglée très prochainement. Les personnes concernées doivent en effet savoir à quoi s'en tenir bien avant la nouvelle année.*

Bienvenue à une délégation étrangère

M. le président. – Je voudrais saluer la présence parmi nous d'une délégation du parlement de Namibie. Je lui souhaite un séjour fructueux parmi nous. *(Applaudissements sur tous les bancs)*

Questions orales

Question orale de Mme Mia De Schamphelaere au ministre des Affaires sociales et des Pensions sur «le financement d'une banque publique de sang de cordon ombilical» (n° 2-361)

Mme Mia De Schamphelaere (CVP). – *La naissance du bébé-éprouvette Adam à Denver aux États-Unis début octobre a également suscité un débat scientifique et éthique dans notre pays. Le bébé a été conçu pour sauver sa sœur Molly souffrant de leucémie grâce à un don de matières issues du cordon ombilical.*

Les conceptions adoptées dans le domaine de la génétique prénatale soulèvent d'importantes questions éthiques. Il est évident qu'à l'avenir, une sélection d'embryons risquera de se faire en fonction de certaines caractéristiques en matière de santé ou autres. Il y a également des implications éthiques lorsqu'un enfant est conçu pour en sauver un autre.

Une récente enquête de la fondation européenne Value Study montre que 82% de la population belge réproouvent les expériences scientifiques réalisées avec des embryons humains.

Les alternatives scientifiques à la sélection des embryons doivent dès lors être développées et financées. Le monde universitaire confirme que, d'ici cinq ans, 95% des patients atteints de leucémie pourraient être aidés si notre pays disposait d'une banque publique de sang de cordon ombilical.

Les autorités se doivent d'investir dans ce domaine. Le risque est en effet grand de voir des firmes approcher des femmes enceintes en leur promettant une forte somme d'argent en échange de leur sang ombilical qui sera alors congelé et commercialisé. Les initiatives existantes dépendent de

Het is zeer aangewezen dat de overheid hierin investeert. Op het moment dreigt immers de commercialisering van het donormateriaal door firma's die zwangere vrouwen benaderen en voor grof geld hun navelstrengbloed invriezen. De bestaande initiatieven zijn afhankelijk van vrijwilligersbijdragen of caritatieve werken. De levensreddende behandelingen moeten echter voor elke leukemiepatiënt op gelijke wijze toegankelijk blijven.

De minister verkreeg in de begroting 2001 een verhoging van het budget voor de ziekteverzekering met meer dan 42 miljard frank, waarvoor onze fractie hem overigens heeft gefeliciteerd. Een openbare navelstrengbloedbank, aangesloten op een wereldwijd net, vergt een investering van maximum 200 miljoen frank. Welke stappen zal de minister doen om dit initiatief volledig te financieren?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – Ik ben het eens met mevrouw De Schampelaere dat het project zinvol en wetenschappelijk goed onderbouwd is en kan bijdragen tot een betere behandeling van leukemiepatiënten. Heden ten dage is de kans een compatibele donor te vinden binnen het gezin immers veel kleiner geworden omwille van de afnemende gezinsgrootte. Ook de dreigende commerciële aanpak waar zij naar verwijst is een feit en kan, op termijn, tot een situatie leiden waarbij gegoede ouders het navelstrengbloed van hun pasgeboren kind zullen kunnen laten bewaren en anderen niet. Dat moet absoluut worden vermeden. Dat is het soort van geneeskunde met twee snelheden waarvoor ik wil waarschuwen en waartegen ik mij zal verzetten.

De overheid heeft tot op heden in geen structurele financiering voorzien voor navelstrengbloedbanken, die derhalve met middelen afkomstig van de fondsenwerving door bepaalde verenigingen of via bepaalde acties worden gefinancierd.

Met de huidige modaliteiten inzake de financiering van gezondheidszorg is het niet zo eenvoudig om een dergelijk initiatief te bekostigen. Het gaat hier immers om een preventieve maatregel en een niet geringe investering ten voordele van toekomstige patiënten. Als wordt gesproken over 200 miljoen frank investeringen daar waar mijn budget met 42 miljard frank stijgt, lijkt het inderdaad onaanvaardbaar dat een dergelijk klein bedrag niet kan worden vrijgemaakt voor een zinvol initiatief. Ik zal deze opmerking waarschijnlijk nog vaak te horen krijgen. Ik wil hier dan ook even de betekenis van die 42 miljard relativeren. Die bestaat voor een groot stuk uit de normale stijging binnen de bestaande budgetten. Daarin zitten ook een aantal facturen die moeten worden betaald als gevolg van vroegere beslissingen. Eigenlijk is de ruimte voor strikt nieuwe initiatieven beperkt tot enkele miljarden. Persoonlijk was ik dan ook niet zo gelukkig met de voorstelling van zaken in de pers alsof het om een stijging met 42 miljard ging. De werkelijke beleidsruimte voor nieuwe initiatieven is veel beperkter. Bovendien krijg ik te maken met heel veel vragen die tientallen of honderden miljoenen uitgaven vragen, waarvan de optelsom miljarden hoger ligt dan wat ik vandaag ter beschikking heb. Keuzes moeten dus worden gemaakt en dat is niet eenvoudig.

Dat is zeker het geval in verband met de chronische aandoeningen, een van de prioriteiten van mijn beleid. Om die

contributions bénévoles ou d'œuvres caritatives. Toutefois, les traitements susceptibles de sauver des vies doivent être accessibles à chaque patient atteint de leucémie.

Pour 2001, le ministre a obtenu une augmentation de plus de 42 milliards de francs du budget de l'assurance maladie. Une banque publique de sang de cordon ombilical reliée au réseau mondial nécessite un investissement maximum de 200 millions de francs. Quelles démarches le ministre compte-t-il entreprendre pour financer intégralement cette initiative ?

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – *Comme Mme De Schampelaere, je pense que ce projet est valable, crédible sur le plan scientifique et susceptible de contribuer à un meilleur traitement des patients atteints de leucémie. De nos jours, la chance de trouver un donneur compatible au sein de la famille est devenue beaucoup plus faible du fait de la diminution de la taille des familles. Le risque de commercialisation auquel vous faites allusion peut, à terme, amener les seuls parents fortunés à faire conserver le sang ombilical de leurs nouveaux-nés. Cela doit absolument être évité. Je m'opposerai à cette médecine à deux vitesses.*

A ce jour, les pouvoirs publics n'ont prévu aucun financement structurel des banques de sang de cordon ombilical qui, par conséquent, sont financées par des appels de fonds organisés par certaines associations ou par diverses actions.

Les modalités actuelles en matière de financement des soins de santé ne facilitent pas de telles initiatives. Il s'agit ici en effet d'une mesure préventive et d'un investissement en faveur de futurs patients. Si l'on compare les 200 millions d'investissements avec les 42 milliards d'augmentation de mon budget, il peut en effet sembler inacceptable qu'un si petit montant ne puisse être libéré pour une telle initiative. J'entendrai certainement encore souvent cette remarque.. Aussi, je voudrais relativiser cette augmentation de 42 milliards. Elle constitue en grande partie l'augmentation normale des budgets existants. Elle reprend également un certain nombre de factures à payer provenant de décisions antérieures. En fait, la marge consacrée à de nouvelles initiatives est limitée à quelques milliards. Personnellement, je n'ai pas été très heureux de la présentation du dossier dans la presse qui parlait d'une augmentation de 42 milliards. En outre, je suis saisi de nombreuses demandes qui concernent des dizaines ou des centaines de millions et dont l'addition dépasse largement ce dont je dispose aujourd'hui. Des choix doivent être faits et ce n'est pas simple.

C'est certainement le cas des affections chroniques, qui constituent une de mes priorités. C'est pour cette raison qu'un comité scientifique, créé l'année dernière au sein de l'INAMI, a pour mission de définir les critères permettant d'inscrire une affection sur une liste de pathologies prioritaires entrant en ligne de compte pour une nouvelle approche. Le comité proposera par la suite des projets.

Le projet auquel Mme De Schampelaere fait allusion ne fait

reden werd bij het RIZIV vorig jaar een wetenschappelijk comité opgericht dat mij advies moet geven inzake de zorgverlening ten aanzien van chronische ziekten en specifieke aandoeningen. Het comité heeft de opdracht criteria te bepalen op basis waarvan een aandoening op een lijst met prioritair pathologieën wordt geplaatst die in aanmerking komen voor een projectmatige vernieuwing. Daarna moet het comité projectvoorstellen opmaken.

Het project waarover mevrouw De Schamphelaere het heeft valt niet onmiddellijk onder de projectvoorstellen die vandaag worden besproken. Het aanleggen van een navelstrengbloedbank kan inderdaad een waardevol element zijn in de behandeling van leukemie en kan misschien aan het comité worden voorgelegd. Ik heb trouwens de betrokkenen gesuggereerd hun idee voor te leggen aan het wetenschappelijk comité, zodat dit kan uitmaken of dit voorstel past in een project ter behandeling van leukemie.

Mondelinge vraag van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «de toekomst van de telecomsector» (nr. 2-350)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De regering heeft de afgelopen weken heel wat beloften gedaan. Hierbij werd één belangrijk thema over het hoofd gezien: de toekomst van de telecomsector in ons land. Meer dan een jaar lang heerst er op alle regeringsbanken volledige stilte. Intussen weten we dat de regering met tienjarenplannen werkt. Hopelijk geldt dit niet voor de telecomsector. Ondertussen vaart de consument er slecht bij.

Mijn eerste vraag gaat over de relatie tussen de minister, enerzijds, en de actoren van de telecomsector, anderzijds. Velen vragen zich af of de minister wel degelijk alle actoren van de sector bij de discussie betreft en niet enkele actoren begunstigt ten nadele van andere. Zo heb ik in de pers kunnen lezen dat de minister de alternatieve operatoren van de telecomsector minder dan 24 uur op voorhand voor een vergadering op zijn kabinet uitnodigt. Blijkbaar brengt het kabinet eerst de pers op de hoogte over een dergelijke vergadering en dan pas de sector en het Parlement. Kan de minister dit toelichten?

Een tweede punt is het Belgacomdossier. De minister had beloofd vóór het einde van 1999 een beslissing te nemen. Ondertussen heb ik de heer John Goossens, de grote baas, in de pers horen verklaren dat hij het dossier volledig in eigen handen heeft. Blijkbaar speelt de meerderheidsaandeelhouder, in casu de Belgische Staat, niet langer een rol bij de beslissing over de toekomst van het bedrijf.

Het dossier heeft dus vertraging opgelopen. Had de minister dit gepland en is hij gelukkig met het feit dat dit dossier zo lang blijft aanslepen? Welke aspecten van het dossier heeft hij de afgelopen weken behandeld? Zal weldra tot een beursgang worden beslist? Brengt het mogelijk vertrek van een aandeelhouder, het Amerikaanse SBC, geen ernstige verandering teweeg in het aandeelhouderschap van Belgacom? Is het verlies van de knowhow die dat bedrijf levert, geen nadeel voor Belgacom?

Mijn laatste vraag gaat over het UMTS-dossier. De minister heeft een aantal beslissingen genomen. Toch is het debat niet

pas directement partie des propositions de projet actuellement en discussion. La constitution d'une banque de sang ombilical pourrait effectivement s'avérer utile pour le traitement de la leucémie et dès lors être éventuellement soumise au comité. J'ai d'ailleurs suggéré aux personnes concernées de soumettre leur idée au comité scientifique qui décidera si cette proposition peut s'intégrer dans un projet relatif au traitement de la leucémie.

Question orale de M. Vincent Van Quickenborne au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «l'avenir du secteur de la télécommunication» (n° 2-350)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Au cours de ces dernières semaines, le gouvernement a fait pas mal de promesses. L'avenir du secteur des télécommunications dans notre pays a cependant été négligé. Le gouvernement travaille sur la base de plans décennaux. Espérons que cela ne soit pas le cas pour ce secteur.*

De nombreuses personnes se demandent si le ministre implique tous les acteurs du secteur dans la discussion. J'ai lu dans la presse qu'il n'invite les opérateurs alternatifs que 24 heures à l'avance pour une réunion à son cabinet. Visiblement, la presse est informée d'une telle réunion avant le secteur et le parlement. Le ministre peut-il s'expliquer à ce sujet ?

Le ministre avait promis de prendre, avant la fin de 1999, une décision dans le dossier Belgacom. Depuis, John Goossens, le grand patron, a déclaré dans la presse qu'il traitait lui-même l'ensemble du dossier. Visiblement, l'État belge, actionnaire majoritaire, ne participe plus aux décisions concernant l'avenir de l'entreprise. Le dossier connaît donc un retard. Le ministre l'avait-il prévu ? Quels aspects a-t-il traité durant ces dernières semaines ? Le départ possible d'un actionnaire, la société américaine SBC, ne va-t-il pas provoquer un sérieux changement dans l'actionnariat de Belgacom ? La perte du savoir-faire de cette société ne constituera-t-elle pas un inconvénient pour Belgacom ?

Le ministre a pris un certain nombre de décisions relatives au dossier des UMTS. Des événements inattendus ont cependant eu lieu. Certaines enchères ont rapporté peu d'argent. En outre, il semble que le ministre devra soumettre au parlement un certain nombre d'aspects de ce dossier, notamment le site sharing et le roaming. Ceux-ci devraient être réglés par une loi-programme. Je pensais pourtant que, cet été, nous avions décidé que des questions aussi fondamentales ne pouvaient plus être traitées dans une telle loi. Le ministre ne voit-il dans les résultats décevants des enchères aux Pays-Bas et en Italie, dans la chute des actions et dans le retrait ou les hésitations d'entreprises comme Telenet ou Telefonica, une raison pour

stilgevallen. Er hebben in tegendeel onverwachte gebeurtenissen plaatsgevonden. Een aantal veilingen heeft weinig opgebracht. Bovendien blijkt nu dat de minister een aantal aspecten van dit dossier, zoals de *site sharing* en de *roaming*, aan het Parlement moet voorleggen. Blijkbaar zal dit in een programmawet worden geregeld. Ik dacht dat we deze zomer hadden beslist dat dergelijke fundamentele kwesties niet langer in een dergelijke wet konden worden behandeld.

Ziet de minister in de tegenvallende resultaten van veilingen in Nederland en Italië, de val van de telecomaandelen en het afhaken en aarzelen van bedrijven als Telenet en Telefonica (Suez) geen reden om toch voor een andere strategie in het UMTS-dossier te opteren?

De heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties. – Ik zal het eerst hebben over het telecomdossier in zijn algemeenheid. Vervolgens zal ik even stilstaan bij de actoren. Ten derde zal ik een antwoord geven over de vraag naar wat er nu met Belgacom moet gebeuren en ten slotte zal ik ingaan op de UMTS-licenties.

De heer Van Quickenborne stelt terecht dat de regering met meerjarenplannen werkt. Dat is ook logisch: investeren in een bedrijf is hetzelfde als investeren in een beleid. In zijn federale beleidsverklaring heeft de eerste minister zes kernelementen voor de volgende jaren naar voren geschoven. Een daarvan was de ontwikkeling van de informatiesamenleving in het algemeen en het opstellen van een project inzake elektronische overheid in het bijzonder. Samen met de ministers Piqué, Van Den Bossche, Verwilghen en Duquesne heb ik een plan uitgewerkt, het zogenaamde vijfsterrenplan, waarin op basis van vijf verschillende elementen de ontwikkeling van de informatiesamenleving wordt uitgestippeld.

De daarvoor benodigde middelen zijn vastgelegd. De regering heeft mijn voorstel om de opbrengsten van de veiling van de UMTS-licenties geheel of gedeeltelijk via de intrestwinsten en na schuldafbouw in de telecommunicatiesector te investeren aanvaard. Twee derden van die winsten zullen in de informatiesamenleving worden geherinvesteerd en een één derde in de mobiliteit. Iedereen weet echter dat communicatie en mobiliteit steeds meer met elkaar verweven geraken. Dit zien we bijvoorbeeld in de link tussen mobiliteit en telewerk.

Het gaat om een investering van ongeveer 10 miljard, over vijf jaar gespreid, afhankelijk van de opbrengsten van de veiling. Daarnaast komen er ook middelen van de Federale Participatiemaatschappij voor het deel “elektronische overheid”. De Federale Participatiemaatschappij investeert in een publiek-privaat bedrijf, waarin onder meer De Post en bedrijven uit de informatie- en technologiesector een belangrijke rol zullen vervullen.

Het is mijn bedoeling om dit vijfsterrenplan zowel in de Kamer als in de Senaat in de bevoegde commissies voor te stellen. Vorige week heb ik de operatoren op mijn kabinet uitgenodigd. Ook zij zullen, net als de consumentenorganisaties, bij dit plan worden betrokken. Ik ben immers van mening dat de actoren op de markt zelf het best weten hoe de markt zich optimaal kan ontwikkelen. Zij kunnen mij dan ook zeggen welk van de vijf prioriteiten eerst moet worden gerealiseerd.

choisir une autre stratégie dans le dossier des UMTS ?

M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques. – Le gouvernement travaille en effet sur la base de plans pluriannuels. La déclaration gouvernementale contient six éléments centraux, parmi lesquels le développement de la société de l'information dans son ensemble. Avec plusieurs autres ministres, j'ai rédigé le plan baptisé « cinq étoiles » dans lequel le développement de la société de l'information est jalonné. Les moyens nécessaires à ce développement sont fixés. Le gouvernement a accepté ma proposition d'investir totalement ou partiellement les revenus de la vente aux enchères des licences UMTS. Deux tiers de ces revenus seront investis dans la société de l'information et un tiers dans la mobilité. Il s'agit d'un investissement d'environ 10 milliards répartis sur cinq ans, dépendant de la recette des enchères.

J'ai l'intention de présenter mon plan au Sénat et à la Chambre. La semaine dernière, j'ai invité les opérateurs à mon cabinet. Tout comme les associations de consommateurs, ils sont associés à ce plan. En effet, ils savent mieux que quiconque comment le marché peut se développer de façon optimale. Ils peuvent aussi indiquer laquelle des cinq priorités du plan doit d'abord être réalisée. Ils m'ont dressé un état des lieux de la libéralisation et promis de me communiquer, dans le mois, des propositions pour une libéralisation plus poussée.

Le projet de loi-programme a été adopté hier par le gouvernement. Ce projet reprend certains aspects, dont le site sharing, qui ont connu une autre réglementation que ce qui avait été préconisé dans l'arrêté royal relatif au wireless loop. Le traitement de ce dossier a été quelque peu reporté afin que les mêmes règles puissent être utilisées pour un même marché. Bien entendu, ce ne fut pas facile. Nous avons opté pour une procédure de vente aux enchères, ce qui n'était pas du goût des trois opérateurs existants qui auraient préféré un beauty contest. Une telle procédure aurait signifié une violation des règles d'attribution correcte et impartiale des licences. En outre, dans les pays où ils ont été organisés, les beauty contests ont engendré des procès extrêmement lourds. Une vente aux enchères constitue un processus transparent dans lequel personne ne peut affirmer que l'un a été avantagé par rapport à l'autre. De plus, les paiements des précédentes licences ne peuvent être pris en compte. Des aspects du roaming et du site sharing sont repris dans la loi-programme parce qu'aussi bien l'Inspection des Finances que mes consultants ont fait remarquer que je devais m'assurer une sécurité juridique absolue. En effet, les

Hiermee heb ik meteen een antwoord gegeven op de vraag over de betrokken actoren. Wie dacht dat de politieke wereld grote gevoelens kan losweken, moet eens naar de telecomwereld kijken. De geruchtenstroom op de economische pagina's is even fantasierijk als op de politieke pagina's. Dit was een van de grootste verrassingen waarmee ik sinds mijn aantreden werd geconfronteerd.

De operatoren hebben vorige week op mijn kabinet de stand van zaken bij de liberalisering toegelicht. Ze hebben beloofd binnen een maand voorstellen voor een verdere liberalisering in te dienen.

Hierbij gaat het zowel om grote dossiers, zoals *unbundling of the local loop*, als om kleinere dossiers, zoals de *carrier select* en de *precarrier select*, de zonale gesprekken en de vermindering met 20% voor de interconnectietarieven.

Gisteren nog werd het ontwerp van programmawet door de Ministerraad goedgekeurd. Hierin zijn bepaalde aspecten opgenomen, waaronder *site sharing*, dat een andere regeling kende dan wat werd vooropgesteld in het koninklijk besluit met betrekking tot *wireless loop*. Dit dossier werd even uitgesteld teneinde met dezelfde regels dezelfde markt te kunnen bespelen.

Natuurlijk was het niet gemakkelijk. Onze keuze voor de veilingprocedure was immers niet naar de zin van de drie bestaande operatoren, die, zoals in een beperkt aantal andere landen, op een *beauty contest* hoopten, ervan uitgaande dat de zittende operator daarin wel de licentie toegewezen zou krijgen. Dat zou echter een inbreuk betekenen op de correcte en niet-partijdige toekenning van de licenties. Overigens leidden deze *beauty contests* in de landen waarin ze georganiseerd werden, tot de meest verregaande rechtszaken, waarvan ik de uitkomst niet kan voorspellen. Alleszins bestond het vermoeden dat bij een *beauty contest* heel wat problemen zouden rijzen, omdat men de toewijzing van een schaars goed met een enorm hoge potentiële waarde nu eenmaal niet op een ondoorzichtige manier kan doen.

Dit aspect, en niet het financiële, is dan ook de reden waarom ik voor een veiling heb geopteerd. Een veiling is een transparant proces waarbij niemand kan beweren dat iemand bij de toewijzing van de licenties wordt bevoordeeld of benadeeld. Anticiperend op een andere vraag kan ik meteen meedelen dat dit ook de reden is waarom de betalingen voor de vorige licenties niet in aanmerking kunnen worden genomen. Met het oog op het vermijden van deloyale concurrentie of deloyale behandeling in een procedure van attributie van een schaars goed heeft Europa immers bepaalde regels opgesteld.

De aspecten *roaming* en *site sharing* zijn in de programmawet opgenomen omdat zowel de Inspectie van Financiën als mijn consultants hebben opgemerkt dat ik op juridisch vlak absoluut zeker moet zijn, omdat bedrijven snel naar de rechtbank gaan als het om zoveel geld gaat, in een poging schadevergoedingen te bekomen die tot enorme bedragen kunnen oplopen.

In een advies heeft de Raad van State opgemerkt dat het niet absoluut zeker is dat *roaming* en een deelaspect van *site sharing*, meer bepaald het constitueren tegen betaling door de operatoren van een databank van de plaats van de masten, bij koninklijk besluit kunnen worden geregeld. Aangezien ik een

entreprises se pourvoient rapidement devant les tribunaux lorsqu'autant d'argent est en jeu, afin d'obtenir des indemnisations qui peuvent atteindre des montants très élevés. Le Conseil d'État a indiqué qu'il n'était pas absolument nécessaire que le roaming et une partie du site sharing soient réglés par un arrêté royal. Etant donné que je devais quand même traiter un des aspects dans une loi, nous avons choisi d'y inclure tous les aspects du roaming et du site sharing. En outre, ces aspects sont repris dans la loi-programme parce qu'ils présentent des implications financières. Ces mesures seront publiées avant la fin de l'année, après approbation du parlement.

Vous avez aussi parlé des résultats décevants des enchères et m'avez accusé de lenteur. Pour l'instant, l'attribution n'a eu lieu que dans un nombre limité de pays. L'Italie envisage de recommencer la procédure. L'Allemagne et la Grande-Bretagne ont rencontré un certain succès, étant donné que les recettes sont bien plus importantes que prévu. Aux Pays-Bas, elles ont été inférieures aux prévisions. Tout dépend donc de ce que l'on espère.

Sommes-nous lents ? La plupart des pays doivent encore procéder à l'attribution des licences. Le succès des enchères qui ont déjà eu lieu constitue-t-il un problème ? C'en était de toute façon un, étant donné que les deux plus grands marchés, l'Allemagne et la Grande-Bretagne, auraient de toute façon organisé leurs enchères avant la Belgique. Nous ne saurons jamais si les autres enchères auront une influence sur l'attribution des licences et sur leur valeur. J'ai toujours prudemment tablé sur des recettes de 40 à 60 milliards. Cela me semble un prix raisonnable. Si nous obtenons davantage, tant mieux. Sinon, nous serons également contents si les licences ont été attribuées correctement et dans la transparence.

Je ne sais comment interpréter le retrait de certaines sociétés. Aujourd'hui, les données se sont pas claires mais elles vont le devenir puisque, dans les prochains jours, les éléments de l'arrêté royal et de la loi-programme seront publiés. Le processus deviendra donc transparent. Aucun candidat ne s'est encore formellement déclaré puisque l'appel n'a pas encore été lancé.

Belgacom, c'est une autre histoire. Ce dossier doit être traité avec toute la circonspection nécessaire. Il est préférable d'opter pour une bonne opération stratégique qui maximalise la valeur à long terme, plutôt que pour une opération à court terme qui comporte des risques. A ce sujet, nous sommes sur la même longueur d'ondes que ADSB, l'autre partenaire de l'entreprise, qui détient 50% des actions moins une. Pour l'instant, nous examinons un certain nombre d'options afin de mener, à un moment donné, une opération stratégique qui maximalise la valeur mais, surtout, qui met en avant d'autres aspects, tels que l'activité des télécommunications en Europe centrale. Si le but était purement financier, nous ne devrions pas envisager un passage en bourse. Nous devrions alors diviser l'entreprise en quatre parties, vendre la mobilophonie et l'internet, espérer que les bases de données rapportent encore un peu et envoyer le wiring à la faillite. Ce n'est pas ma stratégie. Je préfère une opération stratégique qui profite aussi bien aux actionnaires qu'aux parties prenantes, au personnel et au pays. Et je ne suis pas pressé par le temps.

van de onderdelen toch in een wet moest gieten heb ik, om absoluut zeker te zijn, er daarom voor geopteerd in de wet ook alle aspecten van *roaming* en *site sharing* op te nemen. De wet is immers niet aanvechtbaar als ze door het Parlement is goedgekeurd.

Beide aspecten zijn ook opgenomen in de programmawet omdat ze eveneens een financieel onderdeel bevatten, meer bepaald de investeringen die als gevolg van de opbrengst van de veiling via de minderintrest voortvloeien naar het vijfsterrenproject inzake informatiesamenleving en mobiliteit.

Deze maatregelen zullen tegen het einde van het jaar gepubliceerd zijn, uiteraard na goedkeuring door het Parlement, al dan niet met wijzigingen.

De spreker heeft het over tegenvallende resultaten van de veilingen en noemt me traag. Momenteel hebben maar een beperkt aantal landen de toewijzing gedaan. Drie ervan zijn iets meer bekend: Nederland, Groot-Brittannië en Duitsland. In de pers heb ik vernomen dat Italië overweegt de procedure al dan niet te herbeginnen. Duitsland en Groot-Brittannië boekten succes, vermits de opbrengst er zoveel groter is dan aanvankelijk begroot. Nederland wordt beschouwd als zijnde geen succes, omdat de opbrengst minder is dan verwacht.

Het is dus een kwestie van verwachtingspatronen. Zoals u weet: *perception is reality*. Dat geldt zeker in de politiek en bij de publieke opinie.

In Italië zien we hetzelfde: de verkoop brengt gewoon minder op dan verwacht. We moeten dus afwachten of het in België een succes wordt of niet.

Zijn we traag? De meeste landen moeten nog komen: Zwitserland, Oostenrijk, Ierland, Portugal, Zweden, Noorwegen, noem maar op.

Is het succes van de voorbije veilingen, die de middelen van de markt hebben weggezogen, een probleem? Het was sowieso een probleem, aangezien de twee grootste markten, Duitsland en Groot-Brittannië, hoe dan ook altijd vóór België hun veiling hadden gehouden. We konden niet verwachten dat ons land eerst was geweest. Dit is dus eigenlijk een *non issue*. Of de andere veilingen een invloed hebben op de attributie en de waarde van de attributie zullen we dus nooit weten. Ik heb de opbrengst altijd zeer conservatief op 40 tot 60 miljard geraamd. Dat lijkt me voor deze schaarse goederen een redelijke prijs. Ligt de opbrengst hoger, des te beter. Komen we op dat bedrag uit, dan zijn we tevreden, als de licenties maar op een correcte, transparante wijze worden toegewezen. Voor zover ik zie is een transparante toewijzing, zonder discussie en de daarbij horende rechtszaken, enkel mogelijk door het organiseren van een volledig open veiling waarbij iedereen gelijk is voor de wet.

Haken bedrijven in dit proces af? Ik weet niet hoe ik dat moet interpreteren. Vandaag zijn niet alle gegevens duidelijk. Binnenkort zijn ze dat wel, want de komende dagen worden de elementen van het koninklijk besluit en de programmawet gepubliceerd, *subject to modification* uiteraard, want het Parlement moet een aantal zaken nog behandelen. Het proces zal dus zeer transparant zijn.

Formeel gezien is er vandaag nog geen enkele kandidaat, aangezien de kandidaatstelling nog niet open is. We weten alleen dat toen de zeer hoge prijzen in Groot-Brittannië

werden gehaald, tien of elf bedrijven zo'n veiling wel zagen zitten. Als enkele daarvan vandaag afhaken, lijkt die beslissing me veel minder ingegeven te zijn door het concept van de veiling en de inhoud ervan, dan wel door een investeringsbeleid dat onafhankelijk van de procedure en de inhoud van de veiling is uitgewerkt. We moeten dus gewoon afwachten tot de procedure effectief loopt, vooral ook omdat zovele landen samen met of na ons hun licenties veilen.

Belgacom is een ander verhaal. Dit is een dossier dat met de nodige omzichtigheid moet worden behandeld. Wie de telecommarkt volgt, zal het met me eens zijn dat we beter kiezen voor een goede strategische operatie, die op langere termijn altijd de waarde maximaliseert, dan voor een operatie op korte termijn die hoe dan ook risicovol is. Kijk maar naar de beursgangen die moesten worden uitgesteld en die een feit zouden zijn geweest indien we een beursgang van Belgacom hadden gehad. We hadden van bij aanvang meer dan genoeg indicaties om, gezien de volatiliteit van de markt, op korte termijn niet naar de beurs te gaan, behalve wanneer een beursgang zou kaderen in een strategische operatie. Dat is altijd mijn doelstelling geweest en zal dat ook blijven. Kiezen voor een strategische operatie betekent dat we in een veranderend landschap nu eenmaal de betere kansen moeten grijpen. In dat opzicht zitten we perfect op dezelfde golfenlengte als ADSB, de andere partner in het bedrijf, die 50% van de aandelen min één heeft en waarin SBC, de overnemers van Ameritech, zitten. Op het ogenblik onderzoeken we, zoals dat hoort in de telecommarkt, een aantal opties om op een bepaald ogenblik een strategische operatie uit te voeren die de waarde maximaliseert, maar vooral ook andere aspecten, zoals de telecomactiviteit in het centrum van Europa, als een belangrijk gegeven naar voren schuift. Als puur financiële maximalisatie de doelstelling was, dan moesten we niet naar de beurs gaan. Dan zouden we het bedrijf in vier stukken moeten hakken, de mobilofonie en het internet verkopen, hopen dat de data nog iets opbrengen en 'wiring' failliet laten gaan. Zo zou een Amerikaanse geldwolf, die alleen naar de centen kijkt, het doen, maar dat is duidelijk niet mijn strategie. Ik kies voor een strategische operatie die zowel de aandeelhouders, als de stakeholders, als het personeel, als het land voordeel biedt.

Ik ben niet gebonden door de tijd.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De minister heeft het wel over de omzichtigheid waarmee het Belgacomdossier moet worden behandeld, maar waarom heeft hij dan een timing geïntroduceerd? Hij zegde zelf dat hij vóór eind 1999 een beslissing zou nemen. Hij heeft inmiddels blijikbaar zijn les geleerd. Intussen is de telecommarkt veranderd. Een jaar geleden waren er misschien interessantere opties dan nu.

Volgens mij is de betrokkenheid van de telecomactoren toch niet zo groot. Ik vind het nogal eigenaardig dat de uitnodigingen minder dan 24 uur vóór de vergadering zijn toegekomen. Ik neem aan dat hij een aantal beslissingen heeft genomen onder druk van de telecomsector. Een aantal parlementsleden uit de meerderheid en de oppositie heeft geprotesteerd tegen het nieuwe tariefplan van Belgacom en er komen ongetwijfeld nog protestacties. Wij hebben de indruk dat de minister vooral opkomt voor Belgacom en de andere actoren in de kou laat staan. Dat is een slechte zaak voor de

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le ministre affirme que le dossier Belgacom doit être traité avec circonspection. Pourquoi introduit-il alors un calendrier ? Il a indiqué qu'il devait prendre une décision avant la fin de 1999. Entre-temps, le marché des télécommunications a changé. Voici un an, il y avait peut-être des options plus intéressantes que maintenant.*

Selon moi, les acteurs du secteur des télécommunications ne sont pas si impliqués que cela. Le ministre a pris un certain nombre de décisions sous la pression du secteur. Des parlementaires de la majorité et de l'opposition ont protesté contre les nouveaux tarifs de Belgacom. Nous avons l'impression que le ministre agit surtout dans l'intérêt de Belgacom et laisse tomber les autres acteurs. C'est une mauvaise chose pour les consommateurs car une concurrence maximale est idéale.

En ce qui concerne les UMTS, le marché belge de la mobilophonie est très spécial. Contrairement à d'autres pays,

consument, want een maximale concurrentie is ideaal.

Ik wil ook nog even terugkomen op de UMTS-veiling. De Belgische mobilfoonmarkt is heel speciaal. Er zijn, in tegenstelling tot andere landen, twee dominante operatoren. De regering heeft beslist een van de twee of misschien allebei te laten domineren, zodat er voor sommige transacties op basis van een kostenstructuur moet worden gewerkt. Deze markt is echter zo verschillend van andere markten. Dat moet de minister er toch toe aanzetten een speciale procedure te ontwikkelen. Ik vrees dat er, precies door onze monopoliemarkt, weinig kandidaten zullen zijn om een bod uit te brengen op de vier licenties, zeker op de vierde, waarvan de marktpenetratie immers klein zal zijn. Ik prefereer een vast tarief in een hybride systeem boven een tarief waarvan maximaal laat bieden met het risico dat het resultaat wel eens zou kunnen tegenvallen.

Mijn laatste opmerking betreft de discussie over de programmawet. De minister wil een aantal aspecten in die wet regelen. Als er iets bij wet wordt geregeld, dan heeft het Parlement een inbreng. Ik vind het nogal schaamteloos dat de minister een wetsontwerp indient bij het Parlement, maar er a priori van uitgaat dat er niet veel zal worden gewijzigd. Het Parlement is er om over wetsontwerpen en wetsvoorstellen te discussiëren. Als de minister dit als een noodzakelijk kwaad ervaart...

De voorzitter. – Mijnheer Van Quickenborne, volgens het Reglement mogen een mondelinge vraag en het antwoord vijf minuten duren.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Ik vraag al maandenlang een debat over deze problematiek. Ofwel nemen we onze instelling ernstig ofwel niet.

De heer Rik Daems, minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties. – Ik wacht op een uitnodiging voor een debat. Ik ben overigens altijd bereid om tijdens elk debat de zaken gedetailleerd te bespreken. U kunt mij toch niet verwijten dat ik de inbreng van het Parlement niet naar waarde schat. De uiteindelijke inhoud is inderdaad het prerogatief van het Parlement, maar de regering dient het ontwerp in.

Mondelinge vraag van de heer Olivier de Clippele aan de minister van Financiën over «de regionalisering van de registratierechten» (nr. 2-354)

De heer Olivier de Clippele (PRL-FDF-MCC). – Ik zou willen weten wat de minister denkt over het akkoord dat binnen de federale regering is afgesloten over de regionalisering van de registratierechten.

Het is logisch dat in een klassieke federale staat – ook al is België dat niet helemaal – de ontvangsten die verband houden met onroerende goederen, als eerste geregionaliseerd worden; onroerende eigendom kan men inderdaad niet onder de arm nemen en ermee naar een ander gewest trekken omdat men er minder belasting moet betalen.

Is het de bedoeling van de regering het gehele wetboek te regionaliseren of alleen de ontvangsten? Zal men met andere woorden hetzelfde doen als met de successierechten? Zal men de belastinggrondslag federaal houden, terwijl de aanslagvoeten en vrijstellingen gewestelijk blijven of wil men

il y existe deux opérateurs dominants. Le gouvernement a décidé de permettre la domination de l'un d'entre eux, voire des deux, de telle manière que, pour certaines transactions, on doit travailler sur la base d'une structure de coûts. Ce marché étant différent, le ministre doit développer une procédure spéciale. Je crains que peu de candidats ne fassent une offre pour les quatre licences, et certainement pas pour la quatrième dont le taux de pénétration du marché est très faible. Je préfère un tarif fixe dans un système hybride.

Le ministre veut régler un certain nombre d'aspects dans une loi-programme. Lorsque quelque chose est réglé par la loi, le parlement a son mot à dire. Je trouve alors assez honteux que le ministre parte du point de vue que le parlement apportera peu de modifications.

M. le président. – Selon le règlement, une question orale et sa réponse doivent durer cinq minutes au maximum.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Voilà des mois que je demande un débat sur cette problématique. Prenons-nous notre institution au sérieux ou pas ?

M. Rik Daems, ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques. – J'attends l'invitation à un débat. Je suis toujours disposé à discuter en détail de tout dossier. Vous ne pouvez pas me reprocher de ne pas apprécier à sa juste valeur l'apport du parlement. Le contenu final est une prérogative du parlement mais c'est le gouvernement qui dépose le projet.

Question orale de M. Olivier de Clippele au ministre des Finances sur «la régionalisation des droits d'enregistrement» (n° 2-354)

M. Olivier de Clippele (PRL-FDF-MCC). – Je voudrais connaître les premières impressions du ministre à propos de l'accord intervenu au sein du gouvernement fédéral au sujet de la décision de régionaliser les droits d'enregistrement.

Cela n'est pas une surprise puisqu'il est logique, dans un État fédéral classique - même si la Belgique n'est pas tout à fait considérée comme telle -, que les recettes qui touchent à l'immobilier soient les premières à être régionalisées ; en effet, il n'est pas facile de prendre un immeuble sous le bras pour aller dans une autre Région afin de payer moins d'impôts, comme cela pourrait être le cas en matière de TVA.

J'aimerais savoir si la décision du gouvernement vise à régionaliser l'ensemble du Code ou uniquement les recettes. En d'autres termes, va-t-on suivre la même voie qu'en matière de droits de succession ? Va-t-on s'en tenir à ce qui avait été décidé, c'est-à-dire que la base taxable reste de

nog verder gaan?

Wat gebeurt er met de administraties van de registratie en van het kadaster, die beide nog federaal zijn?

De heer Didier Reynders, minister van Financiën. – *Het akkoord tussen de federale regering en vertegenwoordigers van de gewestelijke en gemeenschapsregeringen heeft betrekking op de gewestelijke belastingen en op het kijk- en luistergeld.*

Vermits er bij de belasting op onroerende goederen een fysieke band bestaat met het grondgebied van een gewest, is het normaal dat men dit soort van belastingen overhevelt, temeer omdat ze in de financieringswet zelf als gewestelijke belastingen worden omschreven.

We zijn dus overeengekomen de fiscale ontvangsten volledig over te hevelen. Daarnaast zullen ook de registratierechten op de overdrachten onder bezwarende titel van onroerende goederen en de "afgeleide" belastingen, die in het verlengde van de huidige gewestelijke belastingen liggen, worden overgeheveld. Het gaat om de registratierechten op hypotheek en om de schenkingsrechten. Die overdracht zal budgettair neutraal zijn. De dotaties zullen dus verminderd worden met het bedrag van de fiscale ontvangsten uit de gewestelijke belastingen. We zullen ervoor waken dat verplaatsing om fiscale redenen wordt voorkomen, ook al is het gevaar bij onroerende goederen niet erg groot.

Voor het overige zullen, wat de aanslagvoeten, belastinggrondslag en vrijstellingen betreft, de regels van de financieringswet van toepassing zijn. De gewesten hebben terzake al bepaalde bevoegdheden. De toepassingsregels zullen worden opgenomen in de wetsontwerpen die de regering binnenkort bij het Parlement zal indienen.

In een aantal gevallen zal de belastingoverdracht het voorwerp uitmaken van samenwerkingsakkoorden tussen de gewesten.

Mondelinge vraag van mevrouw Erika Thijs aan de minister van Financiën over «het arrest van het Hof van Cassatie inzake de fiscale aftrekbaarheid van beschrijfkosten» (nr. 2-362)

Mevrouw Erika Thijs (CVP). – Tot op heden mochten bedrijven bij de aankoop van een grond de beschrijfkosten niet fiscaal aftrekken. De fiscus argumenteerde immers dat gronden en bijbehorende kosten een onbeperkte gebruiksduur hebben. In een recent arrest weerlegt het Hof van Cassatie

compétence fédérale tandis que les taux et les exonérations deviennent régionales ou va-t-on encore franchir un pas supplémentaire ?

En corollaire, qu'advient-il de l'administration de l'enregistrement qui est toujours fédérale, et de l'administration du cadastre, laquelle dépend également du ministère des Finances ?

M. Didier Reynders, ministre des Finances. – Je voudrais vous confirmer que l'accord conclu à l'échelon du gouvernement fédéral avec un certain nombre de représentants des gouvernements régionaux ou communautaires porte sur les impôts régionaux et la redevance radio et télévision.

Vous évoquez les impôts en relation avec l'immobilier. Etant donné que celui-ci a un lien physique avec le territoire d'une Région, il est évident que l'on s'achemine vers le transfert de ce genre d'impôts, d'autant plus que la loi de financement elle-même les qualifie d'impôts régionaux puisqu'ils englobent les droits d'enregistrement sur les transmissions de biens immeubles.

Nous avons donc convenu de transférer intégralement ces impôts en termes de recettes fiscales, avec quelques règles complémentaires : les droits d'enregistrement sur les transmissions à titre onéreux de biens immeubles vont être transférés ainsi que certains impôts « dérivés », qui constituent le prolongement des impôts régionaux actuels. Il s'agit notamment des droits d'enregistrement sur l'établissement des hypothèques ou des droits de donation. Ce transfert se réalisera moyennant une neutralité budgétaire et donc une récupération, à charge des dotations, des montants équivalents à la recette fiscale produite par ces différents impôts régionaux. Cependant, nous allons également veiller à éviter les délocalisations fiscales, même si celles-ci touchent peu le secteur immobilier.

Pour le reste, les règles de la loi de financement seront d'application en ce qui concerne le taux d'imposition et la base d'imposition ainsi que les exonérations. Les Régions disposent déjà d'un certain nombre de compétences en la matière mais il est encore trop tôt pour vous donner plus de détails sur les modalités d'application de ce transfert ; celles-ci seront fixées dans le cadre des projets de loi que le gouvernement soumettra prochainement au parlement.

Je vous fixe donc rendez-vous à ce moment-là pour aller plus loin dans la manière d'approcher, non seulement les droits d'enregistrement mais aussi l'ensemble des impôts régionaux à transférer.

Je voudrais ajouter que, dans un certain nombre de cas, la mise en œuvre de ce véritable transfert de fiscalité devra passer par des accords de coopération entre Régions.

Question orale de Mme Erika Thijs au ministre des Finances sur «l'arrêt de la Cour de cassation concernant la déductibilité fiscale des frais de description» (n° 2-362)

Mme Erika Thijs (CVP). – Jusqu'à présent, les entreprises qui acquéraient un terrain n'étaient pas autorisées à déduire les frais de description. L'argument du fisc consistait à dire que les terrains et les frais y afférents ont une durée d'utilisation illimitée. Dans un récent arrêt, la Cour de

echter deze redenering. Registratiekosten en notariskosten zijn bijkomende aankoopkosten die geen wezenlijke waardetoeename uitmaken voor de onderneming. Volgens artikel 62 van het Wetboek op de Inkomstenbelasting zijn dergelijke kosten wel fiscaal aftrekbaar.

Hiermee bevestigde het Hof van Cassatie eerdere arresten van het Hof van Beroep van Brussel. Hoewel de fiscus niet anders kan dan dit arrest toe te passen en deze kosten te aanvaarden, toch blijkt volgens een krantenbericht dat de fiscale administraties alle bezwaarschriften die belastingplichtigen op basis van de eerdere arresten van de hoven van beroep hadden ingediend, in allerijl afwijzen. Dit impliceert dat de betrokkenen naar de rechtbanken zullen moeten stappen. Deze houding van de fiscale administraties is daarom zeker geen voorbeeld van behoorlijk bestuur.

Welke houding neemt de minister aan tegenover dit arrest van het Hof van Cassatie? Welk gevolg heeft dit arrest voor de inkomsten van de staat?

Heeft de minister de fiscale administraties reeds de nodige richtlijnen gegeven om dit arrest na te leven? Zo ja, wat is de inhoud ervan?

Zal de minister de fiscale administraties de opdracht geven de eerdere bezwaarschriften op basis van de arresten van de hoven van beroep te behandelen conform de uitspraak van het Hof van Cassatie?

De heer Didier Reynders, minister van Financiën. – Ik kan mevrouw Thijs nog geen volledig antwoord geven op haar vragen over het arrest van het Hof van Cassatie. Ik kan haar enkel meedelen dat ik mijn administratie opdracht heb gegeven de gevolgen daarvan te onderzoeken en in het bijzonder na te gaan of dit kan worden beschouwd als een vaste rechtspraak. Op basis van de resultaten van dat onderzoek zullen zo snel mogelijk de nodige richtlijnen aan de betrokken diensten worden verstrekt teneinde een eenvormig standpunt te kunnen innemen.

Zodra het onderzoek beëindigd is, wil ik haar graag een schriftelijk op haar vraag bezorgen.

Mevrouw Erika Thijs (CVP). – Heeft de minister enig idee wanneer dat zal gebeuren? Heel wat bedrijven moeten nu vrij grote bedragen aan beschrijfkosten betalen. Als dit arrest bevestigd wordt, kunnen ze die misschien recupereren. Ze dringen erop aan dat er zo snel mogelijk duidelijkheid in de materie komt.

De heer Didier Reynders, minister van Financiën. – Ik heb mijn administratie gevraagd me binnen veertien dagen een antwoord te bezorgen. Ik zal dat dan onmiddellijk aan mevrouw Thijs laten bezorgen.

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over «de acute aidsproblematiek» (nr. 2-230)

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Op woensdag 19 juli stelde ik de minister al een vraag om uitleg met betrekking tot de acute aidsproblematiek, ook in ons land.

cassation réfute pourtant ce raisonnement. Les frais d'enregistrement et de notaire représentent des frais d'achat supplémentaires qui ne constituent pas une augmentation de valeur substantielle pour l'entreprise. Selon l'article 62 du Code des impôts sur les revenus, ces frais sont bel et bien déductibles.

La Cour de cassation confirme ainsi les arrêts antérieurs de la Cour d'appel de Bruxelles. Bien que le fisc soit obligé d'appliquer cet arrêt et d'accepter ces frais, la presse nous apprend que les administrations fiscales s'empressent de rejeter toutes les réclamations introduites par les contribuables sur la base des précédents arrêts des cours d'appel. Cela implique que les personnes concernées devront saisir les tribunaux. Une telle attitude de la part des administrations fiscales est tout sauf correcte.

Quelle est l'attitude du ministre face à cet arrêt de la Cour de cassation ? Quelles conséquences cet arrêt entraîne-t-il pour les revenus de l'État ?

Le ministre a-t-il déjà donné aux administrations fiscales les directives nécessaires afin de respecter cet arrêt ? Dans l'affirmative, quelle est leur teneur ?

Le ministre imposera-t-il aux administrations fiscales de traiter les réclamations introduites sur la base des arrêts des cours d'appel, conformément à la décision de la Cour de Cassation ?

M. Didier Reynders, ministre des Finances. – *Il ne m'est pas possible de fournir dès à présent une réponse complète aux questions de Mme Thijs concernant l'arrêt de la Cour de cassation. Je peux seulement lui dire que mon administration a reçu l'ordre d'en étudier les conséquences et de vérifier plus particulièrement s'il peut être considéré comme une jurisprudence constante. Sur la base des résultats de cette étude, nous fournirons le plus rapidement possible les directives nécessaires aux services concernés afin qu'ils puissent adopter une attitude uniforme.*

Je me ferai un plaisir d'envoyer une réponse écrite à Mme Thijs dès que l'étude sera terminée.

Mme Erika Thijs (CVP). – *Le ministre a-t-il une idée du temps que cela prendra ? De nombreuses entreprises doivent actuellement payer des frais de description très élevés. Si cet arrêt est confirmé, elle pourront peut-être les récupérer. Elles insistent pour que l'on clarifie la situation le plus rapidement possible.*

M. Didier Reynders, ministre des Finances. – *J'ai demandé à mon administration de me fournir une réponse dans les deux semaines. Je la transmettrai immédiatement à Mme Thijs.*

Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur «le problème aigu du sida» (n° 2-230)

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *Dans une demande d'explications sur le problème aigu du SIDA, je faisais déjà remarquer le 19 juillet dernier qu'après avoir baissé de 1993*

Ik vermeldde toen onrustwekkende cijfers van het Wetenschappelijk Instituut voor Volksgezondheid, dienst epidemiologie, van december 1999 inzake het toenemend aantal HIV-infecties in België.

Als inleiding op mijn vraag van vandaag, breng ik de belangrijkste cijfers in herinnering. Tussen 1993 en 1997 daalde het aantal infecties, om na 1997 opnieuw te stijgen. In 1997 stelde men per maand gemiddeld 58 nieuwe infecties vast en in 1999 liep dat cijfer al op tot 66. Dat betekent een toename van 15%, wat niet gering is.

De minister heeft deze gegevens in juli bevestigd. Zij kwam tot het besluit dat er wel degelijk sprake is van een beginnende trend aangezien er gedurende twee opeenvolgende jaren een stijging wordt vastgesteld. Ze was het met mij eens dat actie noodzakelijk is.

Ze beloofde mij dat ze de gewesten en gemeenschappen zou vragen deze cijfers te analyseren en dat ze dit probleem op de agenda zou zetten van de vergadering van de ministers van Volksgezondheid in september jongstleden ten einde over een aanpak te overleggen.

Tot slot benadrukte ze de betekenis van overleg in deze materie. Ze zei duidelijk dat ze de gemeenschappen en gewesten geen impulsen kan geven, maar dat ze wel met hen overleg kan plegen.

Er wordt over deze zaak de jongste tijd vaak gesproken, niet alleen in België, maar in alle landen van de geïndustrialiseerde wereld. De nieuwe therapieën, de geneesmiddelencocktail en de verbeterde medicatie hebben de levenskwaliteit van de aidspatiënten in het noordelijk halfmond aanzienlijk verbeterd. De evolutie van de ziekte wordt uitgesteld en bijgevolg ook de dood. De dalende trend van het aantal aidsgevallen gaat nochtans gepaard met een stijging van het aantal HIV-geïnfecteerden.

Het is duidelijk dat het risicogedrag opnieuw toeneemt en dat het bestaan van betere therapieën de verantwoordelijkheidszin, onder meer inzake het condoomgebruik, sterk doet afnemen. Dit bleek niet alleen uit het *Report on the global HIV/AIDS epidemic* van juni 2000 waarnaar professor Peter Piot, hoofd van Unids verwees, en waarbij hij waarschuwde voor zelfgenoegzaamheid, maar enkele weken geleden ook uit recente bevindingen van Jerome Radwin, hoofd van Amfar, de *American Foundation for Aids Research*.

Het is opmerkelijk dat verenigingen die deze ziekte bestrijden, tot dezelfde bevindingen komen. Door het succes van nieuwe therapieën beschouwt een groot deel van de bevolking aids niet langer als een groot gevaar en de waakzaamheid tegenover het virus neemt eigenlijk af. Dat vertaalt zich in een gewijzigd gedrag van een nieuwe generatie risicogroepen. Het is bijzonder beangstigend dat de publieke opinie uit het dalend sterftcijfer de conclusie trekt dat men met aids kan leven. Deze gedachte wordt gevoeld door het feit dat de aidspatiënt, dankzij de nieuwste therapieën, thans minder uiterlijke kenmerken van de ziekte vertoont.

De nieuwe jonge generatie kan zich de ravage van de jaren 80 uiteraard moeilijk voorstellen. De jeugd wordt bovendien onvoldoende ingelicht over de ernst van de ziekte. Dat wordt

à 1997, le nombre de patients infectés par le virus avait augmenté de 15% de 1997 à 1999.

La ministre a confirmé cette tendance à la hausse et dit qu'il était nécessaire d'agir. Elle m'avait promis que le problème figurerait à l'ordre du jour de la réunion des ministres de la Santé publique de septembre dernier. Elle avait enfin souligné l'importance de la concertation avec les Communautés.

Dans l'hémisphère nord, les nouvelles thérapies ont considérablement amélioré la qualité de vie des personnes souffrant du SIDA. L'évolution de la maladie est freinée et l'espérance de vie prolongée. La baisse du nombre de cas de SIDA s'accompagne cependant d'une augmentation du nombre de personnes infectées par le virus HIV.

Il est donc clair que les nouvelles thérapies favorisent les comportements à risque en faisant baisser l'utilisation du préservatif. Toutes les associations qui combattent la maladie arrivent aux mêmes conclusions. On observe une baisse de la vigilance de la population vis-à-vis du virus. Cela se traduit par l'apparition d'une nouvelle génération de groupe à risque. En effet, la nouvelle jeune génération imagine difficilement les ravages du SIDA dans les années 80. De plus, les jeunes sont insuffisamment informés sur la gravité de la maladie et sur les moyens de prévention et de contraception.

Quelles initiatives la ministre compte-t-elle prendre pour enrayer ce phénomène ? La prévention est nécessaire. Bien qu'il ne s'agisse pas d'une compétence fédérale, qu'a fait la ministre dans le cadre de la concertation avec ses collègues de la Santé publique ?

J'en viens au financement de la recherche scientifique, qui est une compétence fédérale. L'État fédéral la stimule-t-elle suffisamment ? Pour développer son vaccin anti-SIDA, l'Institut de médecine tropicale d'Anvers aurait par exemple besoin de 50 fois plus de moyens qu'actuellement.

Le problème du SIDA figurait-il à l'ordre du jour de la conférence interministérielle des ministres chargés de la Santé publique ? Quelles décisions y a-t-on prises ? Quelles initiatives envisage-t-on ? Quels seront les moyens mis en œuvre ? Comment les Communautés et les Régions interprètent-elles les statistiques ? Quel est l'avis de la ministre sur l'effort promis par le pouvoir fédéral pour le financement de la recherche scientifique ? Estime-t-elle possible d'augmenter considérablement ce montant, comme le demande le secteur scientifique ?

in de pers bevestigd.

De vzw Jeugd en Seksualiteit heeft een enquête georganiseerd onder leiders van jeugdbewegingen. Deze enquête bevestigt onder meer het gebrek aan kennis van jongeren over voorbehoedsmiddelen, zwangerschap, geslachtsziekten en aids.

Het Belgisch leger heeft de voorbije zomer een nieuwe interne campagne gelanceerd om de mensen bewust te maken van de betekenis van aidspreventie. De bevoegde diensten van het leger zijn tot de conclusie gekomen dat de kennis over dit fenomeen nog steeds zeer beperkt is.

Welke beleidsinitiatieven zal de minister nemen om dit fenomeen een halt toe te roepen? Door de toename van het aantal met het HIV-virus besmette patiënten is er meer dan ooit nood aan een preventief beleid. Hoewel preventie niet tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort, dring ik erop aan dat zij haar verantwoordelijkheid op dit vlak op zich neemt. Welke stappen werden er in de loop van de voorbije maanden en weken gezet in het raam van het overleg tussen de ministers die bevoegd zijn voor Volksgezondheid?

Voorts wil ik het hebben over de financiering van het wetenschappelijk onderzoek, dat tot de bevoegdheid van de federale overheid behoort. Levert de federale overheid genoeg inspanningen om het wetenschappelijk onderzoek te stimuleren? Ik vermeld in dit verband een concreet onderzoeksproject, namelijk de ontwikkeling van een aidsvaccin in het Instituut voor Tropische Geneeskunde te Antwerpen. Enkele weken geleden heeft de regering 150 miljoen extra middelen beloofd voor het aidsonderzoek. Indien men binnen redelijke termijn over een aidsvaccin wil beschikken, is er minstens 50 keer meer nodig. Samen met het Leuvense Rega-Instituut onderzoekt het Instituut voor Tropische Geneeskunde de mogelijkheden van een zogenoemde morning after-pil, een geneesmiddel dat na onveilig vrijen het aidsvirus vernietigt. Aangezien dit "wondermiddel" nog niet voor morgen is, blijft preventie het belangrijkste wapen.

Stond de aidsproblematiek op de agenda van de interministeriële conferentie van de ministers bevoegd voor de Volksgezondheid? Wat werd er beslist? Welke beleidsinitiatieven zullen er worden genomen? Welke middelen zullen hiertoe worden aangewend?

Na de bespreking in juli van de evolutie van het risicogedrag verklaarde de minister bij de Gemeenschappen en de Gewesten te zullen informeren naar de manier hoe zij de statistieken interpreteren. Kan zij hierover vandaag concrete informatie verstrekken?

Wat is haar mening over de inspanning die de federale overheid heeft beloofd voor de financiering van het wetenschappelijk onderzoek? Acht zij het mogelijk dat er zal worden ingegaan op het verzoek van de wetenschappelijke sector om dit bedrag aanzienlijk te verhogen?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – Een interministeriële werkgroep volgt permanent de problematiek van de besmettelijke ziekten in het algemeen op. Die werkgroep brengt verslag uit op de interministeriële conferentie volksgezondheid. Die conferentie had gisteren namiddag

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – La conférence interministérielle de la Santé publique a eu lieu hier après-midi. La discussion relative à la lutte contre la tuberculose ayant pris plus de temps que prévu, les ministres n'ont pu aborder le problème du SIDA. Il faudra clarifier la

plaats in aanwezigheid van alle ministers van Volksgezondheid die dit land rijk is. Zij hebben voor het hele pakket rond TBC-bestrijding meer tijd nodig gehad dan verwacht, zodat de aidsproblematiek niet meer aan bod kon komen. Tegen de volgende vergadering moet daarover echter meer duidelijkheid bestaan. Ook TBC gaat een zeer belangrijke groep mensen in dit land aan. Door de versnippering van bevoegdheden wordt het moeilijk om bepaalde zaken geregeld te krijgen. Het TBC-dossier is nu bijna afgerond.

De vragen rond wetenschappelijk onderzoek waren niet schriftelijk meegedeeld. Ik kan daarover nu niet improviseren. Ik zal daarover vragen stellen aan de betrokken administratie en u de antwoorden toesturen.

Het is juist dat de indruk dat er medicatie bestaat om de ziekte te behandelen, banaliserend werkt op de neiging van jongeren om hun gedrag aan te passen. Er bestaat een interferentie tussen de betere behandeling van de ziekte en het gedrag. De ziekte wordt stilaan bekeken als een chronische aandoening. Dat verscherpt de nood aan gerichte campagnes. Men is zich daar op het niveau van de gemeenschappen van bewust. Het bewustzijn om geactualiseerde preventiecampagnes op te zetten, is zeker aanwezig.

In België vormen de heteroseksuelen de belangrijkste risicogroep voor het overdragen van de ziekte en dit in tegenstelling tot de buurlanden, waar transmissie bij homoseksuelen en drugsgebruikers op de eerste plaats komt. Het is dus juist dat daar waar de levensverwachting is verhoogd, ook het aantal besmette patiënten toeneemt. Toch moet hieraan worden toegevoegd dat dankzij de behandeling de virale lading zeer laag wordt, zodat die patiënten de ziekte niet meer doorgeven. Dat is op zich een positief element. Het is duidelijk dat de problematiek met de grootste aandacht en de gepaste middelen en op de verschillende niveaus verder wordt opgevolgd.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Ik dank de minister voor haar antwoord. Ik noteer dat dit dossier niet behandeld is op de interministeriële conferentie van gisteren. Kan de minister mij zeggen wanneer een volgende interministeriële conferentie plaatsvindt, waarop dit thema eventueel aan de orde komt?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – De werkgroep besmettelijke ziekten, die tussen de conferenties samenkomt, werkt de volgende maanden door. De conferentie zelf is gepland voor begin maart.

– **Het incident is gesloten.**

situation pour la prochaine réunion. Quant au dossier tuberculose, il est presque arrivé à son terme.

En ce qui concerne la recherche scientifique, je poserai les questions à l'administration concernée et je vous enverrai ses réponses.

Il est exact qu'on a tendance à considérer le SIDA comme une maladie chronique, ce qui influence le comportement des jeunes. Les Communautés sont conscientes de la nécessité de mener des campagnes de prévention actualisées.

En Belgique, ce sont les hétérosexuels qui constituent le principal groupe à risque. Il est exact que c'est là où l'espérance de vie est plus élevée que le nombre de patients infectés augmente. Il convient toutefois d'ajouter que grâce au traitement, la charge virale baisse très fortement, de sorte que ces patients ne peuvent plus transmettre la maladie. Les différents niveaux de pouvoir suivent évidemment ce problème avec la plus grande attention et y consacrent les moyens appropriés.

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *Je remercie la ministre de sa réponse. La conférence interministerielle d'hier n'a donc pas abordé ce dossier. Quand aura lieu la prochaine, qui traitera éventuellement de ce sujet ?*

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Le groupe de travail maladies contagieuses, qui se réunit entre les conférences, continuera à travailler ces prochains mois. La conférence elle-même est prévue pour début mars.*

– **L'incident est clos.**

Vraag om uitleg van de heer Vincent Van Quickenborne aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu, aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen en aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties over «het alcoholgebruik en -misbruik» (nr. 2-229)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – In onze buurlanden Frankrijk en Groot-Brittannië zijn recentelijk een aantal studies gepubliceerd die de economische gevolgen blootleggen van zwaar alcoholgebruik en andere drugs. In Frankrijk zou de kost van legale en illegale drugs de gemeenschap ongeveer 220 miljard Franse frank kosten, wat neerkomt op 2,7% van het BBP. De kosten worden berekend op basis van de sociale gevolgen van het drugsgebruik – voortijdig overlijden door auto-ongevallen en kanker –, maar ook op basis van de medische meerkost en kosten voor preventie en repressie. Uit de studie blijkt dat alcohol het meeste schade toebrengt, gevolgd door tabak en dan pas illegale drugs.

In Groot-Brittannië wijst een gelijkaardige studie uit dat alcoholmisbruik ongeveer 215 miljard kost aan de Staat. Daarbij wordt geen rekening gehouden met de invloed op het gezinsleven. Huwelijken waarbij één van de partners of beiden een drankprobleem hebben stranden immers twee keer zo vaak als huwelijken die dat probleem niet kennen. Vijfenzestig procent van de zelfmoordgevallen wordt in Groot-Brittannië geassocieerd met alcohol.

Aangezien alcohol de laatste tijd ook in ons land voor de nodige ophef zorgt, wil ik de minister enkele vragen stellen.

Hoe staat het in België met het epidemiologisch onderzoek naar de economische, sociale en culturele repercussies van alcoholgebruik en – misbruik? Zijn er concrete cijfers beschikbaar betreffende het aantal gebruikers en de hoeveelheden? Naar mijn weten is een probleemgebruiker iemand die vijf glazen alcohol per dag drinkt. Is het waar dat er steeds meer wordt gedronken en dat er meer probleemgebruik is?

Zo er nog geen onderzoek gevoerd is, bestaan er dan plannen voor? Ik vermoed dat dit het geval is in het kader van de drugnota die binnenkort wordt voorgesteld.

Ons land is heel streng voor tabaksreclame, maar voor alcohol mag onbeperkt reclame worden gemaakt. Is de minister van plan ook voor alcohol strenge regels in te voeren?

Het gebruik van alcoholpops, frisdrank met alcohol, zorgt voor een problematisch alcoholgebruik bij jongeren vanaf 12 à 13 jaar. Die alcoholpops danken hun succes aan het feit dat je de alcohol niet proeft. Is de minister van plan maatregelen te nemen om het gebruik van die alcoholpops bij jongeren in te dijken?

Volgens de besluitwet van 14 november 1939 en de wet van 15 juli 1960 mag geen alcohol worden geschonken aan

Demande d'explications de M. Vincent Van Quickenborne à la ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement, au ministre de la Fonction publique et de la Modernisation de l'administration et au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques sur «l'usage et l'abus de l'alcool» (n° 2-229)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Des études publiées récemment en France et en Grande-Bretagne mettent en évidence les conséquences économiques de l'abus d'alcool et d'autres drogues. En France, l'usage de drogues représenterait pour la communauté un coût d'environ 2,7% du PIB, en prenant en compte les conséquences sociales de la consommation de drogues telles que les cancers et les décès prématurés ainsi que les dépenses liées à la prévention et à la répression. En Grande-Bretagne, l'abus d'alcool coûte environ 215 milliards à l'État. Dans ce pays, l'alcoolisme provoque de nombreux problèmes familiaux et est lié à quelque 65% des suicides.*

Quelle est la situation en Belgique ? Où en est l'étude épidémiologique des répercussions économiques, sociales et culturelles de la consommation et de l'abus d'alcool ? Dispose-t-on de chiffres sur le nombre de consommateurs et la quantité consommée ? Est-il exact qu'on boit de plus en plus ? Quelles sont les initiatives prévues dans la note relative à la drogue qui doit être présentée prochainement ?

En matière de publicité, la ministre prévoit-elle des règles aussi sévères pour l'alcool que pour le tabac ?

Chez les jeunes, la consommation de boissons rafraîchissantes alcoolisées suscite des problèmes d'alcoolisme dès l'âge de 12 ans. Quelles mesures envisage-t-on pour y remédier ?

Les législations interdisant de servir de l'alcool aux moins de 16 ans sont-elles suffisamment appliquées ? Dans la négative, que compte faire la ministre ? Dispose-t-on de chiffres concernant les infractions ? Qu'en est-il de la responsabilité des exploitants horeca ?

Ma dernière question concerne l'abus d'alcool sur le lieu de travail et s'adresse plus spécialement au ministre de la Fonction publique et de la modernisation de l'administration ainsi qu'au ministre des Télécommunications et des Entreprises et Participations publiques. Il existerait à La Poste un problème structurel d'alcoolisme qui serait à l'origine de 35% des accidents du travail. Le surcoût imputable à l'absentéisme et aux accidents du travail pour l'alcoolisme se chiffre à 1,5 milliards de francs. Le ministre compétent a-t-il déjà pris des initiatives concernant La Poste et, le cas échéant, d'autres services et institutions ?

jongeren onder de 16 jaar, noch aan dronken personen. Worden deze wetten voldoende toegepast? Zijn er cijfers van overtredingen beschikbaar? Zo niet, wat zal de minister daarvoor doen? Is een horeca-uitbater aansprakelijk? In de Verenigde Staten bijvoorbeeld is de wet heel streng in verband met het schenken van alcohol aan minderjarigen – daar is men minderjarig tot 21 jaar – en aan dronken personen.

Mijn laatste vraag is eigenlijk gericht aan de minister van Ambtenarenzaken en Modernisering van de openbare besturen en aan de minister van Telecommunicatie en Overheidsbedrijven en Participaties, en heeft betrekking op het alcoholmisbruik in een aantal werksituaties. Bij De Post bijvoorbeeld lijkt een structureel alcoholprobleem te bestaan. Vijfendertig procent van de arbeidsongevallen zou er te wijten zijn aan alcoholmisbruik op het werk. De heer Frans Rombouts van De Post heeft dat toegegeven in *Het Laatste Nieuws* van 19 mei laatstleden. De meerkost als gevolg van ziekteverzuim en arbeidsongevallen die daardoor ontstaat, bedraagt 1,5 miljard frank. Heeft de bevoegde minister al initiatieven genomen bij De Post en eventueel ook bij andere diensten en instellingen die met dezelfde problemen kampen?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – In de eerste plaats wijs ik erop dat de staatshervorming de bevoegdheden ter zake over verschillende niveaus heeft verdeeld.

Wat het wetenschappelijk onderzoek op federaal vlak betreft, is de bevolkingsenquête een van de belangrijkste instrumenten van Volksgezondheid om een goed zicht te krijgen op alle problemen die verband houden met de levensstijl, en die kunnen lijden tot verslaving, ziekte en dergelijke meer. De laatste gezondheidsenquête werd uitgevoerd in 1997 met de medewerking van het Instituut Louis Pasteur. Het betreft een epidemiologische bevolkingsenquête met een hoofdstuk over leefstijlen, roken, alcoholgebruik en preventie. Daaruit bleek dat in België op jaarbasis 85% van de bevolking af en toe alcohol gebruikt, dat 8% dagelijks alcohol gebruikt en dat 18% van de Belgen minstens eenmaal per maand meer dan 6 glazen drinkt, wat overeenstemt met de WGO-definitie van alcoholmisbruik. De gedetailleerde resultaten van die enquête zijn te vinden op de internetsite <http://www.iph.fgov.be/>.

De tweede belangrijke bron van informatie is de systematische verslaggeving van alle ziekenhuizen en psychiatrische instellingen. Daaruit blijkt dat er in 1997 in de psychiatrische instellingen 14.440 opnames zijn geweest voor alcoholmisbruik of – verslaving en 9.761 in de algemene ziekenhuizen. Samen dus iets meer dan 24.000 opnames. Het lijkt dus geen twijfel dat België met een reëel probleem van alcoholisme kampt. In de begroting 2001 zijn de nodige middelen ingeschreven om opnieuw een bevolkingsenquête te organiseren waarin specifiek zal worden gepeild naar alcoholgebruik en rookgedrag waardoor we over een heel actueel beeld zullen beschikken.

Hoewel het alcoholgebruik per inwoner sinds 1985 afneemt, drinken de Belgen 8,9 liter pure alcohol per jaar, wat ons op de wereldranglijst een dertiende plaats oplevert. Uit een studie van de Vereniging voor Alcohol en Drugs (VAD), die tijdens het schooljaar 1999-2000 bij de Vlaamse scholieren werd uitgevoerd, blijkt dat 39,5% van de scholieren tussen 11 en 18

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *Je tiens d'abord à signaler que les compétences en la matière relèvent de différents niveaux de pouvoirs.*

Au plan fédéral, l'enquête auprès de la population est un des outils les plus précieux pour la Santé publique car elle donne un bon aperçu des problèmes de mode de vie qui peuvent conduire à la dépendance et à la maladie. D'après la dernière étude épidémiologique effectuée en 1997 en collaboration avec l'Institut Louis Pasteur, 85% des Belges consomment de temps à autre de l'alcool et 8% quotidiennement. En outre, 18% boivent au moins une fois par mois plus de six verres, ce qui correspond à l'abus d'alcool tel que défini par l'OMS.

Une autre source d'information importante, les comptes rendus des hôpitaux et des institutions psychiatriques, nous apprend qu'en 1997, un peu plus de 24.000 cas d'admission étaient imputables à l'abus et à la dépendance de l'alcool. Il est donc indéniable que la Belgique connaît un réel problème d'alcoolisme. Le budget 2001 prévoit d'ailleurs les moyens nécessaires pour une nouvelle enquête sur la consommation d'alcool et l'usage du tabac, enquête qui permettra de disposer de données actualisées.

Bien que dans notre pays la consommation d'alcool par habitant soit en diminution depuis 1985, le Belge se situe en treizième position dans le classement mondial, avec une consommation de 8,9 litres d'alcool pur par an. D'après une étude menée auprès des écoliers flamands par le Vereniging voor Alcohol en Drugs – VAD – au cours de l'année scolaire 1999-2000, 39,5% des jeunes de 11 à 18 ans ont déjà consommé une boisson rafraîchissante alcoolisée. Pour les plus de 18 ans, ce pourcentage est de 70,2, dont près de 20% consomment de l'alcool au moins une fois pas semaine.

Un protocole de coopération pour une politique intégrée en matière de drogue entre l'autorité fédérale, les Communautés et les Régions est en préparation. Il est prévu de créer une cellule drogues qui fonctionnera sur une base permanente.

jaar al een alcoholpop heeft gedronken. Voor de 18-jarigen zit men al op een percentage van 70,2% en gemiddeld drinkt een kleine 20% van hen dergelijke drank minstens eenmaal per week.

Uit de VAD-enquête blijkt dat gemiddeld een kleine 20% elke week een dergelijke drank gebruikt. Er is een samenwerkingsprotocol in de maak voor een geïntegreerd drugsbeleid tussen de federale overheid en de gemeenschappen en gewesten. Dat is gisteren nog behandeld door de interministeriële conferentie volksgezondheid. In de interkabinettenwerkgroep zijn we al goed opgeschoten. Er wordt een cel drugs gepland, die op permanente basis zal werken. Zowel de federale overheid als de gemeenschappen en gewesten zullen daarin vertegenwoordigd zijn, zodat een globale aanpak voor het hele land mogelijk wordt. Naast het deel volksgezondheid zijn er nog heel wat andere aspecten aan de orde inzake drugsbeleid. Daarom is er binnen de interministeriële conferentie een parallelle werking opgestart. Zodra er een federaal acquis bestaat, zal een meer omvattend beleid in het samenwerkingsakkoord worden vastgelegd. Een naadloze samenwerking tussen de verschillende beleidsniveaus is van fundamenteel belang.

De vraag rond reclame en de reglementering daarover was interessant. Hieruit bleek dat de indruk bestond dat ik een algemeen verbod op tabak zou hebben uitgevaardigd. Dat is niet juist. Dat was een initiatief van de Kamer; maar het is wel zo dat, als je aanstuurt op de naleving van bestaande reglementering, zoals bijvoorbeeld die van 1991 op het roken in cafés en restaurants, je al een storm krijgt. Ik ga door met de controles. Het is belangrijk dat mensen aangenaam kunnen eten en zij die verkiezen niet te roken moeten dat in gezonde omstandigheden kunnen doen.

Ik heb geen plan voor een algemeen verbod op alcoholreclame. Ik wil wel de geldende reglementering op een correcte manier doen toepassen en een aantal aspecten hiervan opnieuw bekijken. Ik wil met name nagaan hoe het staat met de wettelijke verplichting tot gescheiden aanbod van alcoholische en niet-alcoholische dranken. Precies op dat vlak is er een probleem met de alcoholpops, niet zozeer in warenhuizen, waar op dit ogenblik een vrij goede scheiding van het aanbod van beide soorten dranken bestaat, maar wel bij bepaalde promotiestands. Ik ben dus van plan de bestaande reglementering te bekijken in het licht van actuele problemen, zoals bijvoorbeeld ook misleidende verpakkingen. Daarnaast verwijst ook de VAD-enquête. De regering zal de aanbevelingen uit het Europese actieplan alcohol 2000-2005 uitvoeren, zeker wat de aanbevelingen betreft. Er moet natuurlijk altijd worden gekeken hoe dat maatschappelijk aanvaardbaar kan worden gemaakt. Daarvoor is de communicatie en de organisatie van zeer groot belang.

Ik kom nu bij het antwoord dat de heer Van Den Bossche mij heeft gegeven. Wat de initiatieven bij De Post betreft verwijst hij naar het antwoord van minister Daems.

Wat de andere federale administraties betreft is hij van mening dat er weliswaar individuele problemen zijn, maar dat er geen sprake is van een veralgemeend drankmisbruik tijdens de werkuren. Algemene maatregelen zijn dan ook niet noodzakelijk.

Ambtenaren die met een individueel probleem worden

Tant l'autorité fédérale que les Communautés et les Régions y seront représentées, de manière à assurer une approche globale du problème dans tout le pays.

La politique en matière de drogue ne se limitant pas au seul volet santé publique, un travail parallèle est effectué au sein de la conférence interministérielle. Dès qu'il y aura un acquis fédéral, une politique plus étendue sera définie. Une étroite collaboration entre les différents niveaux de pouvoir est donc fondamentale.

Je n'ai pas de projet d'interdiction générale de la publicité pour l'alcool. Cependant, la réglementation existante doit être appliquée correctement. Je compte notamment faire contrôler le respect des obligations légales relatives à la présentation distincte des boissons alcoolisées et non alcoolisées, et ce à la lumière des problèmes actuels, comme les emballages trompeurs.

Le gouvernement compte mettre en œuvre les recommandations du Plan d'action européen 2000-2005 sur l'alcool et il veillera à les rendre socialement acceptables.

J'en arrive à la réponse préparée par M. Van Den Bossche. Pour La Poste, il renvoie à la réponse du ministre Daems. Quant aux autres administrations fédérales, il considère qu'il n'y existe aucun problème général d'abus d'alcool et que des mesures générales sont donc superflues. Les fonctionnaires confrontés à un problème individuel ont la possibilité d'être suivis par le service psychosocial. Les responsables en matière de sécurité, de santé et de prévention sont très attentifs à la question et alertent le cas échéant le service social.

Dans sa réponse, M. Daems admet en revanche qu'il existe bel et bien un problème général d'alcoolisme au sein de La Poste. En 1999, à l'initiative du Service interne de prévention et de protection du travail (SIPPT), une campagne de sensibilisation des receveurs et des responsables de départements a été menée en collaboration avec ARISTA. Des groupes pilotes ont été mis sur pied aux centres de tri de Liège X et de Charleroi X. En collaboration avec Prévention Alcool Entreprise, l'SIPPT a déjà organisé une campagne de sensibilisation à Charleroi et une initiative semblable est en préparation à Liège, en collaboration avec Arista. En outre, les assistants sociaux francophones ont été formés à la discussion d'orientation avec les personnes ayant un problème d'alcoolisme.

geconfronteerd krijgen het aanbod om sociaal-psychologisch te worden begeleid en geholpen. In de meeste gevallen hebben de verantwoordelijken voor Veiligheid, Gezondheid en Preventie een zeer waakzaam oog voor dit probleem. De Sociale Dienst staat open voor deze problematiek wanneer deze verantwoordelijken een probleem signaleren.

Bij De Post is de situatie blijkbaar anders. Uit het antwoord van minister Daems blijkt dat er daar wel degelijk een probleem is. De Post heeft meegedeeld dat er in de loop van 1999, op initiatief van de Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het werk (IDBP), een sensibiliseringscampagne werd opgezet voor de postontvangers en afdelingsverantwoordelijken. Dit gebeurde in samenwerking met ARISTA. Deze organisatie heeft 12 sessies in Brussel, 29 in Wallonië en 16 in Vlaanderen georganiseerd. Als er zoveel sessies worden georganiseerd, betekent dit dat er een probleem is.

In de sorteercentra Luik X en Charleroi X werden op initiatief van de verantwoordelijken van deze centra en de respectievelijke Gewestelijke Directies, pilootgroepen opgericht. In Charleroi heeft de IDPB in samenwerking met "Prévention Alcool Entreprise" een sensibiliseringscampagne voorbereid. Er loopt momenteel een affichecampagne. In Luik bereidt de IDPB in samenwerking met ARISTA een dergelijk initiatief voor.

De Franstalige maatschappelijk assistenten werden reeds opgeleid om oriënteringsgesprekken te voeren met personen die een alcoholprobleem hebben.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Het verheugt mij dat de minister dit probleem in het hele drugsprobleem kadert. De bevolking krijgt duidelijk het beeld dat er een globale aanpak bestaat van alle verslavingsproblemen en dus niet alleen van de "klassieke" drugsproblemen. Het gaat om verslavingen aan alcohol, geneesmiddelen, gokken enzovoort. Wanneer zal de minister haar drugsnota in het Parlement voorstellen?

Minister Daems geeft open en bloot toe dat er bij De Post een reëel probleem is waartegen een aantal concrete acties wordt ondernomen. Het verwondert mij dat er in de andere administratieve instellingen blijkbaar geen enkel algemeen probleem is, maar slechts individuele problemen die sociaal worden begeleid. Blijkbaar zet De Post aan tot alcoholgebruik.

De minister heeft gezegd dat ze erop zal toezien dat de bestaande regelgeving effectief wordt nageleefd. Wenst zij een betere controle op het schenken van alcohol aan dronken personen of personen jonger dan 16? Hoe gaat ze dit doen?

Mevrouw Magda Aelvoet, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu. – De federale drugsnota zal eind november aan de Ministerraad worden voorgelegd en na goedkeuring bij het Parlement worden ingediend.

Ik zal uw opmerking aan minister Van den Bossche overmaken.

Ik ben uiteraard bereid het probleem van de reglementering in zijn geheel te bekijken. Ik zal mij nu niet uitspreken over mijn aanpak. Ik wil eerst nagaan wat de stand van zaken is, welke nieuwe elementen zich aandienen en hoe die in het geheel van de reglementering moeten worden ingepast. Als dat klaar is,

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Je me réjouis que la ministre situe l'alcoolisme dans le cadre du problème de la drogue. La population peut ainsi se rendre compte qu'il existe une approche globale de tous les problèmes d'assuétude, qu'il s'agisse d'alcool, de médicaments, de jeu, etc. Quand la ministre présentera-t-elle sa note sur la drogue au Parlement ?*

M. Daems admet ouvertement l'existence d'un réel problème d'alcoolisme à La Poste et signale un certain nombre d'actions concrètes. *Je suis surpris d'apprendre que les autres institutions ne connaissent que des problèmes d'ordre individuel. La Poste inciterait-elle à la boisson ?*

La ministre a déclaré qu'elle veillerait à l'application effective de la réglementation existante. Souhaite-t-elle un contrôle renforcé de l'offre d'alcool aux personnes ivres et aux moins de 16 ans ? Dans l'affirmative, comment compte-t-elle s'y prendre ?

Mme Magda Aelvoet, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement. – *La note fédérale relative à la drogue sera soumise fin novembre au Conseil des ministres. Dès approbation, elle sera déposée au Parlement.*

Je transmettrai vos observations au ministre Van den Bossche.

Je suis évidemment disposée à examiner le problème de la réglementation dans son ensemble. Je veux d'abord faire le point de la situation actuelle, repérer les éléments nouveaux et voir comment les intégrer dans la nouvelle réglementation.

kunnen acties overwogen worden. Ik zal u daarvan zeker op de hoogte houden.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Georges Dallemagne aan de minister van Binnenlandse Zaken over «de hervorming van de civiele veiligheid» (nr. 2-233)

De heer Georges Dallemagne (PSC). – *In het voorjaar heeft de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken een verslag uitgebracht waarin een reeks aanbevelingen zijn opgenomen met betrekking tot de hervorming van de hulpdiensten in ons land.*

Die aanbevelingen steunden op plaatsbezoeken en hoorzittingen met specialisten inzake hulpverlening in ons land. Door de betrokkenen werd aangedrongen op de noodzaak tot samenwerking tussen de verschillende diensten. Dit aspect moet ook terug te vinden zijn in de beheers- en beslissingsorganen van de nieuwe civiele veiligheidsdiensten.

Naar aanleiding van deze aanbevelingen hebben mevrouw Lizin en ikzelf op 14 juli 2000 een wetsvoorstel ingediend.

Wij hebben vernomen dat de minister werkgroepen met de voorbereiding van deze hervorming heeft belast.

Is de minister van plan om de aanbevelingen van de Senaatscommissie voor de Binnenlandse Zaken in de zes opgerichte werkgroepen aan bod te laten komen? Hoe zijn de werkgroepen samengesteld? Zitten er ook vertegenwoordigers van de verschillende hulpdiensten in? Wanneer moeten die werkgroepen klaar zijn met hun verslag?

De heer Antoine Duquesne, minister van Binnenlandse Zaken. – *In de inleiding op mijn uiteenzetting naar aanleiding van de voorstelling van de conclusies van de werkzaamheden in de commissie op 8 juni jongstleden heb ik de commissieleden gefeliciteerd voor het uitstekende verslag. De aanbevelingen waren volstrekt gelijklopend met de conclusies die ik zelf had getrokken uit het Witboek van de brandweerdiensten en de onderzoeken die ik zelf had gedaan.*

Al die getuigenissen en conclusies werden opgenomen in een werkdocument dat als leidraad zal dienen voor de werkgroepen die nu worden gevormd.

Om efficiënt en pragmatisch te kunnen werken vond ik dat de personen die deel uitmaken van de werkgroepen over voldoende deskundigheid en ervaring moesten beschikken. Het is ook de bedoeling de mensen van de praktijk nauw bij de hervorming te betrekken.

Bovendien zal de nadruk worden gelegd op een interdisciplinaire aanpak en een volledige vertegenwoordiging van alle betrokkenen naargelang van de behandelde materies.

Zo zal elke werkgroep dus een eigen specifieke samenstelling

Ensuite, je réfléchirai aux actions à entreprendre. Je ne manquerai pas de vous tenir au courant.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Georges Dallemagne au ministre de l'Intérieur sur «la réforme de la sécurité civile» (n° 2-233)

M. Georges Dallemagne (PSC). – *Au printemps dernier, la commission de l'Intérieur du Sénat a remis un rapport contenant une série de recommandations concernant une réforme à apporter à l'organisation des services de secours dans notre pays.*

Ces recommandations étaient basées sur des visites et des auditions que les sénateurs ont effectuées en collaboration avec les professionnels et les spécialistes des services de secours du pays. Les différents membres et dirigeants des services de secours ont insisté sur la nécessaire collaboration qui doit exister entre les services et ont émis le souhait d'être intégrés dans les structures de gestion et de décision de la future organisation de la sécurité civile.

Une proposition de loi, rédigée par Mme Lizin et moi-même, a été déposée à la suite de ces recommandations le 14 juillet 2000.

Nous avons appris, M. le ministre, que vous aviez mis en place des groupes de travail pour réfléchir à cette réforme.

Mes questions sont les suivantes : Comptez-vous intégrer les recommandations de la commission de l'Intérieur du Sénat dans le cadre des travaux des six groupes que vous avez mis sur pied ? Comment ont été composés ces groupes de travail et a-t-on veillé à y intégrer des membres des différents services de secours ? Quel est le délai donné à ces groupes pour remettre leur rapport ?

M. Antoine Duquesne, ministre de l'Intérieur. – *Je me permets de rappeler à M. Dallemagne l'introduction de mon exposé du 8 juin dernier lors de la présentation des conclusions des travaux en commission. A cette occasion, je l'ai félicité pour son excellent rapport dont les recommandations étaient tout à fait concordantes avec les conclusions auxquelles j'étais moi-même arrivé sur la base de la lecture du Livre Blanc des sapeurs-pompiers et des enquêtes que j'avais effectuées.*

Tous ces témoignages et conclusions d'enquêtes ont été intégrés dans un document de travail qui servira de fil conducteur aux groupes de travail actuellement en voie de constitution.

Dans un souci d'efficience et de pragmatisme, j'ai tenu à ce que la composition des groupes de travail tienne compte de la nécessité de recourir à des personnes disposant à la fois d'expertise et d'expérience et partant d'associer les acteurs du terrain étroitement à la réforme.

Par ailleurs, afin que la réflexion soit aussi complète que possible, l'accent sera mis sur une approche interdisciplinaire et une représentation de toutes les parties concernées en

hebben. De werkgroepen “personeel”, “opleiding”, operationele structuur en organisatie”, “institutionele en administratieve structuur en organisatie” en “planning van urgenties en interventies” zullen bestaan uit vertegenwoordigers van de provinciegouverneurs, steden en gemeenten, Brussels Hoofdstedelijk Gewest, brandweerdiensten, operationele eenheden van de civiele bescherming, 100-centra, brandweerscholen, artsen, industrie en lokale en federale politie.

De werking van elke werkgroep zal worden gecoördineerd door een ambtenaar van de centrale administratie van de civiele bescherming, die een technisch deskundige inbreng moet verzekeren en het secretariaat van de werkgroepen op zich moet nemen.

Binnen elke werkgroep zal de voorzitter de werkzaamheden leiden volgens de afgesproken krachtlijnen. Op het kabinet van Binnenlandse Zaken vindt op dit ogenblik de eerste vergadering plaats met de voorzitters van de werkgroepen.

In verband met de samenstelling, de opdracht en de werkwijze van de werkgroep “dringende medische hulpverlening” pleeg ik overleg met mijn collega van Volksgezondheid.

De activiteiten van de werkgroepen zullen worden gevolgd door een begeleidingscomité, samengesteld uit kabinetsleden van Binnenlandse zaken en de directeur-generaal van de civiele bescherming.

Eerst moet elke werkgroep een inventaris maken van de voorstellen tot verbetering van de structuur, organisatie, werking en efficiëntie van de hulpdiensten die onder mijn bevoegdheid vallen.

Die voorstellen worden in drie categorieën ondergebracht, waarvan de twee eerste op korte termijn kunnen gerealiseerd worden, hetzij door de wijziging van bestaande teksten of door de aanneming van nieuwe wettelijke of bestuursrechtelijke bepalingen. In de derde categorie horen de wijzigingen of nieuwe bepalingen thuis die bestaande teksten grondig hervormen, zodat die grotendeels of zelfs helemaal moeten worden herschreven.

De werkgroepen moeten elk voor hun respectieve werkgebied concrete voorstellen formuleren in verband met de afbakening van hulpverleningszones, alsook de organisatie, de werking en het beheer ervan.

Er moet werk gemaakt worden van de oprichting van technische comités, beheerscomités en het provinciaal coördinatiecomité. Als hulpmiddel voor de uitvoering van het ministerieel besluit van 14 april 1999 zal de inhoud van een type-hulpverleningsovereenkomst in een circulaire worden toegelicht. In dit verband moeten experimenten en vrijwillige initiatieven worden aangemoedigd.

Ik verwacht de eerste conclusies en concrete voorstellen tegen eind volgend jaar. Een tussentijds verslag zal worden opgesteld tegen 31 maart 2001.

Voor de hervorming van de civiele veiligheidsdiensten ben ik voorstander van een pragmatische aanpak. Door een betere coördinatie van de bestaande diensten, bijvoorbeeld, kan al snel een en ander gerealiseerd worden. Deze geleidelijke evolutie kan het startpunt zijn voor een meer diepgaande hervorming. Ik sluit geen enkele hypothese uit, ook de fusie

functie des matières abordées.

Ainsi, chaque groupe aura une composition spécifique. Les groupes de travail « personnel », « formation », « structure et organisation opérationnelles », « structure et organisation institutionnelles et administratives » et « planification d'urgence et d'intervention » seront composés de représentants des gouverneurs de province, des villes et des communes, de la Région de Bruxelles-Capitale, des services d'incendie, des unités opérationnelles de la protection civile, des centres 100, des écoles du feu, de la discipline médicale, de l'industrie et de la police locale et fédérale.

Le fonctionnement de chaque groupe de travail sera coordonné par un fonctionnaire de l'administration centrale de la protection civile chargé d'apporter une expertise technique. Ce fonctionnaire assurera également le secrétariat des groupes de travail.

Chaque groupe de travail se verra aussi assigné un président chargé de la direction des travaux et de leur orientation dans l'optique des lignes de force et des priorités retenues. La première réunion entre le cabinet et les présidents de groupe de travail doit avoir lieu en ce moment au cabinet de l'Intérieur.

Pour la composition, la mission et la méthodologie du sixième groupe de travail « aide médicale urgente », je me consulte avec ma collègue, la ministre de la Santé publique.

Au niveau de mon cabinet, les travaux de ces groupes de travail seront suivis par un comité d'accompagnement composé de membres de mon cabinet et du directeur général de la protection civile.

Dans un premier temps, chaque groupe de travail dressera, pour les matières qui lui sont imparties, un inventaire de propositions visant à améliorer la structure, l'organisation, le fonctionnement et l'efficacité des services de secours qui relèvent de ma compétence.

Ces propositions seront classées en trois catégories dont les deux premières s'inscrivent dans une perspective à court terme :

- modifications législatives et réglementaires qui peuvent être apportées à des textes légaux actuels sans nécessiter de transformations importantes de ceux-ci ;
- nouveaux dispositifs légaux et réglementaires qui peuvent être adoptés, soit en complément et sans remaniements fondamentaux des textes existants, soit en exécution directe de ceux-ci ;
- modifications et nouveaux dispositifs législatifs ou réglementaires qui réforment profondément les textes actuels et impliquent une refonte conséquente, voire complète, de ceux-ci.

Les groupes de travail doivent, chacun en ce qui concerne leurs domaines respectifs, émettre des propositions concrètes visant la poursuite et le développement de l'implantation des zones de secours, notamment en ce qui touche leur organisation, leur fonctionnement et leur gestion.

La mise en place des comités techniques et des comités de gestion, ainsi que du comité provincial de coordination doit être activée et, afin d'aider les provinces et les communes

niet, maar een betere samenwerking zou al een hele stap voorwaarts betekenen.

De heer Georges Dallemagne (PSC). – *De werkgroepen waarnaar de minister verwijst, beantwoorden inderdaad aan de bekommernissen in ons verslag. De pragmatische aanpak stemt overeen met de suggesties die tijdens de debatten in de Senaat werden geformuleerd.*

– **Het incident is gesloten.**

Mondelinge vraag

Mondelinge vraag van mevrouw Clotilde Nyssens aan de minister van Justitie over «het wegwerken van de gerechtelijke achterstand en de toestand in de gerechtelijke arrondissementen Brussel en Luik» (nr. 2-340)

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *In de regeringsverklaring heeft de minister aangekondigd dat de strijd tegen de gerechtelijke achterstand een van de prioriteiten van de regering was. Meer dan een jaar later maak ik me ongerust over de vorderingen terzake.*

De gerechtelijke achterstand is niet alleen te wijten aan het gebrek aan middelen en magistraten. Het is vooral de magistratuur, in het bijzonder de balies van Brussel en Luik, die ontevreden is omwille van het personeelgebrek.

De minister had positieve maatregelen aangekondigd. De kwestie kwam opnieuw aan de orde bij de stemming over het ontwerp over het snelrecht. De minister beloofde toen de personeelsformatie aan te aanvullen, niet alleen met het oog op de toepassing van het snelrecht, maar ook bij de parketten.

In september meldde de pers dat het Brusselse parket een groot aantal processen-verbaal voor verkeersinbreuken had geseponeerd. Een dergelijk bericht is niet goed voor het imago van het gerecht. Ik heb daarover enkele vragen.

Vindt u het normaal dat, bij gebrek aan middelen, processen-verbaal worden geseponeerd?

Welke maatregelen overweegt de minister om dit te verhelpen? Ik verwacht dat u preciseert hoeveel magistraten

dans l'exécution de l'arrêté ministériel du 14 avril 1999, une circulaire ministérielle sera élaborée sur le contenu d'une convention de secours type. En ce sens, les expériences pilotes et les initiatives qui, par ailleurs, pourraient être mises en œuvre sur une base volontaire, doivent être envisagées et encouragées.

J'attends les premières conclusions et propositions concrètes pour la fin de l'année prochaine. Un premier rapport transitoire me sera fourni pour le 31 mars 2001.

Je suis partisan d'une approche pragmatique en ce qui concerne la réforme de la sécurité civile. Je me propose donc d'examiner ce qui est susceptible d'être réalisé rapidement, par exemple par une meilleure coordination des services existants ou en utilisant les structures ouvertes prévues dans l'organisation des zones de secours provinciales. Cette évolution progressive pourrait constituer le point de départ d'une réforme plus importante. Je n'exclus aucune hypothèse, y compris la fusion, mais j'estime qu'une coopération améliorée représenterait déjà un progrès significatif. Bref, le processus est lancé et tout ce qui pourra être fait sans retard sera accompli.

M. Georges Dallemagne (PSC). – Les groupes de travail évoqués par M. le ministre rencontrent effectivement les préoccupations mentionnées dans notre rapport. Par ailleurs, sa démarche pragmatique est conforme aux suggestions émises lors des discussions que nous avons pu avoir au Sénat.

– **L'incident est clos.**

Question orale

Question orale de Mme Clotilde Nyssens au ministre de la Justice sur «la lutte contre l'arriéré judiciaire et la situation dans les arrondissements judiciaires de Bruxelles et de Liège» (n° 2-340)

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – J'ai introduit cette question voici quelques semaines déjà, mais on le sait, le problème de l'arriéré judiciaire est toujours d'actualité.

Par ailleurs, il ne date pas d'hier. Dans le cadre de la déclaration gouvernementale, M. le ministre avait annoncé que la lutte contre l'arriéré judiciaire était l'une des priorités du gouvernement. Après plus d'un an, je m'inquiète de l'état d'avancement des travaux en la matière.

L'arriéré judiciaire n'est pas uniquement dû au manque de moyens et de magistrats. Il n'empêche que le climat est particulièrement mauvais au sein de la magistrature, voire de certains barreaux, notamment à Bruxelles et à Liège, du fait que les cadres ne sont pas remplis.

Le ministre avait été attentif aux demandes en la matière et il avait annoncé des mesures positives. La question s'est à nouveau posée lorsque nous avons voté un projet sur la comparution immédiate. Le ministre s'était alors engagé à veiller à compléter les cadres, non seulement en vue de l'application de la loi sur le *snelrecht*, mais dans les parquets, en général.

En septembre, vous vous en souviendrez, monsieur le ministre, la presse s'était fait l'écho d'une nouvelle qui avait quelque peu ému la population : le Parquet de Bruxelles avait

zullen worden benoemd. In Brussel ontbreken er vijftientig. Deze functies waren trouwens al vacant voordat de Hoge Raad aantrad.

Hoever staat het in Luik? U had een wetsontwerp op de gerechtelijke achterstand aangekondigd. U wilde de rol van de magistratuur versterken, zodat hij de partijen er kon toe dwingen hun procedures te versnellen. Bij de balies is nogal wat deining ontstaan omdat u de advocaten voor de vertragingen verantwoordelijk acht. Dat is zeker niet de enige oorzaak van de achterstand. Is het wetsontwerp klaar om te worden ingediend? Bestaat er een bevoegdheidsconflict tussen de Hoge Raad voor de Justitie en uzelf over de benoeming van bepaalde magistraten?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Ik dank mevrouw Nyssens voor haar vraag. Een bezoek in het kader van de Raad van Europa en mijn werkzaamheden met mijn Marokkaanse collega in de gemengde commissie hebben me belet vroeger te antwoorden.*

Ik zal u een tabel over de personeelsformaties in Brussel en Luik bezorgen. Wat de zittende magistratuur betreft, omvat de personeelsformatie in Brussel 105 plaatsen, waarvan er 24 vacant zijn, en deze van Luik 48, waarvan er 5 vacant zijn. Wat het parket betreft, telt de Brusselse personeelsformatie 92 plaatsen, waarvan er 25 vacant zijn, en de Luikse 42, waarvan 12 vacant.

In Brussel werden onlangs drie tweetaligen en drie Franstaligen benoemd bij de rechtbank van eerste aanleg. Deze zes personen moeten dus in mindering worden gebracht van de 24 vacante plaatsen. Eén Nederlandstalige werd ook benoemd bij de handelsrechtbank van Brussel, zodat er nog 17 vacante plaatsen zijn.

In verband met de seponering van processen-verbaal wegens personeelstekort moet ik toch onderstrepen dat het openbaar ministerie zelf bepaalt of al dan niet tot vervolging wordt overgegaan. Het houdt daarbij rekening met de haalbaarheid of gewoonweg met de opportuniteit van de vervolging. Het parket kan dus, binnen de algemene regels van het strafbeleid, zijn prioriteiten bepalen.

Dat processen-verbaal worden geseponerd en niet alle

classé sans suite un nombre important de procès-verbaux concernant des infractions en matière de roulage. Ce genre de nouvelle ne donne pas une bonne image du fonctionnement de la justice, en général, à Bruxelles, en particulier. Je me permets dès lors de vous interroger sur la situation, à ce jour, des cadres tant au siège qu'au parquet, plus précisément dans les arrondissements de Bruxelles et de Liège, qui me sollicitent régulièrement.

Considérez-vous normal qu'à défaut de moyens – je pense au manque de magistrats et de personnel administratif –, des procès-verbaux doivent être classés sans suite ?

Quelles mesures comptez-vous prendre pour remédier à cette situation ? J'attends des précisions sur les nominations des magistrats, qui relèvent de votre compétence, monsieur le ministre : si je ne m'abuse, au parquet de Bruxelles, il manque vingt à vingt-cinq magistrats. Par ailleurs, les places étaient vacantes dès avant le 2 août, date d'entrée en fonction du Conseil supérieur.

De même à Liège, où en est-on ? Vous nous aviez annoncé un projet de loi sur l'arriéré. Globalement, vous aviez dit que vous vouliez renforcer le rôle du magistrat pour diriger le procès, c'est-à-dire faire respecter les délais et forcer les parties à diligenter leurs procédures. Il semblerait que les barreaux se soient émus du fait que les lenteurs au niveau des procédures aient souvent été imputées, peut-être par vous-même, monsieur le ministre, aux avocats. Telle n'est certainement pas la seule cause de l'arriéré, vous le savez, monsieur le ministre. Qu'en est-il de votre projet sur l'arriéré ? Est-il prêt à être déposé ? Enfin, y a-t-il un conflit de compétences, de droit transitoire, entre le Conseil supérieur de la justice et vous-même quant à la nomination de certains magistrats ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Je voudrais tout d'abord remercier Mme Nyssens d'avoir reporté sa question. Une visite effectuée dans le cadre du conseil de l'Europe, puis des travaux menés, avec mon collègue marocain, au sein de la commission mixte m'ont empêché d'y répondre avant ce jour.

Concernant les cadres à Bruxelles et à Liège, j'ai en ma possession un tableau que je vous communiquerai. En ce qui concerne le siège, le cadre de Bruxelles compte 105 places, dont 24 vacantes, et celui de Liège, 48, dont 5 vacantes. En ce qui concerne le parquet, le cadre de Bruxelles compte 92 places, dont 25 vacantes, et celui de Liège, 42, dont 12 vacantes.

Ces chiffres démontrent les besoins existant en la matière. Je tiens à préciser, en ce qui concerne Bruxelles, que trois personnes bilingues et trois francophones ont récemment été nommées au tribunal de première instance ; ces six personnes doivent donc être déduites du nombre de 24. Une personne néerlandophone a également été nommée au tribunal de commerce de Bruxelles, ce qui ramène le nombre total de places vacantes à 17.

Quant au classement sans suite des procès-verbaux en raison d'un manque d'effectifs, je tiens tout d'abord à souligner que lorsque le ministère public connaît d'une infraction, il est libre de juger s'il est souhaitable ou non qu'une action publique soit entamée. Il se laisse, à cette fin, guider par des considérations quant à la faisabilité ou simplement à

inbreuken worden vervolgd, vloeit voort uit de wil van de wetgever en uit het grondwettelijke principe van de scheiding der machten.

Dat de parketten het personeelsgebrek als criterium voor seponering hanteren, roept wel vragen op. Ik heb daarover een onderhoud gehad met de korpsverste van het Brussels parket, de heer Dejemepe, die betreurde dat een van zijn eerste substituten dit zonder nuancering aan de pers had meegedeeld.

Inmiddels hebben we maatregelen genomen op het vlak van het personeel en vooral van de arbeidsorganisatie. De problemen die we deze zomer hadden, zullen zich dus niet meer voordoen.

In een recente studie van de universiteit van Louvain-la-Neuve staat dat, als de parketmagistraten hun werk reorganiseren, ze het volume met 25% kunnen verhogen. Samen met professor Depré-Ondekem en met de Hoge Raad voor de magistratuur gaan we nu na wat de invloed van een dergelijk reorganisatie kan zijn op de personeelsformatie.

Vanzelfsprekend kan een benoeming niet worden gepubliceerd als niemand zich kandidaat stelt. Daarom publiceren we geregeld de vacatures. Niettemin kan de verhoging van het aantal referendarissen en parketjuristen een oplossing betekenen. Als de personeelsformatie in de grote steden niet volstaat, moet het percentage parketmagistraten worden opgevoerd.

We evolueren nu naar 25 procent. Inmiddels heb ik kunnen vaststellen dat de meeste parketjuristen bij het parket willen blijven.

Het dossier van de openstaande betrekking van voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg in Luik heeft om procedureredenen vertraging opgelopen. De houding van de gerechtelijke autoriteiten in de uitoefening van hun adviesbevoegdheid staat haaks op de beslissing van de Raad van State. Ik heb hun dat gezegd en hoop dat zij hun advies zullen herzien.

Met betrekking tot het snelrecht waren er in het kader van artikel 11 van de wet van 20 juli 1998 aanvankelijk 48 plaatsen vacant; inmiddels werden 27 plaatsen gegeven, waarvan 19 aan nieuwe magistraten en 8 door mutatie. Dit betekent dat nog 29 plaatsen moeten worden gegeven. Voor 21 daarvan zal de benoemingsprocedure binnenkort afgerond worden. Voor de acht plaatsen van substituut van de procureur des Konings stelde niemand zich kandidaat. Deze zijn als volgt verdeeld: Antwerpen 1, Brussel 4 tweetaligen – 3 met een Franstalig diploma en 1 met een Nederlandstalig diploma –, Luik 1, Bergen 1 en Doornik 1.

Wat het snelrecht betreft, waren er aanvankelijk 30 plaatsen vacant. Inmiddels werden al 16 plaatsen gegeven, waarvan 10 aan nieuwe magistraten en 6 door mutatie, waarvan 4 substituten van de militair auditeur van Brussel.

Twaalf plaatsen van toegevoegd substituut van de procureur des Konings zijn nog vacant. Voor één ervan is procedure aan de gang. Blijven dan nog Antwerpen 3, Brussel 1, Gent 2, Luik 3 en Bergen 2.

Voor het snelrecht werden de ter beschikking gestelde middelen duidelijk niet benut, wat ook eens onderzocht moet

l'opportunité de l'action publique. Cela relève des directives générales de la politique criminelle. Il appartient donc au parquet, au niveau local, de fixer dans cette limite les priorités en matière d'action publique.

Le fait que, dans le cadre, des procès-verbaux soient classés sans suite et que toutes les infractions ne soient pas poursuivies repose sur la volonté du législateur, d'une part, et sur le principe constitutionnel de la séparation des pouvoirs, d'autre part.

Le fait que les parquets indiquent un manque d'effectifs comme critère pour le classement sans suite suscite certaines questions. J'ai eu un entretien avec le chef de corps du parquet de Bruxelles, M. Dejemepe. Il a déploré le fait qu'un de ses premiers substitués ait lancé, sans nuancer son propos, certaines critiques dans la presse.

Nous avons, entre-temps, pris des mesures en matière d'effectifs et, surtout, d'organisation du travail. Nous ne serons donc plus, à l'avenir, confrontés aux problèmes que nous avons connus cet été.

Selon une récente étude de l'Université de Louvain, les magistrats de parquet, s'ils réorganisaient leur travail, pourraient augmenter le volume de celui-ci de l'ordre de 25%. C'est la conclusion du professeur Depré-Ondekem, que j'ai consulté entre-temps et avec qui je collabore étroitement. Nous étudions, avec le Conseil supérieur de la magistrature, l'impact éventuel de cet élément sur la composition du cadre.

La troisième question concerne les initiatives que je compte prendre pour faire face à la situation précitée.

Il est évident qu'aucune nomination ne peut être publiée dans la mesure où personne ne pose sa candidature. C'est la raison pour laquelle il est régulièrement procédé à une nouvelle publication des vacances d'emploi. Néanmoins, l'augmentation du nombre de référendaires et de juristes de parquet peut constituer une piste pragmatique, d'ailleurs encore développée à l'heure actuelle, à la lumière des implications budgétaires y afférentes. Si, dans les grandes villes, le cadre est insuffisant, il faut augmenter le pourcentage des magistrats de parquet.

Nous évoluons actuellement vers 25%. Entre-temps, j'ai pu constater que les juristes de parquet étaient généralement motivés pour s'engager au parquet.

En ce qui concerne la vacance du poste de président du tribunal de première instance de Liège, le règlement de ce dossier a effectivement pris du retard pour des raisons de procédure. En effet, les autorités judiciaires adoptent, dans le cadre de l'exercice de leurs compétences d'avis, une position qui est tout à fait contraire à la décision du Conseil d'État. Je leur ai signalé et j'espère qu'ils reprendront l'avis qui doit être à la base de la motivation qui doit figurer dans l'arrêté royal.

Pour ce qui est des moyens dans le cadre de la procédure accélérée, les postes vacants dans le cadre de l'article 11 de la loi du 20 juillet 1998 sont initialement au nombre de 48 ; entre-temps, 27 postes ont déjà été attribués dont 19 à de nouveaux magistrats et 8 par mutation. Cela signifie que 29 postes doivent encore être pourvus. Pour 21 d'entre eux, la procédure de nomination est en cours et sera donc prochainement terminée. Pour huit postes de substitués du

worden.

In verband met het wetsvoorstel tot herziening van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de strijd tegen de gerechtelijke achterstand is het inderdaad juist dat ik gezegd heb dat de rechter een actievere rol moet spelen en dat ik een responsabilisering wil, zowel van de rechtsonderhorigen als van de magistratuur en de balie. Het voorontwerp van wet zal hopelijk nog dit jaar door de Ministerraad worden goedgekeurd, waarna het, na advies van de Raad van State, bij het Parlement zal worden ingediend.

Er bestaat trouwens geen verschil in interpretatie meer tussen mezelf en de Hoge Raad.

Ik heb ten slotte nog slecht nieuws. Zoals u weet, werd beslist de formatie voor toegevoegde rechters in Brussel uit te breiden. Gisteren heeft het Vlaams Parlement echter een belangenconflict ingeroepen, wat de werkzaamheden zal vertragen.

Mevrouw Clotilde Nyssens (PSC). – *Ik dank de minister voor zijn antwoord. Elk punt daarvan verdient een uitvoerig debat.*

Over de volgende drie punten zal ik later nog vragen om uitleg stellen.

U hebt voorzichtig gezegd dat de voor het snelrecht beschikbare middelen niet worden gebruikt. Ik zal het later nog eens over het nut van deze procedure hebben.

Ik noteer dat er een probleem rijst in verband met de toegevoegde rechters. Er is een taalprobleem. Niet iedereen is blij met de toegevoegde magistraten. Ik betreur dat het Vlaams Parlement een belangenconflict heeft ingeroepen.

In verband met de studie van Louvain-la-Neuve zou het ten slotte interessant zijn na te gaan hoe het werk van elke magistraat kan worden geoptimaliseerd.

procureur du Roi, aucun candidat ne s'est présenté, dans cette formule de l'évaluation de la loi dite Franchimont. Ces emplois sont répartis de manière suivante : Anvers : 1, Bruxelles : 4 bilingues – 3 titulaires d'un diplôme en français et 1 titulaire d'un diplôme en néerlandais –, Liège : 1, Mons : 1 et Tournai : 1.

Dans le cadre de la procédure de comparution immédiate, les postes vacants initialement sont au nombre de 30. Entre-temps, 16 postes ont déjà été attribués, soit 10 à de nouveaux magistrats et 6 par mutation, dont 4 substitués de l'auditeur militaire de Bruxelles.

Douze postes de substitut du procureur du Roi de complément sont encore vacants. La procédure est en cours pour l'un d'eux. Restent donc Anvers : 3, Bruxelles : 1, Gand : 2, Liège : 3 et Mons : 2.

Il convient toutefois de signaler que dans le cadre de la procédure accélérée, les moyens prévus ont effectivement été mis à disposition, mais ils ne sont manifestement pas utilisés, ce qui mérite également une évaluation.

En ce qui concerne le projet de loi de réforme du Code judiciaire en matière de lutte contre l'arriéré judiciaire, il est en effet exact que j'ai parlé d'un rôle plus actif du juge et que je veux en même temps une responsabilisation tant du justiciable que de la magistrature, que du barreau. Ce projet de loi est au stade d'avant-projet et sera examiné, cette année encore, du moins je l'espère, par le conseil des ministres, pour être transmis ensuite au Parlement, après l'avis du Conseil d'État.

Par ailleurs, je puis vous communiquer qu'il n'y a plus de divergence d'interprétation entre moi-même et le Conseil supérieur.

Reste une mauvaise nouvelle : comme vous le savez, il a été décidé d'élargir le cadre des juges de complément à Bruxelles. Mais hier, un conflit d'intérêt a été voté au Parlement flamand, ce qui posera problème pour l'avancement de ces travaux.

Mme Clotilde Nyssens (PSC). – Je remercie M. le ministre de sa réponse. Chaque point mériterait un long débat.

Je relèverai cependant trois points essentiels sur lesquels je me permettrai de réintroduire une demande d'explications.

Vous avez dit, d'une manière assez délicate, monsieur le ministre, que les moyens mis à disposition du *snelrecht* n'étaient pas utilisés. Je me permettrai de revenir sur l'utilité de cette procédure.

Je prends acte du problème posé par les magistrats de complément, cette figure que l'on avait inventée pour essayer de parer au plus pressé. Des problèmes d'ordre linguistique se posent. Le magistrat de complément ne retient pas la faveur de l'ensemble des acteurs. Je regrette que le Parlement flamand ait dénoncé ce conflit d'intérêt.

Enfin, je prends note de l'étude de Louvain-la-Neuve. Il serait intéressant de voir comment vous pourrez optimiser l'emploi de chaque magistrat, par le biais des instruments suscités par cette étude.

Vraag om uitleg van de heer Jean-Pierre Malmendier aan de minister van Landsverdediging over «de toestand van de Belgische militairen die ziektes hebben opgelopen na het vervullen van humanitaire of vredesmissies in het buitenland en de diverse vormen van schadevergoeding die de Staat aan die militairen verleent» (nr. 2-234)

De heer Jean-Pierre Malmendier (PRL-FDF-MCC). – Sinds 1995 hebben 17.000 Belgische militairen zestien humanitaire en vredesmissies in ex-Joegoslavië vervuld. Sommigen kregen na hun terugkeer gezondheidsproblemen. Men spreekt over tweehonderd gevallen, waarvan vijftien ernstige, en over vier verdachte sterfgevallen. Alle militairen met ziekteverschijnselen werden medisch onderzocht. De artsen stelden huid- en hersenkankers, geheugen- en concentratiestoornissen, multipele sclerose en extreme vermoeidheid vast. De slechte gezondheidstoestand van die militairen werd objectief vastgesteld. Toch bestaat er volgens experts twijfel over het verband tussen die slechte gezondheidstoestand en de aanwezigheid bij de militaire operaties.

Er rijst dan ook een probleem over de schadevergoeding van die militairen of hun familie in geval van overlijden. Men mag dat probleem niet louter juridisch of gerechtelijk benaderen. Dat zou slechts leiden tot betwistingen tussen experts en dubbelzinnige of onvolledige juridische teksten. Het echte probleem is politiek van aard. Al die militairen hebben vrijwillig beantwoord aan de oproep van de Belgische Staat zodat die zijn internationale verplichtingen kon nakomen. Zij stonden vrijwillig ten dienste van het beeld van ons land als promotor van vrede en humanitair optreden. Ik meen dat de Staat als tegenprestatie de verplichting op zich heeft genomen om aan die mannen en vrouwen de beste gezondheid en fysieke en psychische integriteit te verzekeren. Op dit ogenblik bestaat er twijfel over of de Staat die verplichting ten volle kan nakomen. Over de gevolgen van de gebruikte materialen zijn nog geschillen tussen de experts mogelijk. Ik zou graag de houding van de minister kennen over de vraag in wiens voordeel de twijfel in dergelijke gevallen moet spelen. Moet men bij een dergelijke twijfel die militairen vergoeden of niet? Van het antwoord op die vraag hangt het vertrouwen in de Staat af van diegenen die zich engageren in een missie die ons land siert en waarvoor de Staat uitdrukkelijk een beroep heeft gedaan op hun inzet voor de vrede en de humanitaire doelstellingen.

Demande d'explications de M. Jean-Pierre Malmendier au ministre de la Défense sur «la situation des membres des forces armées belges ayant contracté des maladies après l'accomplissement de missions humanitaires ou pacificatrices à l'étranger et les diverses formes d'indemnisation accordées par l'État à ces militaires» (n° 2-234)

M. Jean-Pierre Malmendier (PRL-FDF-MCC). Depuis 1995, notre pays a engagé en ex-Yougoslavie 17.000 militaires qui y ont accompli seize missions à caractère humanitaire et pacificateur.

Une fois rentrés au pays, un certain nombre d'entre eux ont présenté des problèmes de santé. On cite environ deux cents cas, dont quinze seraient particulièrement sérieux, et l'on fait état de quatre décès suspects.

Tous ces militaires atteints de syndromes maladifs post-opérationnels ont été examinés par des représentants du monde médical. Ceux-ci ont mis en évidence l'existence chez ces personnes de cancers de la peau, de cancers du cerveau, de troubles de la mémoire et de la concentration, de scléroses en plaques, de fatigue excessive. La détérioration de l'état de santé de ces militaires est chose objectivement constatée. Néanmoins, selon les experts, un doute subsiste quant à la relation entre cette altération de leur état de santé et leur présence sur le terrain des opérations.

Se pose dès lors le problème de l'indemnisation de ces militaires atteints dans leur santé ou de leurs familles puisque des décès ont été enregistrés.

Personnellement, je ne pense pas qu'il faille envisager la question sous un angle purement juridique, voire judiciaire. Nous n'aurions alors, pour régler le problème des indemnisations éventuelles, que des querelles d'experts et des textes juridiques ambigus ou insuffisants et permettant des interprétations diverses.

La vraie question me semble d'ordre politique.

Tous ces militaires concernés se sont portés volontaires pour répondre à l'appel que leur a adressé l'État belge afin d'honorer ses engagements internationaux. Ils se sont mis volontairement au service d'une image que notre pays veut se donner, à savoir celle de promoteur de la paix et de l'humanitaire.

Je considère dès lors que l'État a pris en contrepartie, vis-à-vis de ces hommes et ces femmes, un engagement de préserver au maximum leur santé et leur intégrité physique et psychique. Dans la situation actuelle des constatations médicales objectives, un doute subsiste quant à la capacité de l'État d'assurer pleinement cet engagement. Face à l'inconnu relatif qui subsiste encore quant aux effets des matériaux utilisés pour les munitions et les armements actuels, les querelles d'experts sont, ici aussi, possibles.

La question essentielle qui se pose, à propos de laquelle j'aimerais connaître la position du ministre, est dès lors de savoir à qui doit profiter le doute dans des situations

De heer André Flahaut, minister van Landsverdediging. – *Voor de ernstige aandoeningen werd een precieze diagnose gesteld. Die gevallen werden nauwkeurig wetenschappelijk geanalyseerd. De resultaten van die analyse werden aan de academische overheden voorgelegd en die hebben er de deugdelijkheid van bevestigd. Er kan geen enkel oorzakelijk verband worden aangetoond met de militaire operaties. Die conclusies vormden het onderwerp van een wetenschappelijke publicatie in de Annales van de militaire geneeskunde.*

Over de uiteenlopende klachten van militairen die deelnamen aan de missies in ex-Joegoslavië werd een brede enquête gehouden. Reeds meer dan 3.000 vragenlijsten werden teruggestuurd. Een tussentijdse analyse had al aangetoond dat ongeveer 17% van de militairen ten minste één klacht had. We moeten echter de volledige studie afwachten vooraleer we statistisch verantwoorde vergelijkingen kunnen maken. Die vergelijkingen zijn onontbeerlijk indien men een eventueel oorzakelijk verband wil aantonen met de uitgevoerde missie. De zekerheid over dat oorzakelijk verband is noodzakelijk om de beste behandeling mogelijk te maken en de beste preventie in de toekomst te verzekeren.

Er werden tot nu toe bijna 17.000 militairen ingezet bij buitenlandse missies. Er zijn momenteel 3.000 studies verricht. Ik heb opdracht gegeven om het onderzoek te versnellen door het personeel van de militaire medische dienst uit te breiden of door een beroep te doen op privé-artsen. Ik hoop tegen het begin van 2001 over alle onderzoeksresultaten te beschikken.

De schadevergoeding voor dergelijke risico's steunt op de gecoördineerde wetten op de militaire pensioenen, die een vergoedings- of rustpensioen waarborgen. Het vergoedingspensioen voor de langstlevende echtgenoot en de wezen bedraagt 446.219 frank. In geval van pensioen wegens lichamelijke ongeschiktheid wordt het rustpensioen vastgesteld volgens de carrière met een minimum van 443.894 frank voor een alleenstaande en 556.178 voor een gezin. Het bedrag van het vergoedingspensioen bij invaliditeit wordt bepaald op basis van de toepassing van de officiële invaliditeitsschalen door de Pensioencommissie die afhangt van het ministerie van Pensioenen. Er is een minimum van 10% invaliditeit vereist.

De toekenning van een schadevergoeding op grond van vermoedens werd tussen de twee wereldoorlogen toegepast voor de oorlogsslachtoffers van de oorlog van 1914-1918. Bij de coördinatie van de vergoedingspensioenen in 1947 legde de wetgever de bewijslast bij de aanvrager wegens de talrijke misbruiken. Het Parlement was daar toen unaniem over.

Gelet op de bewijsproblemen inzake de oorzakelijkheid heb ik in mijn beleidsnota de afsluiting van een bijzondere beroepsverzekering aangekondigd. Dat moet het militaire beroep aantrekkelijker maken. Ik heb daarover een grondige

semblables à celles dénoncées. Bref, faut-il indemniser les militaires concernés malgré le doute ou, au contraire, faut-il refuser toute intervention en leur faveur en raison du doute même ? De la réponse apportée se déduira le niveau de confiance dont peut bénéficier l'État de la part de ceux qui s'engagent sans réserve dans une mission qui honore notre pays et pour laquelle il a fait expressément appel à leur sens du dévouement à la paix et aux causes humanitaires.

M. André Flahaut, ministre de la Défense. – En ce qui concerne les affections graves dont il est fait état, ce sont celles pour lesquelles un diagnostic précis a été posé. L'ensemble de ces cas a fait l'objet d'une analyse scientifique minutieuse. Les conclusions de cette analyse ont été soumises aux autorités académiques et celles-ci en ont confirmé la pertinence. Aucun élément ou facteur causal relié aux opérations ne peut être mis en évidence et ces conclusions ont fait l'objet d'une publication scientifique dans les Annales de médecine militaire.

En ce qui concerne les plaintes et troubles divers exprimés par des militaires ayant participé aux diverses missions en ex-Yougoslavie, une vaste enquête a été lancée et plus de 3.000 questionnaires ont été rentrés jusqu'à présent. Ainsi que déjà annoncé, une analyse intermédiaire avait mis en évidence un pourcentage avoisinant 17% de militaires rapportant au moins une plainte. Mais il convient d'attendre la fin de l'étude avant de pouvoir effectuer des comparaisons statistiquement crédibles avec les populations de référence. Ces comparaisons sont en effet indispensables si l'on veut pouvoir mettre en évidence un éventuel facteur causal et ainsi établir une possible relation de causalité avec la mission effectuée. La mise en évidence d'un éventuel facteur causal est une condition sine qua non si l'on veut pouvoir non seulement instaurer la meilleure attitude thérapeutique possible pour ces patients, mais aussi assurer à l'avenir la prévention la plus adéquate pour nos contingents en opérations.

Je voudrais préciser que pratiquement 17.000 militaires sont partis en opérations depuis le début de ces missions à l'étranger. On a réalisé 3.000 études pour l'instant et j'ai donné des instructions et pris des dispositions pour accélérer l'examen de l'ensemble des cas, soit en renforçant les effectifs de la médecine militaire, soit en ayant recours à des médecins privés par convention afin de couvrir le plus rapidement possible la totalité de la population concernée. J'espère que d'ici le début de l'année 2001, nous disposerons de la totalité des études.

En ce qui concerne les modalités d'indemnisation pour ce genre de risques, la législation actuelle repose sur les lois coordonnées des pensions militaires. Ces lois assurent soit une pension de réparation, soit une pension de retraite. Le montant de la pension de réparation est de 446.219 francs pour le conjoint survivant ainsi que pour les orphelins. En cas de pension pour cause d'incapacité physique, le montant de la pension de retraite est déterminé en fonction de la carrière avec un minimum de 443.894 francs pour un isolé et 556.178 francs pour un ménage. Le montant de la pension de réparation pour invalidité est déterminé sur la base du traitement du barème officiel des invalidités par la commission des Pensions dépendant du ministère des Pensions. Il faut un minimum de 10% d'invalidité.

L'octroi d'indemnités sur la base de la seule présomption a

studie gevraagd, zowel voor het burgerlijke als voor het militaire personeel. De dekking van dat soort risico's is echter zeer specifiek. Niet alle verzekeringsmaatschappijen beschikken over aangepaste producten. Een zeer brede marktstudie is dus noodzakelijk. Die is nu aan de gang. Landsverdediging heeft een Europese marktprospectie gedaan via het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen van 27 juni 2000 en via het Belgisch Staatsblad van 30 juni 2000. De resultaten ervan zullen weldra beschikbaar zijn.

Het leger zal in de toekomst nog zulke opdrachten moeten uitvoeren en de uitbouw van een Europees leger zal de deelname van onze lucht-, zee- en landmacht en van de medische dienst op uiteenlopende niveaus onvermijdelijk maken. We moeten de werknemers van de "onderneming" die het leger is, in de toekomst tegen beroepsrisico's indekken zoals een andere onderneming dat doet voor haar werknemers die in het buitenland in risicosituaties werken. Een nulrisico bestaat niet, maar een verzekering kan geen probleem stellen. Ze moet een positief element in de carrière worden. Er rijzen wel problemen inzake de betaling van de premie door de werkgever, zoals dat het geval is in het systeem van de beroepsziekten. In Kosovo zijn de risico's op dit ogenblik onder controle. Er werden preventieve bezoeken uitgevoerd, er is een permanente follow-up en er zal ook voor een follow-up a posteriori worden gezorgd. Wij controleren ook het algemene milieu en de wijze waarop de militairen de missie beleven. Er is echter de last van het verleden van de missies waarvan men destijds de omgeving en de context niet kende. We handelden toen in een noodsituatie.

Ik wacht dus op het resultaat van alle studies betreffende de militairen van die missies. We zullen dan ongetwijfeld een beslissing moeten nemen die gestoeld is op het voorstel van mevrouw Moerman in de Kamer. Dat voert voor die mensen een vermoeden in dat hen een recht op verzekering geeft in geval van ziekte. We moeten dus duidelijk drie periodes onderscheiden: de last van het verleden, Kosovo dat nu onder controle is, en de toekomst waarvoor maatregelen moeten worden genomen zodat we beschikken over een gezondheidsbeleid of een verzekering voor beroepsrisico's, aangepast aan het nieuwe militaire beroep.

été appliqué entre les deux guerres pour les victimes de la guerre de 1914-1918. Lors de la coordination des lois sur les pensions de réparation en 1947, le législateur imposa la charge de la preuve au requérant et ce, vu le nombre élevé d'abus constatés. A l'époque, cette proposition fit l'unanimité au parlement.

Considérant entre autres les difficultés éventuelles à établir la preuve de la relation causale, j'ai annoncé dans ma note de politique qu'une assurance professionnelle spécifique sera contractée. Cela constituera une des mesures qui doivent rendre la profession de militaire plus attractive.

Dans ce cadre, j'ai demandé qu'une étude approfondie soit menée pour couvrir les risques – vie et invalidité – tant pour le personnel civil que pour le personnel militaire du département.

Cependant, la couverture de ce type de risques est très spécifique. Toutes les sociétés d'assurances ne proposent pas de produits adaptés. Il est donc nécessaire, au préalable, de réaliser une étude de marché très large ; celle-ci est en cours pour l'instant. C'est dans cette optique que la Défense a lancé une prospection de marché sur le plan européen via une publication dans le *Journal officiel des Communautés européennes* du 27 juin 2000 et dans le *Moniteur belge* du 30 juin 2000. Les résultats de cette prospection de marché seront disponibles d'ici peu.

Il faut se rendre compte que l'armée du futur comptera, parmi ses missions, ce type d'activités et que la construction de l'armée européenne rendra inévitable la participation à des degrés divers de certains de nos hommes de l'aviation, de la marine, de la force terrestre voire du service médical.

Dans le futur, nous devons donc absolument offrir aux travailleurs de l'«entreprise» armée cette couverture pour risques professionnels, comme une autre société ou entreprise le ferait pour ses employés qui travaillent à l'extérieur dans des situations à risques. Nous savons que le risque zéro n'existe pas mais l'assurance ne peut pas poser de problèmes. Elle doit être un élément positif dans la carrière.

Certains problèmes se posent toutefois pour le futur, plus particulièrement pour l'assurance et la couverture de la prime par l'employeur, comme c'est le cas dans le système des maladies professionnelles. Nous pouvons dire qu'actuellement, au Kosovo, les risques sont sous contrôle dans la mesure où, tirant les leçons des missions du passé, les reconnaissances ont eu lieu. Des visites préventives ont été effectuées, un suivi permanent existe et un suivi a posteriori sera mis en place. Nous contrôlons également l'environnement général et la façon dont les militaires vivent la mission. Mais il y a la charge du passé, des missions qui ont été menées et pour lesquelles, à cette époque-là, on savait qu'on y allait mais on ne connaissait pas nécessairement l'endroit ou le contexte. Nous agissions dans l'urgence.

J'attends donc le résultat de toutes les études relatives aux quelques milliers de cas. Ensuite, il faudra sans doute prendre une décision qui s'inspire de la proposition de loi de Mme. Moerman à la Chambre qui instaure, pour ces hommes, une forme de présomption qui leur conférerait le droit à une couverture en cas de maladie se déclenchant dans la suite de leur vie.

De heer Jean-Pierre Malmendier (PRL-FDF-MCC). – *Ik dank de minister voor de geruststelling die hij geeft, de veiligheidsmaatregelen die hij voor zulke operaties in de toekomst in het vooruitzicht stelt en voor de vergoedingen die hij plant voor hen die in de toekomst aan zulke missies deelnemen.*

Meent de minister dat het wetsvoorstel van mevrouw Moerman een retroactieve wet moet worden? Hij zegt dat we de lessen uit het verleden trekken, maar onze soldaten hebben dat ook gedaan.

De heer André Flahaut, minister van Landsverdediging. – *Het wetsvoorstel van mevrouw Moerman zal noodgedwongen een overgangskarakter hebben. De wet zal gelden voor personen die sinds het begin van de jaren negentig aan missies hebben deelgenomen. In de toekomst moet worden overgestapt naar een verzekeringssysteem zoals ik het voorstel. De verdienste van het voorstel van mevrouw Moerman is dat het een vergoedingspensioen instelt zoals het in andere sectoren bestaat.*

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine de Bethune aan de minister van Justitie over «de follow-up van het Wereldcongres tegen commerciële en seksuele uitbuiting van kinderen, Stockholm 1996» (nr. 2-225)

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – *In augustus 1996 vond te Stockholm het eerste Wereldcongres tegen de commerciële en seksuele uitbuiting van kinderen plaats. België nam toen een leiderspositie in, mede door de dramatische gebeurtenissen in ons land in diezelfde periode. Een van de standpunten luidde: “België wordt het voorbeeld voor Europa.” Met unanimité keurden de 122 aanwezige landen een agenda voor actie goed voor de bestrijding van kinderprostitutie, kinderpornografie en handel in kinderen. Hiermee verbonden ze zich onder meer tot het opstellen van een nationaal actieplan tegen het einde van het jaar 2000.*

Reeds op 17 februari van dit jaar heb ik de minister een vraag om uitleg gesteld omdat België toen nog steeds geen werk had gemaakt van een nationaal actieplan. In zijn antwoord deelde de minister mee dat een vijftiental gespecialiseerde diensten, waaronder het college van procureurs-generaal, de algemene rijkspolitie, de drie politiediensten en het Vast Secretariaat voor de Preventie, hun opmerkingen zouden geven bij het onderdeel “seksuele uitbuiting, mensenhandel en commerciële exploitatie van kinderen” van het federale veiligheidsplan, zodat er een geïntegreerd beleid kon worden uitgewerkt en worden uitgevoerd. Einde maart of begin april zou de minister hierover uitsluitsel geven. Vandaag, na het zomerreces, is het tijd voor een evaluatie. Ik herinner me niet dat wij in maart of april iets over deze zaak hebben vernomen, maar ik hoop dat het gewoon aan onze aandacht is ontsnapt en

Je crois donc qu'il faut bien distinguer les trois périodes : la charge du passé, le Kosovo qui est actuellement sous contrôle et le futur pour lequel des mesures devront être prises afin de disposer d'une politique de santé ou de couverture des risques professionnels adaptée au nouveau métier de militaire.

M. Jean-Pierre Malmendier (PRL-FDF-MCC). – *Je remercie M. le ministre de me rassurer quant à l'avenir de ce type d'opérations et aux mesures de sécurité que vous mettez en place. Je vous suis aussi reconnaissant de veiller à obtenir une réparation pour les personnes qui s'engageront à l'avenir dans ces missions.*

Estimez-vous que la proposition de loi de Mme. Moerman devra avoir, dès qu'elle sera votée, un effet rétroactif ? Vous dites qu'on tire la leçon du passé mais nos soldats l'ont aussi tirée.

M. André Flahaut, ministre de la Défense. – *Je crois que la proposition de loi de Mme. Moerman, si elle doit être transformée en loi, sera forcément transitoire. Elle couvrira les personnes qui ont participé aux missions depuis le début des années nonante. Dans le futur, il faudra passer au système d'assurance tel que je le préconise. Le mérite de la proposition de Mme. Moerman est de mettre en place une forme de pension de réparation telle qu'elle a été créée dans d'autres secteurs.*

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de Mme Sabine de Bethune au ministre de la Justice sur «le suivi du Congrès mondial contre l'exploitation commerciale et sexuelle des enfants, Stockholm 1996» (n° 2-225)

Mme Sabine de Bethune (CVP). – *Le premier Congrès mondial contre l'exploitation commerciale et sexuelle des enfants a eu lieu à Stockholm en août 1996. La Belgique y a occupé une première position en raison des événements dramatiques que nous avons connus à l'époque. Les 122 pays participants se sont notamment engagés à rédiger pour fin 2000 un plan d'action de lutte contre la prostitution, la pornographie et le commerce des enfants.*

Le 17 février dernier, j'ai adressé une demande d'explications au ministre parce que la Belgique n'avait pas encore entamé la mise au point d'un plan national d'action. Il a répondu qu'une quinzaine de services spécialisés formuleraient leurs observations dans le chapitre « exploitation sexuelle, traite des êtres humains et exploitation commerciale des enfants » du plan fédéral de sécurité, de façon à ce qu'une politique intégrée puisse être définie et mise en application. Fin mars ou début avril, le ministre devait nous faire part de sa position en la matière. Aujourd'hui, après les vacances parlementaires, le moment d'une évaluation est venu. Je suppose que le ministre s'est penché de façon concrète sur ce plan.

Je suis toutefois inquiète car ECPAT-Belgique, la section nationale de l'organisation internationale chargée en 1996 du suivi de la conférence de Stockholm et de la préparation de la prochaine conférence de Tokyo, a tiré la sonnette

dat de minister wel degelijk concreet aan dit plan heeft gewerkt.

Toch ben ik ongerust, ook omdat ECPAT-België, de nationale afdeling van de internationale organisatie die in 1996 belast werd met de opvolging van de conferentie van Stockholm en nu de conferentie van Tokio van volgend jaar voorbereidt, afgelopen zomer in een opiniestuk in *De Standaard* aan de alarmbel trok. Vier jaar na Stockholm en ruim een jaar voor Tokio heeft België immers, voor zover ons bekend is, nog steeds geen nationaal actieplan bij het secretariaat van de conferentie ingediend. Nochtans werd er tijdens de vorige legislatuur een sterke aanzet tot een dergelijk plan gegeven. Ik verwijs hier meer bepaald naar het eindverslag van de nationale commissie tegen seksuele uitbuiting van kinderen, die wetenschappelijk, objectief en evenwichtig was samengesteld en de politieke realiteit van toen zelfs oversteeg. Onder meer door de antwoorden die de minister me in februari gaf, weet ik dat er een aantal concrete en beloftevolle initiatieven in de pijplijn zaten waarvan ik hoop dat ze verder zijn uitgewerkt en dat een aantal specifieke wetten zijn opgesteld. Toch wil ik nogmaals het belang benadrukken van een algemeen samenhangend beleidsplan, niet alleen voor de bescherming van kinderen, maar eveneens voor preventie en participatie van kinderen, zodat de rechten van het kind een ruimere invulling krijgen.

Graag kreeg ik van de minister dan ook een antwoord op de volgende vragen.

Een eerste reeks vragen betreft de verwezenlijkingen op nationaal vlak. Welke initiatieven heeft hij genomen in verband met de opstelling van een nationaal actieplan tegen de seksuele uitbuiting van kinderen? Welke diensten, personen of organisaties zijn betrokken bij de uitwerking ervan? Welke zijn de krachtlijnen van het actieplan en de termijnen voor de uitvoering ervan?

Is in het kader van het veiligheidsplan de uitwerking van het gedeelte betreffende de seksuele uitbuiting, de mensenhandel en de commerciële uitbuiting van kinderen reeds afgerond? Zo ja, bestaat er reeds een nota die ter beschikking kan worden gesteld? Wat zijn de belangrijke krachtlijnen? Is de studie van de aanbevelingen betreffende dit gedeelte van het veiligheidsplan afgerond bij de betrokken departementen, inclusief gemeenschappen en gewesten? Zo ja, welke aanbevelingen zullen zij verder onderzoeken en/of concretiseren? Hoever staat het met de concrete vertaling van de betreffende aanbevelingen?

Eind maart of april kon uitsluitsel worden verwacht over de opmerkingen van een vijftiental gespecialiseerde diensten. Welke zijn hun concrete opmerkingen? Hoe zal de verdere samenwerking met deze diensten verlopen? Welke taken worden hen toebedeeld bij de uitvoering van dit gedeelte van het veiligheidsplan?

Hoever staat het met de studie betreffende de preventie van de mensenhandel en de seksuele en commerciële uitbuiting van kinderen en de studie omtrent de nazorg van slachtoffers, maatschappij en daders?

Welke zijn de opmerkingen van de gemeenschappen, aan wie enkele aanbevelingen, inzonderheid betreffende de preventieve fase, werden voorgelegd?

d'alarme cet été, dans un article paru dans De Standaard. En effet, la Belgique n'aurait pas encore déposé de plan d'action national auprès du secrétariat de la conférence. Pourtant, au cours de la législature précédente, on avait insisté sur l'importance d'un tel plan, notamment dans le rapport final de la commission nationale contre l'exploitation sexuelle des enfants. Cette commission était composée de façon objective et équilibrée et dépassait la réalité politique du moment.

Grâce entre autres à la réponse du ministre en février, je sais qu'une série d'initiatives prometteuses ont été amorcées et j'espère qu'elles seront développées et aboutiront à l'élaboration de lois spécifiques. Je veux néanmoins insister encore sur la nécessité d'un plan de politique générale, non seulement pour la protection des enfants, mais aussi pour leur participation et pour la prévention, de façon à élargir l'interprétation des droits de l'enfant.

Mes questions sont les suivantes. Quelles initiatives le ministre a-t-il prises en vue de l'élaboration d'un plan d'action national contre l'exploitation sexuelle des enfants? Quels sont les services, les personnes ou les organisations impliqués dans sa réalisation? Quelles en sont les lignes de force et les délais d'exécution?

Dans le cadre du plan de sécurité, l'élaboration du volet relatif à l'exploitation sexuelle, la traite des êtres humains et l'exploitation sexuelle des enfants est-elle achevée? Si oui, y a-t-il une note? Quelles en sont les lignes de force et les échéances? L'étude des recommandations concernant cette partie du plan de sécurité est-elle achevée dans les départements concernés? Dans l'affirmative, quelles recommandations examineront-ils davantage ou concrétiseront-ils?

Fin mars ou avril, on devait connaître les observations formulées par une quinzaine de services spécialisés. Quelles sont-elles? Comment s'effectuera la collaboration avec ces services? Quelles tâches leur attribuera-t-on dans l'exécution de cette partie du plan de sécurité?

Qu'en est-il de l'étude relative à la prévention en la matière et de celle sur le suivi des victimes, de la société et des coupables?

Quelles sont les observations des Communautés, auxquelles des recommandations concernant en particulier la phase préventive ont été soumises?

A-t-on déjà travaillé à la préparation du deuxième sommet mondial contre l'exploitation sexuelle et commerciale des enfants, sommet qui aura lieu au Japon en 2001? Si oui, quels sont les principaux points à l'ordre du jour? Un groupe de travail a-t-il été constitué et dans l'affirmative, qui y est représenté?

Dans le cadre de l'Union européenne, quatre actions communes ont été acceptées au conseil informel des ministres de l'Intérieur et de la Justice à Dublin en 1996. Que fera la Belgique en matière de lutte contre l'exploitation sexuelle des enfants dans le cadre de la présidence belge? Notre pays a-t-il pris des initiatives au sein des organisations internationales? Le ministre peut-il nous informer sur les actions réalisées à ce propos par les agences des Nations unies? Notre pays a-t-il pris une initiative au cours des derniers mois?

Volgende vragen hebben betrekking op de voorbereiding van de tweede wereldtop tegen commerciële seksuele uitbuiting van kinderen in Japan in 2001. Werd er reeds gewerkt aan de voorbereiding van deze tweede wereldtop? Zo ja, welke zijn de belangrijkste agendapunten voor deze top? Werd er een werkgroep aangesteld? Zo ja, wie is in de werkgroep vertegenwoordigd?

In het kader van de Europese Unie werden vier gemeenschappelijke acties aanvaard op de informele Raad van ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie te Dublin in 1996.

Wat zal België doen betreffende de strijd tegen seksuele uitbuiting van kinderen in het kader van het Belgisch voorzitterschap?

Zijn er door ons land initiatieven genomen binnen de internationale organisaties? Kan de minister ons inlichten over wat de agentschappen van de Verenigde Naties op dat vlak hebben gedaan? Heeft ons land in de voorbije maanden een initiatief genomen?

Mevrouw Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – *Op één jaar van de tweede wereldconferentie die in Japan zal worden gehouden, moeten we de stand van zaken opmaken van de maatregelen die ons land sinds Stockholm heeft genomen. Tevens moeten we nagaan op welke wijze de minister de nieuwe conferentie voorbereidt.*

Mevrouw de Bethune heeft er reeds op gewezen dat ECPAT-België zich ongerust maakt over het ontbreken van een nationaal actieplan met het oog op deze conferentie.

Op 23 februari 2000 heeft het Parlement een zeer vernieuwende grondwetsbepaling inzake kinderrechten goedgekeurd die ertoe strekt de morele, fysieke en seksuele integriteit van kinderen te doen respecteren. Dit geeft ons de kans om op nationaal en internationaal vlak het belang te onderstrepen van de toepassing van de principes van de internationale Conventie inzake de kinderrechten van 1979 en te herinneren aan de wil die alle deelnemers aan het Congres van Stockholm van 1996 hebben geuit om actief te strijden tegen de seksuele uitbuiting van kinderen.

Vooral op dit laatste vlak moet België een voortrekkersrol blijven spelen. Het moet ervoor zorgen dat de aangekondigde maatregelen ook worden gerealiseerd en dat de resultaten regelmatig worden geëvalueerd, aangepast en versterkt.

De seksuele uitbuiting van kinderen neemt nog altijd toe. Ik denk hierbij aan het Italiaans-Russisch pornografienetwerk op internet dat recent werd ontdekt en waarbij volgens de Italiaanse pers sprake was van zeer zwaarwegende feiten. Ook andere voorvallen moeten ons meer dan ooit aanzetten om op Belgisch, Europees en internationaal vlak op te treden. Ik heb vernomen dat de minister onlangs een vergadering van Europol over kinderporno op het internet heeft bijgewoond. Graag zou ik horen welke ontwikkelingen in de moeilijke strijd tegen de pornonetwerken kunnen worden verwacht.

De tragische gebeurtenissen die ons land heeft meegemaakt, verplichten ons ertoe bij elke gelegenheid te benadrukken dat de seksuele uitbuiting van kinderen onaanvaardbaar is en dat de strijd ertegen voor iedereen een prioriteit moet zijn. De nationale commissie tegen de seksuele uitbuiting van kinderen levert voortreffelijk werk. Haar voorstellen moeten de basis

Mme Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – A un an de la deuxième conférence mondiale qui se tiendra au Japon en 2001, il est temps de faire le point sur la mise en œuvre des mesures prises par notre pays depuis Stockholm ainsi que sur les dispositions que le ministre a prises en vue de la préparation de cette deuxième conférence.

Comme l'a rappelé Mme de Bethune, ECPAT- Belgique s'est inquiété récemment de l'inexistence d'un plan national d'action en vue de cette conférence mondiale.

Notre Parlement a adopté, le 23 février 2000, une disposition constitutionnelle relative aux droits de l'enfant en vue de garantir le respect de l'intégrité morale, physique et sexuelle des enfants. Ceci constitue une innovation majeure parce que peu d'articles de la Constitution ont été adaptés en ce sens.

Ce concept constitutionnel nouveau doit être l'occasion, aux niveaux national et international, de rappeler l'importance de la mise en œuvre concrète des principes de la Convention internationale des droits de l'enfant de 1979 et la volonté exprimée par tous les participants de lutter activement contre l'exploitation sexuelle des enfants, lors du Congrès de Stockholm en 1996.

Plus particulièrement, pour ce qui a trait à l'exploitation sexuelle des enfants, nous devons rester *leader* en la matière et poursuivre la mise en œuvre des mesures décidées aux différents niveaux, en faire l'évaluation périodique, ajuster et renforcer les moyens de lutte contre ce fléau.

Est-il besoin de rappeler que, loin d'être enrayée, l'exploitation sexuelle des enfants se développe ? Je fais notamment référence à la découverte récente d'un réseau italo-russe de pornographie infantile sur internet où, d'après ce que la presse italienne a révélé, se commettaient des faits particulièrement graves. Outre cela, bien d'autres exemples récents doivent nous inciter plus que jamais à travailler au niveau international tout autant que dans le cadre belge et européen. J'ai lu dans la presse, M. le ministre, que vous aviez participé récemment à une réunion d'Interpol concernant la pornographie infantile sur internet. Je serais heureuse de vous entendre à ce sujet et d'apprendre ainsi les développements attendus au niveau international dans cette

vormen voor de concrete maatregelen op het terrein.

Teneinde deze strijd efficiënt te voeren, moet een actieplan worden opgesteld tegen de seksuele uitbuiting van kinderen in ons land. We moeten niet alleen op internationaal vlak optreden, maar ook samenwerken met de Gemeenschappen en de Gewesten.

Hoever staat het met de voorbereiding van de tweede wereldtop in 2001 in Japan? Hoever staat het met het onderdeel van het veiligheidsplan dat betrekking heeft op de seksuele uitbuiting en de mensenhandel, en dan vooral van kinderen? Welke concrete maatregelen zijn in de begroting voor het volgend jaar vastgelegd? Hoever staat het overleg met de Gemeenschappen en de Gewesten inzake de preventie? Welke maatregelen werden sinds de top van Dublin van 1996 op Europees vlak genomen en wat is de evaluatie van de beslissingen die toen werden genomen? Wij zijn ervan overtuigd dat we een grote stap vooruit zouden kunnen zetten als we tot een betere coördinatie binnen de Europese instellingen zouden komen.

Ik hoop dat wij onder het Belgische voorzitterschap zullen kunnen spreken van concrete realisaties en een actieplan zullen kunnen voorstellen.

Mevrouw Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – *Mijn fractie sluit zich natuurlijk bij deze vraag aan. Dat het tewerkstellen en uitbuiten van kinderen, al dan niet op seksueel vlak, beperkt is tot arme landen en ontwikkelingslanden, is al lang onjuist gebleken. De tragische gebeurtenissen van augustus 1996 hebben aangetoond dat het ook bij ons mogelijk is.*

De witte mars heeft onderstreept dat kinderen zo vlug mogelijk en met alle mogelijke middelen moeten worden beschermd tegen seksuele uitbuiting en elke andere vorm van geweld.

Zoals collega's de Bethune en T' Serclaes reeds op zegden, heeft het wereldcongres tegen de seksuele uitbuiting van kinderen voor commerciële doeleinden, dat in 1996 in Stockholm werd gehouden, de 122 deelnemende landen uitgenodigd om een actieplan op te stellen vóór het einde van dit jaar, dat is enkele maanden vóór het tweede congres in Japan.

België heeft veel initiatieven genomen met betrekking tot de bescherming van het kind in het algemeen en de seksuele uitbuiting in het bijzonder. Child Focus werd opgericht en er werd een interministeriële conferentie voor de bescherming van de kinderrechten opgericht die moet instaan voor de

lutte extrêmement difficile contre les réseaux de pornographie.

Les événements tragiques que nous avons connus dans notre pays nous mettent aussi dans l'obligation de rappeler, chaque fois que l'occasion s'en présente, que l'exploitation sexuelle des enfants est une réalité inacceptable et que la combattre doit être une priorité pour tous. Je rappelle à cette occasion le travail remarquable réalisé par la commission nationale contre l'exploitation sexuelle des enfants. Pour nous, les différentes propositions qui en ont été tirées doivent rester la base à partir de laquelle il faut poursuivre le travail et mettre en œuvre des mesures sur le terrain

Pour soutenir efficacement cette lutte, nous devons pouvoir, dans le même temps, élaborer un plan d'action comportant des mesures concrètes contre l'exploitation sexuelle des enfants dans notre pays et agir non seulement au niveau international mais aussi avec les Communautés et les Régions.

Le ministre peut-il me dire où en est la préparation concrète du deuxième sommet mondial prévu au Japon en 2001 ? Où en est la mise en œuvre du plan de sécurité dans son volet exploitation sexuelle et traite des êtres humains et, particulièrement, en ce qui concerne les enfants ? Quels sont les moyens concrets prévus dans le prochain budget ? Où en sont les contacts et les concertations avec les Communautés et les Régions sur le volet prévention ? Quelles sont les mesures prises au niveau européen depuis le Conseil de Dublin de 1996 et quelle est l'évaluation des décisions prises à cette époque ? Nous sommes tous convaincus que, si au niveau des institutions européennes nous pouvions obtenir une meilleure coordination, nous ferions déjà des pas significatifs dans cette lutte.

J'espère que, lorsque la Belgique prendra la présidence de l'Union européenne, nous pourrions faire état de réalisations précises et proposer un plan d'action.

Mme Magdeleine Willame-Boonen (PSC). – Mon groupe s'associe certainement à cette question très importante. Le mythe selon lequel le travail et l'exploitation des enfants – qu'elle soit sexuelle ou autre – seraient limités aux pays pauvres en voie de développement, s'est écroulé depuis plusieurs années et les tragiques événements que le pays a connus en août 1996 n'ont fait que révéler au grand jour que cela pouvait également se passer chez nous.

La marche blanche a souligné l'extrême nécessité de protéger l'enfant, au plus vite et par des moyens diversifiés, contre l'exploitation sexuelle et toute autre forme de violence.

Comme l'ont rappelé mes collègues Mmes de Bethune et de T' Serclaes, le congrès mondial contre l'exploitation sexuelle des enfants à des fins commerciales qui s'est tenu à Stockholm en août 1996 a invité les 122 États participants à rédiger un plan d'action national d'ici la fin de l'année 2000, soit quelques mois avant la tenue du second congrès mondial au Japon.

Je sais, monsieur le ministre, que la Belgique a pris un certain nombre d'initiatives en matière de protection de l'enfant et particulièrement contre l'exploitation sexuelle des enfants : création du centre Child Focus et mise sur pied d'une conférence interministérielle de la protection des droits de

opvolging van de voorstellen die worden gedaan door de nationale commissie tegen de seksuele uitbuiting van kinderen.

Tegelijkertijd werden ook parlementaire initiatieven genomen:

- *in de Grondwet werd een artikel 22bis opgenomen dat de eerbiediging van de fysieke, morele, psychische en seksuele integriteit van kinderen waarborgt;*
- *een subcommissie in de Senaat heeft in juli een uitvoerig verslag voorgesteld over de mensenhandel en de prostitutie. In de aanbevelingen staat dat “de situatie van de minderjarige bijzonder delicaat is wegens het ontbreken van aangepaste structuren. De subcommissie wenst dat de federale regering onderhandelingen voert met de gemeenschappen, zodat deze hun bevoegdheden terzake ook effectief kunnen uitoefenen”;*
- *negen Parlementsleden uit zeven verschillende fracties hebben zich achter mijn voorstel geschaard om een manifest op te stellen tegen de seksuele uitbuiting met als titel: “Het lichaam is geen koopwaar”. Dit manifest werd reeds door heel wat vooraanstaande personen ondertekend.*

Tijdens de derde dag van de kinderrechten op 20 november zal de minister het jaarlijks verslag voorstellen over wat België heeft gerealiseerd inzake de toepassing van de principes en de aanbevelingen van de conventie van de kinderrechten.

Graag had ik een concreet antwoord op de volgende vragen. Hoever staat het met de opmaak van het nationale actieplan voor de strijd tegen de seksuele uitbuiting van kinderen dat België binnenkort in Japan zal voorstellen? Wanneer is dit plan klaar?

Welke personen zijn met deze opdracht belast? Zullen zij de grote lijnen van het plan in de Senaat komen toelichten op de eerstvolgende dag van de kinderrechten? Welke parketten, verenigingen en politiediensten werden betrokken bij het opstellen van het actieplan?

Welke rol heeft het Parlement in dit actieplan?

Wat is de samenstelling van de Belgische delegatie voor Japan?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – In de vragen die mij door de senatoren de Bethune, de T'Serclaes en Willame zijn gesteld, komen een viertal thema's terug. Ik zal ze een voor een behandelen.

Ik zal eerst antwoorden op de vraag over de voorbereiding voor de tweede wereldtop.

België zal in 2001 zeer nauw worden betrokken bij de problematiek van de kinderrechten. De Algemene Vergadering van de Verenigde Naties zal in september in New York een bijzondere vergadering wijden aan de tiende verjaardag van de “kindertop”. Krachtens artikel 44 van de

l'enfant qui assure le suivi des propositions formulées par la commission nationale contre l'exploitation sexuelle des enfants.

Parallèlement, différentes initiatives parlementaires ont été prises :

- Adoption récente d'un article 22bis de la Constitution qui garantit le respect de l'intégrité physique, morale, psychique et sexuelle des enfants ;
- Création d'une sous-commission de l'Intérieur au Sénat qui a rendu en juillet dernier un rapport fort complet sur la traite des êtres humains et la prostitution, rapport qui soulignait dans ses recommandations que « la situation des victimes mineures est particulièrement délicate vu le manque de structures adaptées. La sous-commission souhaite que le gouvernement fédéral ouvre des négociations avec les Communautés afin que celles-ci puissent exercer effectivement leurs compétences en la matière » ;
- Neuf parlementaires de sept groupes politiques différents se sont réunis à mon initiative, aux fins de rédiger un manifeste contre l'exploitation sexuelle et intitulé : « Le corps n'est pas une marchandise », manifeste qui a recueilli un bon nombre de signatures de personnalités de la société civile et non des moindres.

Je sais aussi, monsieur le ministre, qu'à l'occasion de la troisième journée des droits de l'enfant, vous présenterez au parlement le 20 novembre prochain le rapport annuel sur les réalisations de la Belgique en application des principes et recommandations contenues dans la convention des droits de l'enfant.

En revanche, je voudrais que vous répondiez plus précisément aux questions suivantes : où en sont l'élaboration et la rédaction concrète du plan national d'action pour la lutte contre l'exploitation sexuelle des enfants, plan que la Belgique devra présenter au Japon d'ici peu ? Quand sera-t-il finalisé ?

Quelles sont les personnes que vous avez chargées de cette mission ? À l'occasion de la prochaine journée des droits de l'enfant, pourraient-elles venir au Sénat exposer les grandes lignes de ce plan d'action ? Qui a été consulté pour rédiger ce plan d'action ? Quels parquets, associations ou services de police ?

Quel sera le rôle des parlementaires par rapport à ce plan national d'action ?

Quelle sera la composition de la délégation belge au Japon ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *Je traiterai successivement des quatre thèmes qui reviennent dans les questions de Mmes de Bethune, de T'Serclaes et Willame.*

Je répondrai d'abord à la question relative à la préparation concrète du deuxième sommet mondial.

Notre pays sera particulièrement impliqué dans la problématique des droits de l'enfant en 2001. Une session spéciale de l'assemblée générale des Nations unies, consacrée au dixième anniversaire du « Sommet des enfants », devrait se tenir à New York au mois de septembre 2001. Par ailleurs, la

conventie van 20 november 1989 zal België die maand zijn tweede verslag over de kinderrechten moeten voorstellen. Dit verslag werd reeds in mei 1999 ingediend, maar het Comité voor de kinderrechten zal zich er pas in september in Genève over buigen.

Het tweede wereldcongres zal in Japan worden gehouden op een ogenblik dat ons land het Europees voorzitterschap bekleedt.

Aangezien de minister van Buitenlandse Zaken de Belgische delegatie voor het congres van Stockholm leidde, stond het departement Buitenlandse Zaken destijds in voor de coördinatie. Ik heb nog maar weinig informatie over het congres van Yokohama. Naar verluidt, werd op 15 juni 2000 een aanvang gemaakt met de voorbereiding tijdens een vergadering van de deelnemers aan het project, waaronder ook ECPAT en UNICEF. Ik verwacht dan ook dat die organisaties deel zullen uitmaken van de delegatie en dat Buitenlandse Zaken zal coördineren. Een vertegenwoordiger van het departement heeft hiertoe contact opgenomen met ECPAT-België. Ik kan nu nog geen precieze informatie geven over de samenstelling van de delegatie.

Een tweede thema betreft de implementatie van het Federaal Veiligheids- en Detentieplan en de middelen die daarvoor op de volgende begroting worden uitgetrokken.

Wat de preventie aangaat, moet er bijzondere aandacht uitgaan naar de kinderen die het slachtoffer worden van misbruik in hun eigen omgeving. We weten ondertussen immers dat 80% van de misbruiken zich in de familiale sfeer voordoet, ook al moet dat woord dan in een iets ruimere betekenis worden verstaan dan de beperkte eigen familie. Ook kinderen die bijzonder kwetsbaar zijn, zoals de gehandicapte kinderen, verdienen een speciale aandacht. In het plan wordt bovendien sterk de nadruk gelegd op het vroegtijdig ontdekken van deze misbruiken door de diensten die de eerstelijns hulp verzorgen. Om het preventieve aspect uit de verf te doen komen, zullen we alleszins zowel de politiediensten en de sociale diensten die in deze sector werkzaam zijn, moeten sensibiliseren voor deze problematiek.

Wat het repressieve aspect betreft, legt het Federaal Veiligheids- en Detentieplan de gerechtelijke instanties de verplichting op om in hun onderzoeks- en vervolgingsbeleid prioriteit te verlenen aan de seksuele misdrijven tegen minderjarigen. Deze instanties moeten er eveneens over waken dat de bekomen informatie goed wordt beheerd en dat de minderjarige slachtoffers goed worden opgevangen. Daarom werken we op het ogenblik aan een ministeriële richtlijn die het opnemen op video van de verklaringen van de slachtoffers vastlegt. Precies vandaag geeft de Kamer goedkeuring aan de nieuwe wet op de bescherming van de minderjarigen, wat aantoont dat we daar nog steeds prioriteit aan geven. We beseffen ook heel sterk dat deze wet maar uitvoering kan krijgen als de parketten en de politiediensten daar op een gecoördineerde manier aan kunnen werken. De ministeriële besluiten waaraan we werken moeten daarvoor

Belgique devrait présenter dans le courant de ce mois de septembre le second rapport relatif aux droits de l'enfant, en application de l'article 44 de la convention adoptée le 20 novembre 1989. Ce rapport a été déposé en mai 1999 mais ne sera abordé à Genève qu'en septembre par le Comité des droits de l'enfant.

J'en viens à présent à la question concernant la préparation du deuxième congrès mondial qui aura lieu au Japon à l'époque où notre pays assurera la présidence de l'Union européenne.

Une coordination à partir du département des Affaires étrangères avait été mise en place pour préparer le congrès de Stockholm, la délégation belge ayant été menée par le ministre des Affaires étrangères de l'époque. Je ne dispose pas d'informations suffisantes concernant le Congrès de Yokohama. Les travaux de préparation semblent avoir débuté lors d'une réunion du 15 juin 2000 qui se tenait entre le groupe des partenaires du projet, parmi lesquels ECPAT et l'UNICEF. Une fois en possession des renseignements attendus, il est envisageable qu'une telle configuration d'organisations puisse se mettre en place sous la coordination du département des Affaires étrangères. Un premier contact a été pris à cet égard avec ECPAT-Belgique et un représentant du département des Affaires étrangères. A ce stade, je suis donc incapable de vous donner des réponses précises, notamment quant à la composition de la délégation qui nous représenterait au Japon.

Un deuxième thème concerne la mise en œuvre Plan fédéral de sécurité et de détention et des moyens qu'y consacrerait le prochain budget.

Pour la prévention, l'attention doit se porter en particulier sur les enfants victimes d'abus dans leur environnement proche. En effet, 80% des abus se produisent dans la sphère familiale au sens large. Le Plan met l'accent sur l'importance d'une découverte précoce des abus par les services de première ligne. Pour intensifier l'aspect préventif, nous veillerons à sensibiliser au problème tant les services de police que les services sociaux œuvrant dans ce secteur.

Quant à l'aspect répressif, le Plan impose aux instances judiciaires d'accorder la priorité aux abus sexuels envers les mineurs dans leur politique d'enquête et de poursuites. Ces instances doivent veiller à ce que les informations soient correctement gérées et les victimes mineures bien accueillies. Nous travaillons à une directive ministérielle en vue de l'enregistrement vidéo des déclarations des victimes.

C'est aujourd'hui que la Chambre votera une nouvelle loi sur la protection des mineurs, ce qui montre que nous accordons la priorité à cette question. Il est impératif que les parquets et les services de police travaillent de manière coordonnée. Les arrêtés ministériels que nous préparons y veilleront.

Dans le Plan fédéral de sécurité et de détention, je me suis engagé, en réponse à l'appel de Lausanne, à élaborer une législation qui assimile l'exploitation sexuelle des enfants à un crime contre l'humanité. Il en résultera qu'aucune prescription ne sera possible pour ces crimes qui relèveront de la compétence du Tribunal pénal international. Le projet de loi est prêt à être déposé au Conseil des ministres.

En ce qui concerne la pornographie infantile, trois groupes de travail ont été constitués au département de la Justice. Le

zorgen.

In het Federaal Veiligheids- en Detentieplan heb ik me er ook toe verbonden om, in antwoord op de oproep van Lausanne, een wetgeving uit te werken die de georganiseerde uitbuiting van kinderen met het oog deze seksueel te misbruiken, gelijkstelt met een misdaad tegen de menselijkheid. Dat zal voor gevolg hebben dat er geen verjaring meer kan intreden voor deze misdaden die dan tot de bevoegdheid van het internationaal Strafgerechtshof zullen behoren. Het wetsontwerp ter zake ligt klaar om bij de ministerraad te worden ingediend. Mijn administratie werkt ondertussen ook aan een wetsontwerp dat de oproep van Lausanne moet waar maken. Voor het bijkomend probleem waarop we daarbij zijn gestoten, wordt een technische oplossing gezocht.

Wat de kinderpornografie betreft, zijn er bij het departement Justitie momenteel drie werkgroepen actief. De eerste werkt aan een betere definiëring van het concept kinderpornografie zoals beschreven in artikel 383bis van het Strafwetboek. De tweede werkgroep bestudeert de noodzakelijke wettelijke wijzigingen om een gegevensbank in het leven te kunnen roepen. De derde ten slotte onderzoekt de technische vragen die verband houden met het oprichten van een gegevensbank, rekening houdend met de verbindingen die tot stand kunnen worden gebracht met internationale gegevensbanken. Naast het louter federale terrein werken we dus ook aan maatregelen om een specifieke aandacht te kunnen geven aan kinderen die het slachtoffer zijn van kinderpornografie en aan de catalogus die daaromtrent kan worden aangelegd, wat een gemeenschapsmaterie uitmaakt. Bovendien willen we ook de internationale samenwerking gestalte geven.

Gevolg gevend aan de aanbevelingen van de nationale commissie tegen de seksuele uitbuiting van kinderen, moeten we ook melding maken van het bestaan van de werkgroepen die binnen de dienst van het strafrechtelijk beleid werkzaam zijn rond de mishandeling van kinderen. Die werkgroepen brengen de mensen samen uit de gerechtelijke wereld en de psycho-sociale wereld die nadenken over de wijze waarop hun werk aan efficiëntie kan winnen in het raam van hun respectieve bevoegdheden en praktijken inzake kindermishandeling. Het gaat hier in dit stadium om een rijpingsproces waarbij informatie wordt uitgewisseld. We hebben daarvoor reeds een werkschema kunnen opmaken.

De derde schakel in de veiligheidsketen is die van de nazorg van de slachtoffers. Daarvoor wordt een aantal centra opgericht die moeten instaan voor de gepaste opvang en begeleiding van de slachtoffers.

Dan kom ik tot het overleg met de Gemeenschappen en de Gewesten over de preventie.

De nationale commissie voor de kinderrechten werd opgericht bij beslissing van de Ministerraad van december 1996. Mijn diensten gaan momenteel na op welke mogelijkheden de wet biedt om deze commissie een juridische basis te geven, hetzij via een koninklijk besluit, hetzij via een samenwerkingsakkoord aangezien haar bevoegdheden en taken ruimer zouden zijn dan het opstellen van het vijfjaarlijks verslag voor het Comité voor de Kinderrechten in Genève.

De vraag zal binnenkort aan de Raad van State worden

premier se penche sur une meilleure définition du concept de pornographie infantine telle que définie à l'article 383bis du Code judiciaire, le deuxième étudie les modifications légales nécessaires pour créer une banque de données et le troisième examine les questions techniques relatives à la création de cette banque et les relations possibles avec les banques de données internationales.

Nous étudions également des mesures en vue de pouvoir accorder une attention spécifique aux enfants victimes de la pornographie infantine et au catalogue qui peut être établi à cet égard, ce qui constitue une matière communautaire.

Pour donner suite aux recommandations de la commission nationale contre l'exploitation sexuelle des enfants, il nous faut signaler l'existence de groupes de travail qui, au sein du service de la politique pénale, traitent de la maltraitance des enfants. Composés de personnes émanant des mondes judiciaire et psycho-social, ils réfléchissent à la façon de rendre leur travail plus efficace dans le cadre de leurs compétences et pratiques respectives en matière de mauvais traitements des enfants.

Le troisième maillon de la chaîne de sécurité est l'aide aux victimes. Une série de centres ont été constitués qui doivent veiller à l'accueil approprié et au suivi des victimes.

Où en sont les contacts et les concertations avec les Communautés et les Régions sur le volet de la prévention ?

Par décision du Conseil des ministres datant de décembre 1996, a été créée la commission nationale des droits de l'enfant. Mes services examinent actuellement les possibilités légales offertes pour asseoir juridiquement cette commission, soit sous forme d'arrêté royal, soit sous forme d'accord de coopération, puisque celle-ci aurait des compétences et des devoirs plus larges que le fait d'établir le rapport quinquennal au Comité des Droits de l'Enfant à Genève.

Le Conseil d'État devrait prochainement être saisi du problème.

voorgelegd.

Het verslag met betrekking tot de kinderrechten dat België in 1999 heeft ingediend, zal worden geactualiseerd voor de bijeenkomst in Genève in 2001. In principe zal de nationale commissie, waarvan de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten deel uitmaken, hierover dit jaar nog vergaderen.

Na de informele Raad van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken van Dublin in september 1996 zijn er op het Europese niveau maatregelen genomen met betrekking tot de mensenhandel en de seksuele uitbuiting van kinderen.

Diverse acties hebben een gemeenschappelijk karakter. De gemeenschappelijke acties die in november 1996 werden genomen en die betrekking hebben op de creatie en het bijhouden van een repertorium van de bevoegdheden, kennis en gespecialiseerde expertise inzake de strijd tegen de internationale, georganiseerde misdaad beogen een soepele samenwerking voor de toepassing van de wet tussen de verschillende lidstaten van de Europese Unie.

In het raam van de gemeenschappelijke actie van 29 november 1996 die een aanmoedigings- en uitwisselingsprogramma op het getouw zette met betrekking tot de personen die verantwoordelijk zijn voor de te ondernemen acties tegen de mensenhandel en de seksuele uitbuiting van kinderen, werden verschillende programma's uitgewerkt, die beter bekend zijn als STOP.

Er is het recente STOP-programma van de Gentse universiteit rond het thema "Internationaal verzamelen en beheren van de gegevens inzake vermiste en seksueel uitgebuite minderjarigen", dat werd verlengd tot in 2000. De drie gegevensbanken die voor deze materie worden bestudeerd, gaan over de verdwenen kinderen, de kinderen die het slachtoffer werden van seksueel misbruik en de daders van seksueel misbruik van kinderen.

Op die manier worden alle aspecten van de problematiek onderzocht, zowel met betrekking tot het slachtoffer als de dader.

In het raam van het STOP-programma startte de internationale organisatie voor migratie een proefproject voor het opsporen van netwerken van niet-begeleide minderjarigen met het doel ze in de Europese Unie seksueel te misbruiken.

Volledigheidshalve deel ik u ook mee dat een voorontwerp van wet met betrekking tot het statuut van de niet-begeleide minderjarigen en de curatele die hen ter bescherming zal worden toegekend bijna klaar is. Ik hoop het in de loop van de maand november met de interkabinetten te kunnen afronden zodat ik het nadien aan de ministerraad kan voorleggen.

Bovendien breidt de gemeenschappelijke actie van 16 december 1996 het mandaat uit dat aan de afdeling "drugs" van Europol werd gegeven. Deze aanpassing maakt het de afdeling mogelijk te werken als een ploeg die belast is met de uitwisseling en analyse van gegevens over onder meer de mensenhandel en de seksuele uitbuiting van kinderen. De voorziene evaluatie moet nog worden uitgevoerd. België zal hierin het voortouw nemen wanneer het tijdens het tweede semester van 2001 het voorzitterschap van de Europese Unie zal waarnemen. Wij hechten veel belang aan deze werkgroep omdat inmiddels is gebleken dat er in de multidisciplinaire

Il est prévu que le rapport relatif aux droits de l'enfant, que la Belgique a déposé en 1999, soit réactualisé en vue de sa présentation à Genève en 2001. La commission nationale, qui réunit l'État Fédéral et les Communautés et Régions, sera appelée, en principe cette année encore, à se réunir aux fins de cette réactualisation.

Après l'informel Conseil des ministres de la Justice et de l'Intérieur de Dublin en septembre 1996, des mesures ont été prises au niveau européen au sujet de la traite des êtres humains et de l'exploitation sexuelle des enfants.

Les actions communes décidées en 1996, qui concernent la création et la tenue à jour d'un répertoire de compétences, de connaissances et d'expertises spécialisées en matière de lutte contre la criminalité organisée, visent une collaboration souple entre les différents États membres de l'Union européenne pour l'application de la loi.

Différents programmes destinés aux responsables des actions à entreprendre dans la lutte contre la traite des êtres humains et l'exploitation sexuelle des enfants, programmes mieux connus sous l'appellation STOP, ont été mis au point. Dans ce cadre, l'université de Gand a créé un programme de collecte et de gestion internationale de données relatives aux enfants mineurs disparus ou abusés sexuellement.

Dans le cadre du programme STOP, l'organisation internationale de l'immigration a amorcé un projet expérimental de dépistage de réseaux s'attaquant aux mineurs non accompagnés pour les exploiter sexuellement dans l'Union européenne.

Par ailleurs, un avant-projet de loi relative au statut des mineurs non accompagnés et à la curatelle qui leur sera offerte est pratiquement prêt. Il pourra sans doute être examiné en réunion intercabineaux dans le courant de novembre.

De plus, l'action commune du 16 décembre 1996 étend le mandat donné à la section drogues d'Europol. Cette adaptation permet à cette section de fonctionner comme une équipe chargée de l'échange et de l'analyse de données concernant la traite des êtres humains et l'exploitation sexuelle des enfants. L'évaluation prévue doit encore avoir lieu. La Belgique aura l'initiative en la matière lorsqu'elle assumera la présidence de l'Union européenne. Nous attachons une grande importance à ce groupe de travail car il s'avère que le trafic de drogue est lié à la traite des êtres humains et à l'exploitation sexuelle des enfants.

Pour encourager la collaboration internationale dans la lutte contre le crime transfrontalier organisé, une action commune a débuté le 21 décembre 1998 en vue de rendre possible la pénalisation d'une organisation criminelle dans les États membres de la Communauté européenne. L'évaluation prévue pour fin 1999 doit encore avoir lieu.

aanpak, die spijtig genoeg ook in de georganiseerde misdaad bestaat, linken zijn die erop wijzen dat de drugstrafiek gekoppeld is aan mensenhandel en de seksuele uitbuiting van kinderen.

Om de internationale samenwerking in de grensoverschrijdende georganiseerde misdaad aan te moedigen, werd er op 21 december 1998 een gemeenschappelijke actie gestart met betrekking tot het strafbaar stellen van een misdaadorganisatie in de lidstaten van de Europese Unie. De evaluatie die werd gepland voor het einde van 1999, moet evenwel nog worden uitgevoerd.

In het verlengde van de initiatieven die werden genomen op de informele Top van Dublin en ter gelegenheid van het Belgische voorzitterschap zou de Belgische regering het volgende actieplan kunnen voorstellen:

Het aannemen door de Raad, op voorstel van de Commissie, van maatregelen die minimumregels vaststellen inzake de bestanddelen van de strafrechtelijke inbreuken en de sancties inzake de georganiseerde criminaliteit die betrekking heeft op de mensenhandel.

Het strafbaar stellen door de Raad, op voorstel van de Commissie, van de seksuele uitbuiting van kinderen, en in het bijzonder de kinderpornografie op het internet.

Dit moet leiden tot een gemeenschappelijke aanpak van de grensoverschrijdende criminaliteit in de hele Unie. Zodra België het voorzitterschap opneemt, zal het hierin een voortrekkersrol vervullen.

In het kader van de Verenigde Naties zal België in december 2000 in Palermo de Conventie tegen de grensoverschrijdende georganiseerde criminaliteit en de aanvullende protocollen ondertekenen. Eén van deze protocollen strekt ertoe de mensenhandel, en vooral de vrouwen- en kinderhandel, te voorkomen, te beteugelen en te bestraffen.

Op basis van het federaal veiligheidsplan tracht ons land inhoud te geven aan de rol die wij moeten spelen in de strijd tegen de georganiseerde misdaad, in het bijzonder tegen de seksuele uitbuiting van kinderen.

Wellicht zijn de wetgevende initiatieven die op dit vlak werden genomen, nog ontoereikend en is er nood aan verdergaande maatregelen. We beschikken inmiddels over voldoende elementen die we op het congres in Japan naar voren kunnen brengen ten einde de voortrekkersrol te blijven spelen die we onszelf hebben opgelegd.

Mevrouw Sabine de Bethune (CVP). – Ik dank de minister voor zijn uitgebreid antwoord.

Hij heeft de denkrichtingen toegelicht die in de loop van de vorige maanden op dit domein zijn ontstaan. Hoewel er al zeer veel werk is verricht, moet er toch heel wat gebeuren.

Ik moedig de minister aan om op dit vlak het voortouw te nemen in het raam van het Belgisch voorzitterschap van de Europese Unie. Hij heeft zelf benadrukt dat een groot deel van deze thema's de nationale grenzen overstijgen.

Ik pleit voor een grondig debat in het parlement over dit

Dans la continuité des initiatives prises à la suite du Conseil informel de Dublin et à l'occasion de la présidence belge de l'Union européenne, notre gouvernement pourrait également proposer d'entreprendre, dans le domaine qui nous occupe, les actions suivantes :

Adoption par le Conseil, sur proposition de la Commission, de mesures établissant des règles minimales relatives aux éléments constitutifs des infractions pénales et aux sanctions dans le domaine de la criminalité organisée liée à la traite des êtres humains.

Sur proposition de la Commission, le Conseil se chargera de la criminalisation de l'exploitation sexuelle des enfants, notamment en ce qui concerne la pédo-pornographie sur Internet.

L'ensemble de ces actions a pour objectif l'adoption d'une approche commune dans l'ensemble de l'Union européenne concernant la criminalité transfrontalière. La Belgique en sera le porte-drapeau dès qu'elle assumera la présidence.

Signalons encore, que dans le cadre des Nations unies, la Belgique devrait signer, en décembre 2000, à Palerme, la Convention contre la criminalité transnationale organisée ainsi que les protocoles additionnels. Un des protocoles vise à prévenir, à réprimer et à punir le trafic des personnes, en particulier des femmes et des enfants.

Sur la base du plan fédéral de sécurité, notre pays essaye de donner un contenu au rôle que nous devons jouer dans la lutte contre le crime organisé, en particulier contre l'exploitation sexuelle des enfants.

Les initiatives législatives prises dans ce domaine sont peut-être insuffisantes et des mesures plus poussées doivent sans doute être envisagées. Nous disposons cependant d'éléments suffisants que nous pourrions présenter au congrès qui se tiendra au Japon, de manière à pouvoir continuer à jouer le rôle de locomotive que nous nous sommes imposé.

Mme Sabine Bethune (CVP). – Le ministre a éclairé les tendances qui ont vu le jour au cours des derniers mois. Beaucoup de travail a été accompli, mais il reste beaucoup à faire. J'encourage le ministre à prendre l'initiative sur ce plan dans le cadre de la présidence belge de l'Union européenne.

Je plaide en faveur d'un débat parlementaire approfondi sur ce sujet. Pourquoi ne préparerions-nous pas en commission la mise à jour du rapport qui doit être discuté en 2001 à Genève et n'analyserions-nous pas les implications politiques pour l'avenir ? Cela pourrait donner lieu à un passionnant débat parlementaire. La conférence mondiale du Japon et le

thema. Waarom zouden we de actualisering van het rapport dat in 2001 moet worden besproken in Genève, niet in de commissie voorbereiden en de beleidsimplicaties voor de toekomst analyseren? Hierover kan een boeiend parlementair debat worden gevoerd. Ook de Wereldconferentie van Japan en de VN-top van september 2001 zouden in het parlement kunnen worden voorbereid, zoals dit is gebeurd voor de Vrouwenrechtenconferentie van juli te New York.

Ik doe een oproep tot de minister om een formule uit te werken ten einde de Senaat te betrekken bij de voorbereiding van de VN-top te New York. De participatie van de wetgevende macht is noodzakelijk om op een zinvolle wijze op dit niveau te werken. Wat is het standpunt van de minister dienaangaande?

Ik wil niet dieper ingaan op de concrete punten die de minister heeft aangehaald. Ik hoop dat wij hierop in de loop van de volgende weken nog kunnen terugkomen.

Mevrouw Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – *Ik dank de minister voor zijn antwoord waaruit blijkt dat vorderingen worden gemaakt. Dat vergt tijd, vooral omdat moet worden gewerkt op Europees en internationaal vlak. Ik ben dan ook blij met de voorstellen van de minister met het oog op het Belgische voorzitterschap. Er moeten standaardregels komen voor de vervolging van mensen die zich schuldig maken aan seksueel misbruik van kinderen, vooral op het internet. De minister kent even goed als ik de wet van 1995 en in het bijzonder de bepalingen over kinderpornografie en het bezit van cassettes. De cassettes zijn een van de beste manieren is om filières te volgen. Ik benadruk dit omdat een dergelijke bepaling ook in andere Europese landen ingang moet vinden. Een tijd geleden heb ik deelgenomen aan een vergadering van de Raad van Europa op Cyprus waar onder meer over mensenhandel werd gesproken. Ik heb kunnen vaststellen dat zowel in de Europese Unie als in Oost-Europa bij parlementsleden een zeer grote bezorgdheid heerst over de kinderpornografie op het internet. De indruk bestaat dat dit fenomeen zich snel uitbreidt en dat het zeer moeilijk is om de strijd ertegen te organiseren.*

Ik heb nog een bijkomende vraag over de vergadering van Interpol die de minister recent heeft bijgewoond. Is er daar enige evolutie?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – Het voorstel van werkwijze van mevrouw de Bethune om de vergadering van Tokio te kunnen voorbereiden en daaraan een debat te wijden in de Senaat verdient aandacht. Ik ben bereid daaraan mijn medewerking te verlenen.

Vandaag eindigt de zestiende conferentie van experts inzake de seksuele uitbuiting van minderjarigen, die gedurende drie dagen in Antwerpen werd gehouden. Tussen de politiediensten is er een zeer interessante internationale uitwisseling van werkmethoden geweest. Niet alleen onze politiediensten, maar ook de parketten en Child Focus waren aanwezig. Ik had de indruk dat we zeer nuttige informatie hebben ontvangen, te meer daar de Kamer vandaag twee

sommet des Nations unies de septembre 2001 pourraient également être préparés au parlement, comme cela s'est fait pour la Conférence sur les droits de la femme en juillet à New York.

Je demande donc au ministre d'envisager une formule qui associe le Sénat à la préparation du sommet des Nations unies à New York. La participation du pouvoir législatif est nécessaire pour travailler de façon efficace à ce niveau.

Je ne m'attarderai pas sur les points concrets traités par le ministre et j'espère que nous pourrons y revenir dans les prochaines semaines.

Mme Nathalie de T' Serclaes (PRL-FDF-MCC). – Je remercie également le ministre pour sa réponse. Je constate – et c'est heureux – que l'on continue à avancer dans toutes ces matières. Cela prend du temps, d'autant qu'il faut aussi progresser sur le plan international et, notamment, européen. A cet égard, je me réjouis des propositions du ministre en vue de la présidence belge de l'Union européenne. Il est essentiel de trouver des standards communs en matière de poursuite des auteurs d'abus sexuels à l'égard des enfants, particulièrement via Internet. Le ministre connaît aussi bien que moi les lois de 1995 et particulièrement les dispositions relatives à la pornographie infantine et à la détention de cassettes qui constituent un des moyens les plus efficaces pour remonter les filières. J'insiste sur cet élément, monsieur le ministre, afin de faire progresser ce type de disposition dans les autres pays européens. J'ai eu l'occasion de participer, il y a peu de temps, à une réunion sous l'égide du Conseil de l'Europe à Chypre, notamment sur la traite des êtres humains. On sent une grande préoccupation à cet égard, tant dans les pays de l'Union européenne que dans les pays de l'Est, notamment dans le chef des parlementaires nationaux et en ce qui concerne la pornographie infantine sur Internet. On a vraiment l'impression que ce phénomène se développe très rapidement et que les moyens d'action sont particulièrement difficiles à mettre en œuvre.

Enfin, j'aurais voulu vous poser une question complémentaire sur un point que vous n'avez pas évoqué. Je pense à cette réunion d'Interpol à laquelle vous auriez participé très récemment. La situation évolue-t-elle à ce niveau ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – *La proposition de Mme de Bethune d'associer le Sénat à la préparation de la conférence mondiale de Tokyo et d'y consacrer un débat mérite l'attention. Je suis disposé à y collaborer.*

Quant à la seizième conférence des experts en matière de lutte contre l'exploitation sexuelle des mineurs qui s'est tenue à Anvers pendant trois jours et s'est terminée aujourd'hui, j'ai constaté qu'un échange très intéressant de méthodes de travail a eu lieu sur le plan international entre les services policiers. Non seulement nos services de police étaient présents, mais également nos parquets et Child Focus. J'ai la nette impression que les informations que nous avons reçues sont

belangwekkende ontwerpen over deze materie heeft goedgekeurd: een over de strafrechtelijke bescherming van minderjarigen en een de computercriminaliteit die dankzij de nieuwe wetteksten efficiënt kan worden aangepakt.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Mohamed Daif aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Justitie over «de toepassing van de bepalingen van het Wetboek van de Belgische nationaliteit» (nr. 2-221)

(Voorzitter: mevrouw Sabine de Bethune, eerste ondervoorzitter.)

De heer Mohamed Daif (PS). – De hervorming van het Wetboek van de Belgische nationaliteit, die in maart laatstleden is aangenomen en in mei van kracht werd, betekent een fundamentele vooruitgang voor de integratie van vreemde burgers in de Belgische samenleving. Dank zij deze heilzame hervorming kunnen vrouwen en mannen die al gedurende vele jaren in ons land wonen, snel volwaardig Belg worden. De langverwachte hervorming strekt deze regering en deze legislatuur tot eer.

Er is echter een onbegrijpelijke vertraging opgetreden in de toepassing van de wet van 1 maart 2000, en meer in het bijzonder in de procedure tot verkrijging van de nationaliteit door verklaring, beschreven in artikel 12bis van ons Wetboek van nationaliteit. Zoals het Centrum voor gelijkheid van kansen en racismebestrijding, MRAX en andere verenigingen, betreurt ik dat vele van onze nieuwe burgers ingevolge deze vertraging hun stemrecht niet konden uitoefenen bij de gemeenteraads- en de provincieraadsverkiezingen in oktober.

De wet van 1 maart 2000 is nochtans duidelijk: als de parketten zich willen verzetten tegen een verzoek om nationaliteitsverkrijging door verklaring of door keuze, beschikken ze daartoe over een termijn van één maand, te rekenen vanaf de datum van ontvangstmelding van het dossier. Als het parket bij het verstrijken van die termijn niet gereageerd heeft, moet de gemeente de aanvrager ambtshalve inschrijven in de registers van de Belgische bevolking. Tijdens de besprekingen in de commissie voor de Justitie heeft de minister de commissieleden trouwens verzekerd dat de termijn van een maand zou worden nageleefd. De wet zegt niets over eventuele berichten van uitstel waarop de parketten zich zouden kunnen beroepen.

Toch treedt steeds meer vertraging op bij de inschrijving van nieuwe burgers in de registers. De parketten zouden over onvoldoende personeel beschikken om de nationaliteitsverklaringen binnen de opgelegde termijnen te behandelen.

De minister had nochtans het initiatief genomen om bij het secretariaat-generaal van het ministerie van Justitie een coördinatiecel op te richten, belast met de indienstneming van contractuele juristen voor de behandeling van de nationaliteitsdossiers. De aangewezen personen zijn bij

extrêmement utilisables, d'autant que la Chambre a voté aujourd'hui deux projets de loi très intéressants dans ce domaine : l'un sur la protection pénale des mineurs et l'autre sur la criminalité informatique qui pourra désormais être combattue plus efficacement grâce aux nouveaux textes légaux.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Mohamed Daif au ministre de l'Intérieur et au ministre de la Justice sur «l'application des dispositions du Code de la nationalité belge» (n° 2-221)

(Mme Sabine de Bethune, première vice-présidente, prend place au fauteuil présidentiel.)

M. Mohamed Daif (PS). – La réforme du Code de la nationalité, adoptée en mars dernier et entrée en application en mai, constitue un progrès fondamental sur la voie de l'intégration de tous les citoyens étrangers dans la société belge. Cette réforme bénéfique doit permettre aux femmes et aux hommes résidant depuis de très nombreuses années dans notre pays de devenir rapidement des Belges à part entière. Cette réforme tant attendue fait honneur à ce gouvernement et à cette législature.

Toutefois, des retards et des lenteurs peu compréhensibles subsistent dans l'application de la loi du 1er mars 2000. Je vise particulièrement la procédure d'acquisition de la nationalité par déclaration, procédure décrite à l'article 12bis de notre Code de la nationalité. A l'instar du Centre pour l'égalité des chances, du MRAX ou d'autres associations, je suis au regret de constater que ces retards ont privé beaucoup de nos nouveaux concitoyens de leur droit de vote. Ils étaient pourtant formellement en état d'exercer ce droit aux élections communales et provinciales d'octobre.

La loi du 1er mars 2000 est pourtant claire : dans l'éventualité où les parquets veulent s'opposer à une demande de nationalité par déclaration ou par option, ils disposent pour ce faire d'un délai d'un mois à dater de la délivrance d'un accusé de réception du dossier concerné. Si, passé ce délai, le parquet ne s'est pas manifesté, la commune est dans l'obligation d'inscrire d'office le demandeur dans les registres de la population belge.

Sur ces points, la loi du 1er mars est formelle. D'ailleurs, monsieur le ministre, lors des discussions en commission de la Justice, vous avez assuré les commissaires que le délai d'un mois serait respecté. Quant aux éventuels avis de surséance que pourraient invoquer certains parquets, ils ne sont nullement prévus par la loi.

Pourtant, les retards dans l'inscription aux registres de nos nouveaux concitoyens se multiplient. Il semblerait que les parquets manquent des ressources humaines indispensables pour pouvoir traiter les déclarations de nationalité dans les délais impartis.

Pourtant, monsieur le ministre, vous aviez pris l'initiative d'installer auprès du secrétariat général du ministère de la Justice une cellule de coordination destinée à embaucher des

ministerieel besluit van 10 juli 2000 uit hun functie ontheven. Ik zou graag weten wat de reden is voor die beslissing, of al plaatsvervangers zijn aangesteld en, als dat niet zo is, of de minister van plan is plaatsvervangers aan te stellen.

Ik zou willen weten of de parketten binnenkort in staat zullen zijn om de wettelijke termijnen na te leven. Kan de minister al enige statistische aangwijzingen geven over het effect van de wet? Hoeveel nationaliteitsverklaringen zijn geregistreerd? Hoeveel positieve antwoorden en hoeveel weigeringen zijn totnogtoe afgeleverd?

Uit het oogpunt van het gelijkheidsbeginsel zou ik willen weten of er een oplossing komt voor het probleem van de consulaire documenten die gelijkwaardig zijn aan een geboorteakte. Verschillende gemeenten in Vlaanderen, Brussel en Wallonië weigeren de inschrijving van nationaliteitsverklaringen die vergezeld zijn van een consulaire document. Het begrip "de onmogelijkheid om zich naar zijn land van herkomst te begeven om er een geboorteakte te halen" is nogal vaag. De beoordeling hiervan wordt dus best niet aan de gemeentelijke diensten overgelaten. Heeft de minister de nodige maatregelen getroffen opdat de wet van 1 maart overal op dezelfde wijze wordt toegepast en opdat alle gemeenten de door de consulaten afgegeven documenten aanvaarden?

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Zodra een nationaliteitsverklaring, een nationaliteitskeuze of een aanvraag van nationaliteit door naturalisatie voor advies aan een parket is overgezonden, moet dit parket onverwijld de ontvangst ervan bevestigen. Vanaf dat ogenblik beschikt het over een maand om advies uit te brengen.*

In de twee circulaire die ik heb goedgekeurd om de correcte en uniforme toepassing van de wet te verzekeren, heb ik er in het bijzonder op gewezen dat het parket wettelijk verplicht is onverwijld de ontvangst te melden van de verzoeken tot verkrijging van de Belgische nationaliteit. In de eerste circulaire van 25 april 2000 wijs ik erop dat het woord onverwijld, dat in de artikelen 12bis, 15 en 21 van de wet meermaals voorkomt, de wil van de wetgever weerspiegelt dat de procureur des Konings zijn verplichtingen zonder verwijl nakomt. In de circulaire van 20 juli 2000 bevestig ik dat de termijn voor de verschillende overheden die een advies moeten uitbrengen in de diverse procedures tot verkrijging van de Belgische nationaliteit, namelijk het parket, de dienst vreemdelingenzaken en de Veiligheid van de Staat, uiteraard pas ingaat op de dag waarop zij de ontvangst hebben bevestigd van de hen overgezonden dossiers. Ik wijs er echter ook op dat die overheden onverwijld de ontvangst moeten bevestigen van alle aanvragen tot verkrijging van de Belgische nationaliteit. Ik heb er bij de procureurs-generaal op aangedrongen dat de wet en de twee circulaire nauwgezet worden nageleefd.

Voor het begrip gelijkwaardig document, afgegeven door de diplomatieke of consulaire overheden, dat vreemdelingen in het kader van een procedure tot verkrijging van de Belgische nationaliteit mogen indienen als ze in de onmogelijkheid verkeren om een geboorteakte voor te leggen, verwijs ik naar

juristes contractuels pour examiner notamment les dossiers de nationalité. Mais les personnes désignées viennent d'être démisées de cette fonction par l'arrêté ministériel du 10 juillet 2000. Je souhaiterais connaître la raison de cette décision. De même, je voudrais savoir si des remplaçants ont déjà été désignés ou si cette désignation entre dans vos intentions.

Fondamentalement et en termes directs, je souhaiterais savoir si les parquets seront bientôt en mesure de respecter les délais fixés par le législateur. Je souhaiterais également savoir s'il vous est déjà possible de nous délivrer quelques indications statistiques sur les effets de la loi. Combien de déclarations de nationalité ont-elles été enregistrées ? Combien de réponses positives et combien de refus a-t-on délivrés à ce jour ?

Enfin, notre souci commun d'égalité de tous devant la loi m'amène à vous demander une nouvelle fois si l'on s'achemine vers un règlement de la question des documents consulaires équivalents à un acte de naissance. Plusieurs communes de Flandre, de Bruxelles et de Wallonie refusent d'enregistrer les déclarations de nationalité accompagnées d'un document consulaire. Pourquoi ? Parce que la notion d'impossibilité de se rendre dans son pays d'origine pour se procurer un acte de naissance est une notion floue qu'on ne peut laisser à l'appréciation des services communaux. Monsieur le ministre, avez-vous pris les mesures qui s'imposaient pour que la loi votée le 1er mars s'applique partout de la même façon et pour que les documents délivrés par les consulats soient acceptés par toutes les communes du pays ?

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Je répondrai de manière systématique aux diverses interrogations soulevées par M. Daif.

En ce qui concerne le respect d'un délai d'un mois laissé au parquet pour émettre un avis négatif sur l'acquisition de la nationalité belge, une fois la déclaration de nationalité, la déclaration d'option ou la demande de naturalisation transmise pour avis au parquet, ce dernier doit en accuser réception « sans délai » et il dispose dès ce moment d'un mois pour remettre son avis.

Dans les deux circulaire que j'ai adoptées pour assurer une application correcte et uniforme de la loi, j'avais spécialement insisté sur la nécessité légale pour le parquet d'accuser réception sans délai des demandes d'acquisition de la nationalité belge à lui transmises, de manière à faire courir, dès cette transmission, le délai d'un mois qui lui est laissé pour remettre son avis. J'en réfère à la première circulaire du 25 avril 2000 : « les termes « sans délai » utilisés à plusieurs reprises dans les articles 12bis, 15 et 21 de la loi reflètent la volonté du législateur de voir les obligations incombant au procureur du Roi accomplies sans aucun retard. ». Dans la circulaire du 20 juillet 2000, « Il va toutefois de soi que le délai dont disposent les différentes autorités – parquet, Office des étrangers et Sûreté de l'État – appelées à émettre un avis dans les diverses procédures d'obtention de la nationalité belge ne commence à courir qu'au jour où ces autorités ont elles-mêmes accusé réception des dossiers qui leur ont été transmis. A cet égard, je me dois de rappeler que ces autorités doivent accuser réception sans délai de toutes les demandes d'acquisition de la nationalité belge. ».

A l'occasion des contacts que j'ai eus avec les procureurs

artikel 5 van het Wetboek van de Belgische nationaliteit. Ik wijs er nogmaals op dat de gemeentebesturen verplicht zijn dat document te aanvaarden, zonet miskennen ze de letter en de geest van de wet.

Over het begrip onmogelijkheid om zich een geboorteakte te verschaffen, heb ik op 18 mei 2000 uitvoerig uitleg verschaft in mijn antwoord op een mondelinge vraag van de heer Daif. Ik bevestig dat antwoord integraal.

In het eerste punt van de reeds genoemde circulaire van 20 juli 2000 heb ik gepreciseerd dat het begrip onmogelijkheid om zich de geboorteakte aan te schaffen, is opgenomen in artikel 70 van het Burgerlijk Wetboek, met betrekking tot de onmogelijkheid voor een van de aanstaande echtgenoten om zijn geboorteakte voor te leggen. Volgens de interpretatie die de rechtsleer aan dat begrip heeft gegeven en die hier moet worden gevolgd, is het niet nodig dat de geboorteakte niet werd opgesteld of dat hij werd vernietigd. De afstand, de moeilijke verbindingen, de staat van oorlog in het land waar de geboorteakte is opgesteld, kunnen ook worden beschouwd als voldoende belemmeringen voor het voorleggen van de geboorteakte.

Voor sommige personen kan het ook materieel of financieel onmogelijk zijn om zich naar hun land van geboorte te begeven om daar hun geboorteakte te halen. Gelet op wat voorafgaat en rekening houdende met de doelstelling van de wetgever moet het begrip onmogelijkheid soepel worden toegepast.

Als de ambtenaar van de burgerlijke stand vaststelt dat een persoon in de onmogelijkheid verkeert om een eensluidend afschrift van zijn geboorteakte voor te leggen, moet hij het gelijkwaardig document aanvaarden dat is afgegeven door de diplomatieke of consulaire vertegenwoordiging in België van het land van de geboorte. Gelet op de zeer duidelijke en dwingende bepalingen van mijn circulaire zou het misplaatst zijn dat de gemeentebesturen het gelijkwaardige diplomatieke of consulaire document nog zouden weigeren en zich daarbij zouden verschuilen achter de vermeende vaagheid van het begrip onmogelijkheid om zijn geboorteakte voor te leggen.

Totnogtoe beschikken mijn diensten niet over statistische gegevens over de weerslag van de wet. De procureurs-generaal hebben statistische gegevens over de nationaliteitsverklaringen opgevraagd om mij preciezere cijfers te kunnen geven. Zodra ik ze ontvangen heb, zal ik ze meedelen aan de heer Daif.

Bij het parket zijn vier juristen aangesteld om, binnen de gestelde termijn, de adviezen in het kader van de procedure tot verkrijging van de Belgische nationaliteit te behandelen. De regering had beslist dat zes juristen moesten worden aangesteld in de parketten. Er zijn er twee aangesteld in Brussel, één in Antwerpen en één in Luik. Bij gebrek aan kandidaten kon nog geen jurist worden aangesteld in Luik en in Charleroi.

Mijn ministerieel besluit van 10 juli 2000 heeft hoegenaamd geen betrekking op deze problematiek, maar eerder op de Copernicushervorming.

De vragen betreffen eerder de toepassing van bovengenoemde circulaire door de ambtenaren van de burgerlijke stand, inzonderheid de vertraging bij de inschrijving in het register

généraux, j'ai insisté pour que la loi et surtout les deux circulaires soient scrupuleusement respectées.

En réponse la seconde question, la notion de « document équivalent » délivré par les autorités diplomatiques ou consulaires du pays de naissance » que peuvent produire les étrangers dans le cadre d'une procédure d'obtention de la nationalité belge, s'ils se trouvent « dans l'impossibilité de se procurer un acte de naissance », concerne l'article 5 du Code de la nationalité belge.

Je ne puis que rappeler une nouvelle fois que sous peine de méconnaître le texte et l'esprit de la loi, les administrations communales sont tenues d'accepter le document équivalent, d'origine diplomatique ou consulaire, qui leur est présenté pour remplacer l'acte de naissance, en cas d'impossibilité de se procurer ce dernier.

La notion d'impossibilité de se procurer l'acte de naissance avait fait l'objet d'une explication détaillée dans ma réponse du 18 mai 2000 à votre précédente question orale, M. Daif, sur « l'application du Code de la nationalité ». Je confirme intégralement cette réponse.

Toutefois, pour régler les problèmes d'application de la loi qui semblaient continuer à se poser dans certaines communes relativement à la notion d'« impossibilité de se procurer l'acte de naissance », j'y ai expressément consacré le premier point de ma circulaire du 20 juillet 2000 précitée où je précise notamment : « En ce qui concerne « l'impossibilité de se procurer l'acte de naissance », je crois utile de rappeler que cette notion a été reprise de l'article 70 du Code civil relatif à l'impossibilité pour un des futurs époux de produire son acte de naissance. Il convient, en conséquence, de suivre l'interprétation qui a été donnée en doctrine à cette notion. Selon celle-ci, il n'est pas nécessaire que l'acte de naissance n'ait pas été dressé ou qu'il ait été détruit. L'éloignement, la difficulté des communications, l'état de guerre dans le pays où l'acte a été reçu peuvent également être considérés comme des empêchements suffisants à la production de l'acte de naissance.

De même, certaines personnes peuvent se trouver dans l'impossibilité matérielle, financière par exemple, de se rendre dans leur pays de naissance pour obtenir leur acte de naissance. Sur la base de ce qui précède et compte tenu de l'objectif poursuivi par le législateur, il convient d'apprécier avec souplesse la notion d'« impossibilité ».

Dès que l'officier de l'état-civil constate l'impossibilité pour une personne de produire une copie conforme de son acte de naissance, il doit accepter le document équivalent délivré par la représentation diplomatique ou consulaire en Belgique du pays de naissance de l'intéressé.

Vu les termes très clairs et contraignants pour les communes utilisés dans ma circulaire précitée, les administrations communales seraient assez malvenues de s'abriter encore derrière le caractère prétendument flou de la notion d'« impossibilité de se procurer son acte de naissance » pour refuser le document équivalent, d'origine diplomatique ou consulaire.

A ce jour, mes services ne disposent malheureusement pas encore d'indications statistiques sur les effets de la loi. Les procureurs généraux ont demandé que des données

en het aanvaarden van consulaire documenten. Meer informatie hierover kan wellicht worden verstrekt door de minister van Binnenlandse Zaken.

De heer Mohamed Daïf (PS). – *De minister en de wetgever willen dat de wet wordt toegepast. Over de verzoeken die in mei en juni werden ingediend hebben de parketten evenwel pas in juli een beslissing genomen. De termijn werd dus ruimschoots overschreden. De parketten passen de wet niet toe.*

Ik heb uw antwoord meegedeeld aan ambtenaren van de burgerlijke stand, maar ik stel vast dat sommige gemeenten nog steeds het begrip “onmogelijkheid” afwijzen, hoewel ze weten dat de betrokkenen geen afschrift van hun geboorteakte kunnen krijgen. Ik weet niet hoe dit probleem kan worden opgelost. De gemeenten en parketten passen de wet slechts schoorvoetend toe.

De heer Marc Verwilghen, minister van Justitie. – *Het college van procureurs-generaal is het geëigende communicatiekanaal tussen de minister van Justitie en de parketten. Ik zal het college vragen de diensten van de parketten erop te wijzen dat de wil van de wetgever moet worden uitgevoerd.*

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Michiel Maertens aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan de minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek over «de veiligheidsmaatregelen rond de terugkeer van het ruimtestation MIR in de dampkring» (nr. 2-227)

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Op 20 oktober

statistiques concernant les déclarations de nationalité leur soient adressées afin de me fournir des indications plus précises. Dès que je les recevrai, je vous les communiquerai.

Quatre juristes ont été nommés au parquet afin de traiter, dans le délai fixé, les avis à remettre dans le cadre des demandes d'acquisition de la nationalité belge. Le gouvernement avait décidé que six juristes de parquets devaient être désignés. Deux l'ont été à Bruxelles, un à Anvers et un à Liège. Faute de candidats, il n'a pas encore été possible d'en désigner un à Liège et un à Charleroi.

Mon arrêté ministériel du 10 juillet 2000 n'a strictement aucun rapport avec cette problématique mais concerne plutôt celle de la réforme Copernic.

Je constate que les questions posées relèvent de la mise en application par les officiers de l'état-civil des dites circulaires, notamment le retard d'inscriptions des nouveaux concitoyens dans les registres et la prise en considération des documents consulaires au même titre que l'acte de naissance. A cet égard, il me paraît que d'éventuelles explications complémentaires pourraient être obtenues grâce à l'intervention du ministre compétent, à savoir le ministre de l'Intérieur.

M. Mohamed Daïf (PS). – La volonté du ministre et du législateur est de faire appliquer la loi. Mais les décisions des parquets, concernant les demandes qui ont été introduites en mai et en juin, n'ont été arrêtées qu'au mois de juillet. Le délai a donc été largement dépassé. Monsieur le ministre, votre volonté est peut-être claire mais les parquets n'appliquent pas la loi.

J'ai eu l'occasion de discuter avec les responsables de certains départements d'états civils de communes. Je leur ai rappelé votre réponse. Mais je constate, malheureusement, que certaines communes refusent encore cette notion d'« impossibilité », tout en sachant que des personnes qui demandent la déclaration de nationalité et qui vivent chez nous depuis de nombreuses années, ne parviennent pas à se procurer leur acte de naissance. Je ne sais comment ce problème peut être résolu. Les communes et les parquets traînent les pieds pour appliquer la loi.

M. Marc Verwilghen, ministre de la Justice. – Le Collège des procureurs généraux constitue le canal prévu par la loi entre le ministre de la Justice et les parquets judiciaires. Je lui demanderai de contacter les services des parquets et de souligner que la volonté du législateur doit être exécutée.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Michiel Maertens au ministre de l'Intérieur et au ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique sur «les mesures de sécurité en rapport avec le retour de la station spatiale MIR dans l'atmosphère» (n° 2-227)

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Les 10 milliards*

laatstleden vestigde het VRT-programma Actueel de aandacht op de problematiek rond de terugkeer van MIR in de dampkring. De vereiste 10 miljard om het ruimtestation toeristisch te exploiteren zouden niet aanwezig zijn. Rusland zou nog twee sondes met brandstof naar het ruimtestation moeten sturen om het veilig op de aarde te laten terugkeren, maar dat zou niet meer mogelijk zijn. De veiligheid is dus niet gegarandeerd. Zowel het DWTC-tijdschrift "Space Connection" als de pers meldde over de terugkeer in de dampkring van het Russisch ruimtestation MIR, begin volgend jaar.

Van de 170 ton zouden er ongeveer 30 onverbrand op het aardoppervlak neervallen. Volgens de berekeningen en de besturingen zou dat vermoedelijk op een afgelegen plaats in de Stille Oceaan zijn.

Dit binnendringen in de dampkring wordt door de ESA-dienst, de ESOC, en door de IADC nauwlettend gevolgd en berekend en de "risicolanden" worden daarvan ook tijdig op de hoogte gebracht. Er is zelfs op internet een vrij toegankelijke database daaromtrent.

We zijn bijzonder bezorgd omdat de risico's met de MIR erg groot zijn en ik citeer de ESOC zelf: "Men kan de mogelijkheid niet uitsluiten dat de MIR-terugkeer ongecontroleerd gebeurt. In dit geval kan dit een risico zijn voor Europa. Een ongecontroleerde terugkeer is duidelijk een belangrijk risico voor mensen en eigendommen, op de grond en in de lucht."

Volgens de algemene NASA-schattingen bestaat er een risico 1 op 100, maar in het geval van MIR blijkt dit risico veel groter te zijn omwille van een aantal totaal nieuwe en onbekende factoren in vergelijking met de terugkeer van andere satellieten in de dampkring. Zo is men niet volledig op de hoogte van de aerodynamische kenmerken, omdat er in de ruimte aan MIR verschillende modules werden gekoppeld. Het is wel bekend dat er geen kernreactor aan boord is maar men weet nog niet of er radio-isotopen of plutonium in de verschillende modules aanwezig zijn. Dat verwondert ons ten zeerste. Het is ook nooit gebeurd dat een station op zo'n lage hoogte cirkelde, namelijk 330 km, en daardoor is het moeilijker om de landingsbaan te berekenen.

ESOC zegt daarover: "In case of a problem with the final deorbit manoeuvre, MIR could pass over Europa with an increased risk of entry". Europa is voor het eerst een risicogebied. Er wordt dus letterlijk en figuurlijk met de MIR Russische roulette gespeeld boven Europa.

De 30 ton brokstukken, radioactief of niet, worden verwacht over een lengte van 1500 km en een breedte van 26 km. Dit kan pas een halve dag vóór de terugkeer worden vastgesteld. Slechts enkele minuten ervoor kan de landingsplaats met zekerheid op een paar 100 km na worden berekend. Dit is voor het dichtbevolkte West-Europa en zeker voor ons land een ernstige bedreiging. Er werden trouwens met Westerse radioactieve satellieten al 3 ongevallen op 24 gemeld, met nucleaire satellieten al 6 ongevallen op 39. Dit is niet 1 op 100, maar bij de Russische 1 op 6, en MIR is Russisch...

Ik geef even een kort overzicht van de voornaamste ongevallen: in januari 1978 kwam 3,8 ton van Kosmos 954 neer in noordwest Canada met 34 kg uranium; in juli 1979 kwam een grote brok van Skylab in Australië terecht; in 1991

nécessaires à l'exploitation commerciale de la station spatiale MIR font défaut et, par ailleurs, la Russie n'a plus la possibilité d'envoyer deux sondes avec du carburant vers cette station. La sécurité n'est donc pas garantie lors de son retour dans l'atmosphère. Trente tonnes de matériau incombustible devraient tomber dans l'océan pacifique.

L'ESA, l'ESOC et l'IADC étudient de près la trajectoire de retour et l'ESOC n'exclut pas une perte de contrôle et de sérieux risques pour l'Europe.

Par rapport à d'autres satellites qui rentrent dans l'atmosphère, les risques sont beaucoup plus importants, notamment parce que des modules ont été arrimés à la station MIR et l'on ignore si ceux-ci contiennent des éléments radioactifs. C'est aussi la première fois qu'une station spatiale survole la terre à si basse altitude.

Le lieu de l'atterrissage, d'une longueur de 1500 km, sera connu 12 heures à l'avance ; et c'est seulement quelques minutes avant que l'on saura où les restes de la station tomberont, à 100 km près. Des accidents se sont déjà produits lors de retours de satellites contenant des éléments radioactifs mais leur atterrissage était mieux contrôlé.

La NASA utilise aujourd'hui encore du plutonium alors que, dans la plupart des cas, elle pourrait avoir recours à l'énergie solaire. Si un accident se produisait, une grande partie de la population mondiale pourrait disparaître.

Le ministre, les SSTC et le centre de crise ont-ils été mis au courant des dangers ? Si oui, quand et par qui et avec quelles recommandations ? Quelles mesures concrètes les ministres ont-ils déjà prises ? De quelle manière la population sera-t-elle informée à ce sujet ?

Quels montants ont été consacrés ces dernières années par la Belgique à des programmes spatiaux de l'ESA pour lesquels des matériaux radioactifs étaient peut-être utilisés ? Existe-t-il une base légale ou une convention pour définir la participation de la Belgique à la nucléarisation de l'espace ? Si oui, laquelle ? Sinon, quelle est la position des ministres à cet égard, d'un point de vue scientifique mais aussi militaire ?

kwamen grote brokken van Salyut 7 en Kosmos 1686 in Chili en Argentinië neer; in 1996 kwam een groot stuk van de Russische Mars 1996 neer in de Andes, in Chili en Bolivia en waarvan 200 gr. Plutonium dicht bij Santiago werd teruggevonden. Mocht men in dit gebouw 200 gr. Plutonium vinden, denk ik dat België te klein zou zijn. Toch waren al deze landingen beter controleerbaar dan die van MIR en voorzien in de Stille Oceaan.

Het meest angstaanjagende is daarenboven dat de NASA vandaag nog plutonium gebruikt in 23 rondom ons cirkelende satellieten, ook al is dit in de meeste gevallen perfect te vervangen door zonnecellen. In feite is het hallucinant wat ons boven het hoofd hangt. De Cassinisonde, die een paar jaar geleden naar Saturnus is doorgelopen, had zelfs 36 kg plutonium aan boord. De NASA zelf had berekend dat bij een ongeval – dat gelukkig niet gebeurde - 5 tot 8 miljard mensen aan een dodelijke stralingsdosis konden blootgesteld worden. Als men dit cijfer vergelijkt met de wereldbevolking, is men daar niet ver vanaf. Gelukkig is er, naar ons bekend, nog geen enkel ongeval gebeurd tijdens de terugkeer van satellieten, maar met MIR is het risico toch bijzonder groot, veel groter dan voorheen.

Daarom had ik van de minister graag geweten of zijn diensten, namelijk DWTC en het crisiscentrum, reeds op de hoogte werden gebracht van de gevaren, en zo ja, wanneer en door wie en met welke aanbevelingen. Werd dit reeds aan de ministers zelf gemeld, en zo ja, wanneer en door wie en met welke aanbevelingen? Welke concrete maatregelen hebben de ministers reeds genomen of rekenen zij tot hun beleidsopties om de bevolking te beschermen tegen de risico's? Op welke wijze zal de bevolking daarover worden ingelicht? Als men maar een half uur vooraf op de hoogte is, is dat natuurlijk niet zo evident, maar de hulpdiensten kunnen zich voorzichtigheidshalve wellicht standby houden.

Welke bedragen werden de voorbije jaren door België gespendeerd aan ESA-ruimtevaartprogramma's, waarbij het gebruik van radioactief materiaal misschien een onderdeel was? Is er een wettelijke of verdragsrechtelijke basis aanwezig om de Belgische bijdrage tot de nuclearisering van de ruimte af te bouwen, en zo ja welke? Zo nee, wat is het standpunt van de ministers t.a.v. de nuclearisering van de ruimte zowel op wetenschappelijk als op militair gebied?

Met al deze vragen loop ik misschien de kans het verwijt te krijgen dat ik de mensen nodeloos bang maak. Hier zijn er niet zoveel mensen aanwezig en ik doe dit niet voor de televisie. Ik beseft dat er nog nooit één brokstuk op iemand terecht is gekomen, zelfs geen meteoriet, ofschoon die jaarlijks op de aarde neerkomen. Toch vond ik het belangrijk op dit risico te wijzen om te weten of wij ons tegen dit risico wel indekken.

De heer Charles Picqué, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. – Allereerst is het nog niet zeker dat het ruimtestation MIR uit zijn baan om de aarde zal worden gehaald. Er zijn alternatieve oplossingen mogelijk, zoals de aanwending van het station voor commerciële doeleinden bijvoorbeeld. Als het ruimtestation toch uit zijn baan wordt gehaald, zou dit eind februari 2001 gebeuren. Onze diensten worden geregeld op de hoogte gehouden via één van de leidinggevende comités van de ESA. Bij problemen zal de ESA de crisiscellen van elke lidstaat

M. Charles Picqué, ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique. – Tout d'abord, il n'est pas encore certain que l'on fera sortir la station MIR de son orbite. Des alternatives existent, comme son exploitation commerciale. L'ESA nous tient régulièrement au courant et nous informerait immédiatement en cas de problèmes. Il est donc prématuré de prendre des mesures. Si le gouvernement était averti d'un impact sur l'Europe, le plan d'urgence relatifs aux risques nucléaires serait déclenché. L'Institut d'aéronomie spatiale m'a assuré que la station MIR ne

informer. Ik zal dus door die crisiscel op de hoogte worden gebracht. Bijgevolg denk ik dat het nog te vroeg is om maatregelen te treffen. Natuurlijk zou ingeval de regering wordt gewaarschuwd voor een inslag op het continent, het noodplan voor nucleaire risico's in actie kunnen treden. Het Instituut voor Ruimtevaart heeft mij echter verzekerd dat MIR geen radioactieve elementen bevat.

In verband met de begroting voor ruimteprojecten die radioactief materiaal kunnen bevatten, kan ik u verzekeren dat alle opdrachten van de ESA de VN-principes over het gebruik van radioactieve materialen in de ruimte eerbiedigen. Het is niet mogelijk het aandeel van de technologische ontwikkelingen, die met radioactieve elementen te maken hebben, in de enveloppe van het wetenschappelijk programma waaraan België ten belope van 3% verplicht is deel te nemen, te bepalen.

Ik kom nu tot de wettelijke toestand. De problematiek van MIR moet in het raam van het ruimteafval worden bekeken. Er bestaat geen internationale reglementering over dit afval. Deze problematiek wordt behandeld op het niveau van de samenwerking tussen de verschillende nationale en internationale ruimtevaartagentschappen. De ESA bereidt nu een ontwerp van resolutie voor om het traceren en observeren van ruimteafval te verbeteren. Juridisch moet men het onderscheid maken tussen het risico van MIR als voorwerp in de ruimte en het risico dat MIR zou betekenen als drager van radioactief materiaal.

Als voorwerp in de ruimte impliceert MIR de internationale verantwoordelijkheid van de Staat die het heeft gelanceerd. Dit betekent dat de Staat verantwoordelijk is voor het herstel van de schade die door een voorwerp in de ruimte wordt aangericht.

In onderhavig geval is de Russische Federatie hiervoor verantwoordelijk.

Als drager van radioactief materiaal is MIR onderworpen aan de conventie inzake de principes over het gebruik van kernenergie in de ruimte, die de Algemene Raad van de Verenigde Naties in 1992 heeft goedgekeurd. Deze conventie vaardigt meerdere veiligheidscriteria uit, alsook een evaluatie van de risico's. De staten zijn verplicht officieel kennis te geven van de terugkeer van een ruimtetuig dat radioactief materiaal aan boord heeft. Er bestaan overigens nog drie andere teksten die het gebruik van kernenergiebronnen in de ruimte regelen. Het gaat onder meer om het verdrag dat proefnemingen met kernwapens in de atmosfeer, in de ruimte boven de dampkring en onder water verbiedt. Dit verdrag werd door België geratificeerd. Ten tweede is er de conventie over de onmiddellijke notificatie of de officiële kennisgeving in geval van een kernongeval. Ten slotte is er de conventie over de hulp in geval van een kernongeval of een radiologisch noodgeval.

Net als de heer Maertens ben ik mij volledig bewust van het toenemend risico dat aan het ruimteafval te wijten is. Ik vind de ongebreidelde commercialisering van bepaalde activiteiten in de ruimte eveneens erg verontrustend, evenals het probleem dat rijst door het gebruik van de kernenergiebronnen in banen die niet ver van de aarde zijn verwijderd. Dit probleem moet op internationaal niveau worden aangepakt omdat deze problematiek per definitie

contenait aucun élément radioactif.

Je puis certifier que, dans tous ses programmes, l'ESA respecte les principes des Nations unies sur l'usage des matériaux radioactifs dans l'espace. Il est impossible de faire la part budgétaire de nos projets scientifiques pour lesquels des éléments radioactifs sont utilisés.

Il n'existe pas de réglementation internationale en matière de déchets spatiaux. D'un point de vue juridique, c'est la fédération russe qui est responsable de MIR en tant qu'objet lancé dans l'espace. En tant que support de matériaux radioactifs, MIR est soumise à la convention des Nations unies, à un traité et à deux conventions qui régulent l'usage de l'énergie nucléaire dans l'espace.

L'usage de l'énergie nucléaire à de faibles distances de la Terre est un problème qui doit être abordé à l'échelon international. La résolution relative à l'usage des sources d'énergie nucléaire dans l'espace est régulièrement revue par les Nations unies.

Un groupe de travail a été mis sur pied au sein des SSTC pour réfléchir à une législation belge sur des activités relevant de notre juridiction et qui concernent le lancement d'engins spatiaux et leur utilisation.

Il serait question d'utiliser un « cargo-progress » pour contrôler l'atterrissage de MIR. En tout état de cause, nous devons rester vigilants.

grensoverschrijdend is. Het Comité van de Verenigde Naties voor een vreedzame aanwending van de ruimte boven de dampkring wordt belast met de periodieke herziening van de resolutie over de principes betreffende het gebruik van kernenergiebronnen in de ruimte.

Overigens wordt binnen de DWTC een werkgroep opgericht die zich moet uitspreken over een Belgische wetgeving inzake activiteiten die onder onze rechtspraak vallen en die slaan op het lanceren van ruimtetuigen of het gebruik ervan.

Ik heb vernomen dat er sprake is van het aanwenden van een "cargo-progress" om de snelheid van MIR te wijzigen en om toezicht uit te oefenen op de manier waarop MIR op de aarde zou vallen. Dit is een geruststellende gedachte.

Wij moeten alleszins waakzaam blijven en ik ben van plan zoveel mogelijk informatie te verzamelen in functie van de risico's die wij zouden kunnen lopen.

De heer Michiel Maertens (AGALEV). – Over de "cargo-progress" bestaat net als voor alle andere zaken geen enkele vorm van geheimhouding. Het bevindt zich echter nog in een experimenteel stadium en het is natuurlijk nog maar de vraag wat het resultaat zal zijn.

De minister heeft gezegd dat we ons in een vroeg stadium bevinden en dat we niet op de zaak kunnen vooruitlopen. Toch zou het goed zijn dat de minister een algemene omzendbrief voor de hulpdiensten opstelt waarin staat dat ze een *stand by* moeten organiseren als ze berichten ontvangen dat bepaalde dingen op de aarde dreigen te vallen.

Er bestaat alsnog weinig of geen internationale reglementering rond ruimteafval. Daarom zou het niet slecht zijn als de minister dit onderwerp tijdens ons Europees voorzitterschap op Europees niveau aan de orde zou brengen. ESA is ten slotte een Europese aangelegenheid en heeft ook een enorme invloed op de NASA. België staat bovendien bekend als een van de landen die in Europa de grootste invloed heeft op het vlak van de ruimtevaart en er daarenboven de grootste spin-off uithaalt.

Wat de wettelijke regelingen betreft met betrekking tot het kernvrij maken of houden van de ruimte, die jammer genoeg al lang niet meer kernvrij is, zou op VN-niveau moeten worden onderzocht hoe wij zo weinig mogelijk kernmateriaal zouden kunnen gebruiken, wat eveneens door onze ambassadeur op de agenda kan worden gezet. Er bestaan nu immers talrijke alternatieven. Van technici weten wij daarenboven dat het merendeel van de energiebronnen door zonnepanelen kan worden vervangen.

Als men de ruimte in het raam van Star Wars zou willen gebruiken voor militaire toepassingen en om er atoomkoppen te plaatsen, is het hek helemaal van de dam. Jammer genoeg vrees ik dat we al bijna zover zijn. Daarom moeten de Europese pacifisten voorkomen dat de ruimte definitief wordt "genucleariseerd".

De heer Charles Picqué, minister van Economie en Wetenschappelijk Onderzoek. – De werkgroep van de DWTC kan zich buigen over de diverse aspecten die de heer Maertens heeft aangehaald. Het is inderdaad opportuun om op internationaal vlak op te treden, gezien de toename van het ruimteafval. Zijn opmerkingen zijn dan ook gerechtvaardigd. De problemen van MIR moeten inderdaad met bijzondere

M. Michiel Maertens (AGALEV). – *Tout comme pour d'autres affaires, il n'y a aucun secret à propos du projet « cargo-progress », mais celui-ci se trouve encore au stade expérimental.*

Le ministre a dit que nous étions toujours dans une phase préliminaire et que nous ne pouvions anticiper en la matière. Cependant, il serait bon que le ministre rédige une circulaire à l'attention des services de secours en leur demandant de se tenir en alerte au cas où l'on annoncerait un risque de chute de certains objets sur terre.

Il n'existe actuellement guère, voire pas de réglementation internationale concernant les déchets dans l'espace. Le ministre devrait dès lors aborder ce sujet à l'occasion de notre présidence européenne. L'Agence spatiale européenne a une forte influence sur la NASA. En outre, la Belgique est un des pays ayant le plus grand rayonnement dans le domaine spatial tout en bénéficiant des retombées les plus importantes.

En ce qui concerne la réglementation légale relative à la dénucléarisation de l'espace, il faudrait examiner, au niveau des Nations Unies, la manière dont nous pourrions utiliser le moins possible de matériaux nucléaires. Notre ambassadeur pourrait également inscrire ce point à l'ordre du jour. Il existe à présent de nombreuses alternatives, comme les panneaux solaires.

Si l'on utilise l'espace à des fins militaires en y plaçant des ogives nucléaires, le pire est possible. Malheureusement, j'ai bien peur que nous en soyons presque là. C'est pourquoi les pacifistes européens doivent empêcher une nucléarisation définitive de l'espace.

M. Charles Picqué, ministre de l'Économie et de la Recherche scientifique. – *Le groupe de travail du SSTC pourrait se pencher sur les divers aspects évoqués par M. Maertens. Il serait en effet opportuun d'intervenir sur le plan international vu l'augmentation des déchets dans l'espace. Les problèmes de MIR doivent effectivement être suivis avec grande attention. Il entre dès lors dans mes intentions de*

aandacht worden gevolgd. Het ligt dan ook in mijn bedoeling een diepgaande studie uit te voeren over de weerslag, de gevolgen en de invloed van de toename van het ruimteafval. Ik zal hem op de hoogte brengen van het verloop van de studie en van de resultaten die de werkgroep binnen DWTC zal opleveren.

– **Het incident is gesloten.**

Vraag om uitleg van de heer Georges Dallemagne aan de staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking over «de noodhulp en de ontwikkelingssamenwerking in Palestina» (nr. 2-232)

De heer Georges Dallemagne (PSC). – De Senaatscommissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging heeft op 17 oktober onder meer de vertegenwoordiger van de Palestijnse Autoriteit, de heer Chawki Armali, ontvangen en met hem de militaire, politieke en humanitaire problemen besproken die verband houden met de gebeurtenissen in het Nabije Oosten.

De heer Armali was zeer bezorgd over de toestand van de gewonden en andere aspecten van de humanitaire situatie, zoals de voedselbevoorrading. Hij heeft de Belgische regering om noodhulp verzocht, met name geneesmiddelen en medisch materieel. Hij liet ook verstaan dat de Belgische samenwerking in Palestina zowel nu als in het verleden op grote moeilijkheden stuit.

Kan de staatssecretaris meedelen welke houding hij aanneemt of zal aannemen inzake de dringende medische hulpverlening aan de gewonden van het nieuwe Israëliisch-Palestijnse conflict? Ik vernam dat het budget voor noodhulp voor 2000 is uitgeput. Heeft de staatssecretaris aan de regering extra kredieten gevraagd of overweegt hij dat te doen, om te kunnen voldoen aan de vraag van de Palestijnse autoriteiten en aan andere dringende oproepen? Wat is de stand van zaken in de ontwikkelingssamenwerking met de Palestijnse autoriteiten?

De heer Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelings-samenwerking. – Wij zijn net zoals de heer Dallemagne op de hoogte van de zorgwekkende situatie ingevolge het nieuwe conflict in Palestina.

Het koninklijk besluit van 19 november 1996 laat ons niet toe rechtstreeks in te gaan op een verzoek om bilaterale humanitaire hulp. Totmogtoe hebben wij geen verzoek ontvangen, maar ik verwacht binnenkort zo'n verzoek en de Palestijnse vertegenwoordiging is daar niet geheel vreemd

réaliser une étude approfondie des conséquences de l'augmentation des déchets dans l'espace. J'informerai l'honorable membre de l'évolution de cette étude et des résultats obtenus par le groupe de travail créé au sein du SSTC.

– **L'incident est clos.**

Demande d'explications de M. Georges Dallemagne au secrétaire d'État à la Coopération au développement sur «l'aide d'urgence et la coopération au développement en Palestine» (n° 2-232)

M. Georges Dallemagne (PSC). – Je prie le secrétaire d'État d'excuser l'heure tardive de ma demande d'explications.

La commission des Relations extérieures et de la Défense du Sénat a reçu, notamment, le représentant de l'Autorité palestinienne en Belgique, M. Chawki Armali, le mardi 17 octobre. Nous avons abordé avec lui les questions militaires, politiques et humanitaires relatives aux événements du Proche-Orient.

M. Armali nous a fait part de ses plus vives inquiétudes concernant la situation des blessés ainsi que d'autres aspects de la situation humanitaire, comme l'approvisionnement alimentaire.

Il nous a fait savoir qu'il avait transmis une demande d'aide d'urgence au gouvernement belge, notamment à propos de l'approvisionnement en médicaments et en matériel médical d'urgence.

Il nous a également fait comprendre que la coopération belge en Palestine était, aujourd'hui, tout comme dans le passé, en butte à des obstacles et difficultés majeures.

Pourriez-vous nous faire savoir quelle attitude vous avez adoptée ou comptez adopter en matière d'aide d'urgence aux blessés du nouveau conflit israélo-palestinien ? J'ai cru comprendre que votre budget d'aide d'urgence pour l'année 2000 était actuellement épuisé.

Avez-vous demandé une allocation supplémentaire au gouvernement ou comptez-vous le faire, et ce afin de répondre à cette demande concrète et précise des autorités palestiniennes, mais aussi de pouvoir répondre à d'autres urgences, le cas échéant ?

Pouvez-vous également faire le point sur l'état de la coopération au développement avec les autorités palestiniennes ?

M. Eddy Boutmans, secrétaire d'État à la Coopération au développement. – M. Dallemagne n'a pas à s'excuser. Nous sommes bien entendu à la disposition du Sénat.

Comme vous, M. Dallemagne, nous connaissons la situation préoccupante suite au nouveau conflit survenu en Palestine. Nous espérons que celui-ci ne mènera pas à des attitudes extrêmes.

Dans le secteur humanitaire, notre législation, plus particulièrement l'arrêté royal du 19 novembre 1996, ne

aan. Wij zullen dan nagaan of het redelijk en ontvankelijk is. Wij zijn ons uiteraard bewust van het nut van humanitaire hulp. Ik verbind er mij niet toe om in te gaan op een verzoek dat ik nog niet ken, maar ik heb een gunstig vooroordeel.

De begroting voor 2000 laat ons weliswaar weinig ruimte, maar we zullen bij het Parlement een ontwerp indienen voor de herbestemming van 165 miljoen frank. Een gedeelte van het klein overschot op bepaalde begrotingsposten zal worden overgeheveld naar de humanitaire hulp, vooral om het hoofd te bieden aan onze verbintenissen ten opzichte van Centraal-Afrika. Hiervan kunnen we ook middelen gebruiken voor Palestina, als we een redelijk en ontvankelijk verzoek ontvangen.

Wat het tweede gedeelte van de vraag betreft, wijs ik erop dat België sedert de akkoorden van Oslo en meer bepaald als gevolg van de samenwerkingsakkoorden van 1997 en 1998 een speciaal soort samenwerking heeft met de Palestijnse gebieden. Er is nog maar een gedeelte van die akkoorden uitgevoerd. Sedert enkele dagen heeft de BTS de uitvoering van dit bilaterale programma hervat en ze heeft aangekondigd dat de uitvoering van de twee programma's is aangevat. Globaal genomen gaat het om hulp aan het ministerie van onderwijs voor het invoeren van het eerste Palestijnse schoolprogramma, dat ondermeer de eigen geschiedenis en aardrijkskunde behelst. Het bevat ook de opleiding van 20.000 leerkrachten voor het lager en het secundair onderwijs, het vervaardigen van schoolboeken en de voortdurende evaluatie van het programma. In een gedeelte van de Palestijnse gebieden onderwees men nog het Egyptische programma en in andere gedeelten het Jordaanse. In samenwerking met ons en met andere donorlanden werd een echt Palestijns programma uitgewerkt.

Het tweede programma van de Belgische Technische Samenwerking betreft de steun aan het Palestijnse ministerie van Planning en Internationale Samenwerking. Het is institutionele hulp waartoe enige tijd geleden is beslist. Ik begrijp de bezorgdheid van de heer Chawki Armali, hij kan echter gerust zijn want het project is gestart. Wij hopen dat de evolutie van de toestand op het terrein het de BTS mogelijk maakt het overeengekomen programma voort te zetten.

– **Het incident is gesloten.**

Regeling van de werkzaamheden

De voorzitter. – Het Bureau stelt voor de week van 6 november deze agenda voor:

permet pas d'accéder directement à une demande d'aide bilatérale.

A ce jour, aucune demande ne nous est parvenue. Je pense en recevoir une prochainement et que la représentation palestinienne n'y est pas tout à fait étrangère ; nos partenaires connaissent nos procédures.

Dès que nous aurons reçu cette demande, nous verrons si elle est raisonnable et recevable. Il va de soi que nous sommes conscients de l'utilité d'une aide humanitaire dans le sens que vous décrivez. Sans m'engager à accéder à une demande que je ne connais pas encore, je puis néanmoins vous faire part de mon préjugé positif.

Il est vrai que notre budget pour l'année 2000 n'offre plus beaucoup de latitude. Néanmoins, nous allons introduire un projet au Parlement pour la réaffectation de 165 millions de francs. Une partie d'un léger surplus enregistré sur certaines lignes budgétaires sera transférée vers l'aide humanitaire, notamment pour faire face à des engagements qui avaient été pris pour l'Afrique centrale. Je crois que nous pourrions aussi intervenir pour la Palestine, si une demande utile et recevable nous est soumise.

En ce qui concerne la seconde partie de votre question, vous savez que la Belgique a une coopération bilatérale d'un type un peu spécial avec les territoires palestiniens depuis les Accords d'Oslo et, plus précisément, à la suite des accords de coopération signés en 1997 et 1998.

Il est vrai qu'une partie seulement de ces engagements a été exécutée. Voici quelques jours, la CTB qui, comme la loi l'impose, a repris l'exécution de ce programme bilatéral, a annoncé qu'elle avait entamé l'exécution de deux programmes. Il s'agit globalement d'aider le ministère de l'éducation à instaurer le premier programme scolaire palestinien, lequel abordera, entre autres, l'histoire et la géographie propres à ce pays. Il comprend, notamment, la formation de 20.000 enseignants pour l'enseignement primaire et l'enseignement secondaire, la production d'ouvrages scolaires et l'évaluation continue de ce programme.

Il me paraît utile de préciser que jusqu'ici, dans une partie des territoires palestiniens, on enseignait le programme égyptien et, dans d'autres parties, le programme jordanien. Avec notre coopération et celle d'autres pays donateurs, un cursus réellement palestinien vient d'être mis en place.

Le deuxième projet dont l'exécution vient d'être entamée par la Coopération technique belge est destiné à soutenir le ministère palestinien de la planification et de la coopération internationale. Il s'agit donc d'une assistance institutionnelle convenue depuis un certain temps. Je comprends les soucis de M. Chawki Armali mais je crois qu'il peut être rassuré puisque le projet a démarré. Il nous reste à espérer que l'évolution de la situation sur le terrain permettra à la CTB de poursuivre le programme convenu.

– **L'incident est clos.**

Ordre des travaux

Mme la présidente. – Le Bureau propose l'ordre du jour suivant pour la semaine du 6 novembre :

Donderdag 9 november:

te 10 uur: vragen om uitleg over de armoede en het geweld tegen vrouwen;

te 15 uur: mondelinge vragen en een reeks wetsontwerpen, waarover vanaf 17 uur wordt gestemd. Na de naamstemmingen volgen nog vragen om uitleg.

– **De Senaat is het eens met deze regeling van de werkzaamheden.**

De voorzitter. – De agenda van deze vergadering is afgewerkt.

De volgende vergaderingen vinden plaats donderdag 9 november 2000 om 10 en om 15 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 19.15 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering: mevrouw Lizin, de heren Van den Brande, Colla en Thissen, in het buitenland.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

Jeudi 9 novembre :

le matin à 10 heures : demandes d'explication concernant la pauvreté et la violence à l'égard des femmes ;

à 15 heures : questions orales et une série de projets de loi. Les votes auront lieu à partir de 17 heures et seront suivis de demandes d'explications.

– **Le Sénat est d'accord sur cet ordre des travaux.**

Mme la présidente. – L'ordre du jour de la présente séance est ainsi épuisé.

Les prochaines séances auront lieu le jeudi 9 novembre 2000 à 10 h et à 15 h.

(La séance est levée à 19 h 15.)

Excusés

Mme Lizin, MM. Van den Brande, Colla et Thissen, à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**

Bijlage

Indiening van voorstellen

De volgende voorstellen werden ingediend:

Wetsvoorstellen

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel betreffende de gevaarlijke honden (van mevrouw Anne-Marie Lizin; Gedr. St. 2-559/1).

Wetsvoorstel tot aanvulling van het Strafwetboek met een hoofdstuk over het doden en het toebrengen van lichamelijk letsel door huisdieren (van de heer Francis Poty; Gedr. St. 2-560/1).

- **Deze voorstellen zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.**
- **Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.**

Voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie over de sancties in het internationaal recht (van mevrouw Marie-José Laloy c.s.; Gedr. St. 2-561/1).

- **Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.**
- **Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.**

Voorstel tot oprichting van een onderzoekscommissie

Voorstel tot instelling van een parlementaire onderzoekscommissie belast met een onderzoek van de verwijdering van twee speurders uit de Brusselse onderzoeksceel "Neufchâteau" (van de heer Frans Lozie; Gedr. St. 2-563/1).

- **Dit voorstel zal worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.**
- **Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.**

In overweging genomen voorstellen

Wetsvoorstel

Artikel 81 van de Grondwet

Wetsvoorstel houdende de organisatie van de civiele veiligheidsdiensten (van de heer Georges Dallemagne en mevrouw Anne-Marie Lizin; Gedr. St. 2-532/1).

- **Verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en voor de Administratieve Aangelegenheden.**

Voorstel van resolutie

Annexe

Dépôt de propositions

Les propositions ci-après ont été déposées :

Propositions de loi

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi relative aux chiens dangereux (de Mme Anne-Marie Lizin; Doc. 2-559/1).

Proposition de loi complétant le Code pénal d'un chapitre concernant l'homicide et les lésions corporelles occasionnés par les animaux domestiques (de M. Francis Poty; Doc. 2-560/1).

- **Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.**
- **Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.**

Proposition de résolution

Proposition de résolution sur les sanctions en droit international (de Mme Marie-José Laloy et consorts; Doc. 2-561/1).

- **Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.**
- **Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.**

Proposition visant à instituer une commission d'enquête

Proposition visant à instituer une commission d'enquête parlementaire chargée d'enquêter sur l'éloignement de deux enquêteurs de la cellule d'enquête bruxelloise "Neufchâteau" (de M. Frans Lozie; Doc. 2-563/1).

- **Cette proposition sera traduite, imprimée et distribuée.**
- **Il sera statué ultérieurement sur la prise en considération.**

Propositions prises en considération

Proposition de loi

Article 81 de la Constitution

Proposition de loi organisant les services de sécurité civile (de M. Georges Dallemagne et Mme Anne-Marie Lizin ; Doc. 2-532/1).

- **Envoi à la commission de l'Intérieur et des Affaires administratives.**

Proposition de résolution

Voorstel van resolutie over de zichtbaarheid van zwakke weggebruikers voor vrachtwagen-chauffeurs (van de heer Johan Malcorps; Gedr. St. 2-555/1).

– **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en voor de Economische Aangelegenheden.**

Vragen om uitleg

Het Bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen:

van de heer Alain **DESTEXHE** aan de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over “*de verdere opvolging van de Cidex-crisis*” (nr. 2-236)

van Mevrouw Magdeleine **WILLAME-BOONEN** aan de Eerste Minister over “*de maatregelen die de regering gaat nemen rond de stijgende lijn die extreem-rechts in België kent*” (nr. 2-237)

van de heer Georges **DALLEMAGNE** aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over “*de gedeeltelijke defederalisering van de ontwikkelingssamenwerking*” (nr. 2-238)

van de heer Michel **BARBEAUX** aan de Eerste Minister over “*de herfinanciering van de Franse Gemeenschap*” (nr. 2-239)

van Mevrouw Magdeleine **WILLAME-BOONEN** aan de Eerste Minister over “*de regionalisering van de gemeentewet en van de provinciewet*” (nr. 2-240)

van de heer Michiel **MAERTENS** aan de Minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu en aan de Minister van Landbouw en Middenstand over “*de CJD- en de BSE-problematiek en het beleid dat op dit vlak wordt gevoerd*” (nr. 2-241)

van Mevrouw Iris **VAN RIET** aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Werkgelegenheid over “*gelijke kansen voor vrouwen op het vlak van arbeid en werkgelegenheid*” (nr. 2-242)

van Mevrouw Sabine **de BETHUNE** aan de Eerste Minister en aan de Minister van Justitie over “*het geweld tegen vrouwen*” (nr. 2-243)

van Mevrouw Sabine **de BETHUNE** aan de Vice-Eerste Minister en Minister van Werkgelegenheid over “*de sociale verkiezingen 2000*” (nr. 2-244)

van Mevrouw Sabine **de BETHUNE** aan de Minister van Justitie over “*de opleiding van magistraten*” (nr. 2-245)

van Mevrouw Erika **THIJS** aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over “*het budget voor ontwikkelingssamenwerking*” (nr. 2-246)

van Mevrouw Erika **THIJS** aan de Staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking over “*de schuldverlichting van de derdewereldlanden*” (nr. 2-247)

– **Deze vragen worden naar de plenaire vergadering verzonden.**

Proposition de résolution relative à la visibilité des usagers vulnérables pour les chauffeurs de camions (de M. Johan Malcorps ; Doc. 2-555/1).

– **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques.**

Demands d'explications

Le Bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

de Monsieur Alain **DESTEXHE** au Ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur « *le suivi ultérieur de la crise Cidex* » (n° 2-236)

de Madame Magdeleine **WILLAME-BOONEN** au Premier Ministre sur « *les mesures que va prendre le gouvernement à propos de la montée de l'extrême droite en Belgique* » (n° 2-237)

de Monsieur Georges **DALLEMAGNE** au Secrétaire d'État à la Coopération au développement sur « *la défédéralisation partielle de la coopération au développement* » (n° 2-238)

de Monsieur Michel **BARBEAUX** au Premier Ministre sur « *le refinancement de la Communauté française* » (n° 2-239)

de Madame Magdeleine **WILLAME-BOONEN** au Premier Ministre sur « *la régionalisation des lois communale et provinciale* » (n° 2-240)

de Monsieur Michiel **MAERTENS** au Ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement et au Ministre de l'Agriculture et des Classes moyennes sur « *la problématique de la maladie de Creutzfeldt-Jacob et de l'encéphalopathie spongiforme bovine et la politique qui est menée en la matière* » (n° 2-241)

de Madame Iris **VAN RIET** au Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Emploi sur « *l'égalité des chances pour les femmes dans le domaine du travail et de l'emploi* » (n° 2-242)

de Madame Sabine **de BETHUNE** au Premier Ministre et au Ministre de la Justice sur « *la violence à l'encontre des femmes* » (n° 2-243)

de Madame Sabine **de BETHUNE** au Vice-Premier Ministre et Ministre de l'Emploi sur « *les élections sociales 2000* » (n° 2-244)

de Madame Sabine **de BETHUNE** au Ministre de la Justice sur « *la formation des magistrats* » (n° 2-245)

de Madame Erika **THIJS** au Secrétaire d'État à la Coopération au développement sur « *le budget de la coopération au développement* » (n° 2-246)

de Madame Erika **THIJS** au Secrétaire d'État à la Coopération au développement sur « *l'allègement de la dette des pays du tiers monde* » (n° 2-247)

– **Ces demandes sont envoyées à la séance plénière.**

Brusselse Hoofdstedelijke Raad

Bij boodschap van 18 oktober 2000 heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Raad aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

– Voor kennisgeving aangenomen

Commission communautaire française

Bij boodschap van 20 oktober 2000 heeft de Vergadering van de “Commission communautaire française” aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

– Voor kennisgeving aangenomen.

Gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Bij boodschap van 19 oktober 2000 heeft de Verenigde vergadering van de Gemeenschappelijke gemeenschapscommissie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aan de Senaat laten weten dat zij zich ter vergadering van die dag geconstitueerd heeft.

– Voor kennisgeving aangenomen.

Indiening van een wetsontwerp

De Regering heeft volgend wetsontwerp ingediend:

Wetsontwerp betreffende de wijziging van de Overeenkomst tot oprichting van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank (Gedr. St. 2-558/1).

– **Het wetsontwerp werd verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.**

Arbitragehof – Prejudiciële vragen

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, geeft de griffier van het Arbitragehof kennis aan de voorzitter van de Senaat van:

- de prejudiciële vragen de artikelen 34, 91, 92, 93 en 97 van de wet van 15 maart 1999 betreffende de beslechting van fiscale geschillen, artikel 11, eerste lid, van de wet van 23 maart 1999 betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken en de artikelen 386 tot 391 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 92, gesteld door het Hof van Beroep te Gent, het Hof van Beroep te Luik en het Hof van Cassatie (rolnummers 1849, 1922, 1923 en 2009, samengevoegde zaken);
- de prejudiciële vragen over de artikelen 1, 1.6., 6., en 93 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, gesteld door de Rechtbank van koophandel te Brussel (rolnummers 1911 en 2011, samengevoegde zaken);

Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale

Par message du 18 octobre 2000, le Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale a fait connaître au Sénat qu’il s’est constitué en sa séance de cette date.

– **Pris pour notification.**

Commission communautaire française

Par message du 20 octobre 2000 l’Assemblée de la Commission communautaire française a fait connaître au Sénat qu’elle s’est constituée en sa séance de cette date.

– **Pris pour notification.**

Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-Capitale

Par message du 19 octobre 2000, l’Assemblée réunie de la Commission communautaire commune de la Région de Bruxelles-Capitale a fait connaître au Sénat qu’elle s’est constituée en sa séance de cette date.

– **Pris pour notification.**

Dépôt d’un projet de loi

Le Gouvernement a déposé le projet de loi ci après :

Projet de loi portant sur la modification de l’Accord portant création de la Banque africaine de Développement (Doc. 2-558/1).

– **Le projet de loi a été envoyé à la commission des Relations extérieures et de la Défense.**

Cour d’arbitrage – Questions préjudicielles

En application de l’article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d’arbitrage, le greffier de la Cour d’arbitrage notifie au président du Sénat :

- les questions préjudicielles concernant les articles 34, 91, 92, 93 et 97 de la loi du 15 mars 1999 relative au contentieux en matière fiscale, l’article 11, alinéa 1er, de la loi du 23 mars 1999 relative à l’organisation judiciaire en matière fiscale et les articles 386 à 391 du Code des impôts sur les revenus 92, posées par la Cour d’appel de Gand, la Cour d’appel de Liège et la Cour de cassation (numéros du rôle 1849, 1922, 1923 et 2009, affaires jointes) ;
- les questions préjudicielles relatives aux articles 1er, 1.6., 6., et 93 de la loi du 14 juillet 1991 sur les pratiques du commerce et sur l’information et la protection du consommateur, posées par le Tribunal de commerce de Bruxelles (numéros du rôle 1911 et 2011, affaires jointes) ;

- de prejudiciële vraag over artikel 62 van het Wetboek van Strafvordering, gesteld door een onderzoeksrechter te Brussel (rolnummer 2014).
- **Voor kennisgeving aangenomen.**

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven

Bij brief van 20 oktober 2000 heeft de voorzitter van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven aan de Senaat, overeenkomstig artikel 5 van de wet van 26 juli 1996 tot bevordering van de werkgelegenheid en tot preventieve vrijwaring van het concurrentievermogen, aan de Senaat overgezonden het technisch verslag over de maximale beschikbare marges voor de loonkostenontwikkeling

- **Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden en naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.**

Europees Parlement

Bij brieven van 17 oktober 2000 heeft de voorzitter van het Europees Parlement aan de Senaat overgezonden:

- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een beschikking van de Raad inzake het standpunt van de Europese Gemeenschap over het ontwerp van een reglement van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties betreffende de goedkeuring van koplichten van motorvoertuigen die een symmetrische gedimde lichtbundel of grootlichtbundel of beide hebben en met gloeilampen zijn uitgerust;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een beschikking van de Raad inzake het standpunt van de Europese Gemeenschap over het ontwerp van een reglement van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties betreffende de goedkeuring van koplichten van motorvoertuigen die een asymmetrische gedimde lichtbundel of grootlichtbundel of beide hebben en met gloeilampen zijn uitgerust;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad inzake de toetreding van de Europese Gemeenschap tot Reglement nr. 67 van de Economische Commissie voor Europa van de Verenigde Naties betreffende de goedkeuring van speciale uitrustingsstukken van motorvoertuigen die in hun aandrijfsysteem vloeibaar petroleumgas gebruiken;
- een wetgevingsresolutie over het voorstel voor een besluit van de Raad tot sluiting van de Overeenkomst voor samenwerking op wetenschappelijk en technologisch gebied tussen de Europese Gemeenschap en Russische Federatie;
- een resolutie over het Handvest van de fundamentele rechten van de Europese Unie;
- een resolutie over de uitbreiding van de Europese Unie;
- een resolutie over het verzoek van Estland om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen;
- een resolutie over het verzoek van Letland om toetreding

- la question préjudicielle relative à l'article 62 du Code d'instruction criminelle, posée par un juge d'instruction de Bruxelles (numéro du rôle 2014).
- **Pris pour notification.**

Conseil central de l'Économie

Par lettre du 20 octobre 2000, le président du Conseil central de l'économie, en application de l'article 5 de la loi du 26 juillet 1996 relative à la promotion de l'emploi et à la sauvegarde préventive de la compétitivité, a transmis au Sénat le rapport technique sur les marges maximales disponibles pour l'évolution du coût salarial.

- **Envoi à la commission des Finances et des Affaires économiques et à la commission des Affaires sociales.**

Parlement européen

Par lettres du 17 octobre 2000, le président du Parlement européen a transmis au Sénat :

- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil relative à la position de la Communauté européenne sur le projet de règlement de la Commission économique pour l'Europe des Nations unies concernant l'homologation des projecteurs pour véhicules automobiles émettant un faisceau de croisement symétrique ou un faisceau de route ou les deux à la fois équipés de lampes à incandescence ;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil relative à la position de la Communauté européenne sur le projet de règlement de la Commission économique pour l'Europe des Nations unies concernant l'homologation des projecteurs pour véhicules automobiles émettant un faisceau de croisement asymétrique ou un faisceau de route ou les deux à la fois équipés de lampes à incandescence ;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil relative à l'adhésion de la Communauté européenne au règlement n° 67 de la Commission économique pour l'Europe des Nations unies concernant l'homologation des équipements spéciaux des automobiles utilisant les gaz de pétrole liquéfiés dans leur système de propulsion ;
- une résolution législative sur la proposition de décision du Conseil concernant la conclusion de l'accord de coopération dans le domaine de la science et de la technologie entre la Communauté européenne et la Fédération de Russie ;
- une résolution sur la Charte des Droits fondamentaux de l'Union européenne ;
- une résolution sur l'élargissement de l'Union européenne ;
- une résolution sur la demande d'adhésion de l'Estonie à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ;
- une résolution sur la demande d'adhésion de la Lettonie à

tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Litouwen om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Polen om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van de Tsjechische Republiek om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Slowakije om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Hongarije om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Bulgarije om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Roemenië om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Slovenië om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Cyprus om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over het verzoek van Malta om toetreding tot de Europese Unie en de stand van de onderhandelingen; – een resolutie over de derde bijeenkomst Azië-Europa (ASEM 3) in Seoel op 20 en 21 oktober 2000, aangenomen tijdens de vergaderperiode van 2 tot en met 6 oktober 2000. – Verzonden naar de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging.	l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de la Lituanie à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion à l'Union européenne présentée par la Pologne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de la République tchèque à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion à l'Union européenne présentée par la Slovaquie et l'état des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de la Hongrie à l'Union européenne et l'état des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de la Bulgarie à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de la Roumanie à l'Union européenne et l'état des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de la Slovénie à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de Chypre à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur la demande d'adhésion de Malte à l'Union européenne et l'état d'avancement des négociations ; – une résolution sur le troisième sommet Asie-Europe (ASEM 3) qui doit se tenir à Seoul les 20 et 21 octobre 2000, adoptées au cours de la période de session du 2 au 6 octobre 2000. – Envoi à la commission des Relations extérieures et de la Défense.